NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
NEMESKÜRTY ISTVÁN TANÁRKÉPZŐ KAR

Nyilvántartási szám:
számú példány

A német nyelv és kultúra tanára osztatlan szak ajánlott tanterve

Alkalmazandó:
a 2025/2026 tanévtől felmenő rendszerben

Szenátusi döntés	**Fenntartói döntés**
Elfogadta a Szenátus 79/2025. (VI. 25.) számú határozatával.	Jóváhagyta a Fenntartó 79/2025. (VI. 25.) számú határozatával.

Budapest, 2025

A szakfelelős: Dr. Szentpétery-Czeglédy Anita, PhD, habil., egyetemi docens, tanszékvezető, szakfelelős

A szakirányok/specializációk felelősei

Az ajánlott tanterv jogi hátterét az alábbi főbb jogszabályok és egyetemi szabályzatok képezik:

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény;
2. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII törvény;
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet;
4. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII.30.) Korm. rendelet;
5. A felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és az új képzések létesítéséről szóló 65/2021. (XII. 29.) ITM rendelet, valamint a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló vonatkozó miniszteri közlemény;*
6. Az államtudományi képzési terület képzéseiről szóló 534/2023. (XII. 5.) Korm. rendelet (államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén); **
7. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata;
8. A képzésekkel kapcsolatos eljárásrendről szóló rektori utasítás.

A képzés hitelesítő adatai

Kari Tanács határozatának száma:	39/2025. (VI. 23.)
Szenátusi határozat száma:	79/2025. (VI. 25.)
Fenntartói határozat száma:	79/2025. (VI. 25.)
MAB kód:	
MAB határozat száma:	
OH nyilvántartásba vételi szám:	FNYF/1629-4/2024.
A képzés FIR kódja:	OTKBNEK
A meghirdetés első tanéve:	2025/2026

*nem államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén
**államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén

Tartalomjegyzék

1. A szak megnevezése 5
2. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület 5
3. A szak szakirányai/specializációi 5
4. Végzettségi szint 5
5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése 5
6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák 5
7. A képzés időtényezői 14
8. A képzés felépítése 14
9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv 14
10. Az előtanulmányi rend 15
11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere 15
12. A záróvizsga 15
13. A szakdolgozat/diplomamunka 16
14. Az oklevél 16
15. A szakmai gyakorlat 16
16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak) 16
17. További szakspecifikus követelmények 16
A tantárgyi programok listája 18
TANTÁRGYI PROGRAMOK 20
1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv 384
2. számú melléklet: Előtanulmányi rend 385

1. A szak megnevezése
német nyelv és kultúra tanára

2. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület
pedagógusképzés

3. A szak szakirányai/specializációi

4. Végzettségi szint
mesterfokozat (magister, master of arts, rövidítve: MA)

5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése
okleveles német nyelv és kultúra tanára

6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A képzés célja: A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás negyedik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában, a szakképzésben a német nyelv tanítására, az érettségire való felkészítésre, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok gyakorlatorientált képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet (továbbiakban Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében A tanári felkészítés általános követelményeiben meghatározott tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás).
A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében
A német nyelv és kultúra szakos tanár speciális kompetenciái A tanári felkészítés általános követelményeiben meghatározott tudáson, képességeken, attitűdön (viszonyuláson) felül:

Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás területén
a) tudása
Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.

Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
b) képességei
Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során.
Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására.
Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.
c) attitűdje (viszonyulása)
Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett.
A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét.
Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók területén
a) tudása
Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.
b) képességei
Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
c) attitűdje (viszonyulása)
Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése területén
a) tudása
Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait.
Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
b) képességei
A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
Képes a különböző nyelvtanulási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására. Képes a hagyományos és az információs-kommunikációs

technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására a nyelvoktatás során.
Képes a nyelvórán az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, segítésére, a nyelvtanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére.
Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására.
Képes a szóbeli és írásbeli idegennyelvi kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és önjavításra ösztönözni a nyelvórán.
Képes a tanulók nyelvórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, képes a közösségépítés előmozdítására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból, szilárd nemzeti identitással rendelkezik és képes a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén.
c) attitűdje (viszonyulása)
Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra és a közösségépítésre, - szervezésre.
Célja, hogy feltárja és elemezze a nyelvtanulási nehézségek okait, és a lemaradókat felzárkóztassa.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség területén
a) tudása
Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel.
b) képességei
Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is.
Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
c) attitűdje (viszonyulása)
Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására.
Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, az egészséges személyiségfejlődés feltételeit kívánja biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység területén
a) tudása
Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.
b) képességei
Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.
c) attitűdje (viszonyulása)
Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.

Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására.
Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje.
Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése területén
a) tudása
Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
b) képességei
A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
Képes e folyamat tendenciáinak, eredményeinek azonosítására, korrigálására, a tanulók helyes értékek mentén történő személyiségfejlődésének támogatására.
c) attitűdje (viszonyulása)
Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök (viszonyulások) átadásának módja területén
a) tudása
Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait.
Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.
b) képességei
Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit.
Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat.
c) attitűdje (viszonyulása)
Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett.

Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás területén
a) tudása
Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.
b) képességei
Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
Képes együttműködni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.
Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként.
c) attitűdje (viszonyulása)
Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért területén
a) tudása
Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
Ismeri a tanári autonómia fogalmát.
Ismeri felelősségét a társadalom és a nemzet érdekeinek előmozdításában a tanulók oktatása, nevelése révén.
b) képességei
Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések

kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata), a mindenkor hatályos tartalomszabályozókkal összhangban.
c) attitűdje (viszonyulása)
Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

A szakképzettséghez vezető szakterületi és sajátos szakmódszertani tantárgy-pedagógiai ismeretek:
Szaktudományi és -módszertani felkészítés: 95–100 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–25 kredit
Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
Nyelvi funkciók, lexikális elemek (C1 nyelvi szinten):
Alapvető beszédszándékok (kijelentés/leírás, kérdés, felszólítás) kifejezése; érzelmek kifejezése, saját állapot jellemzése; véleménynyilvánítás, érvelés, javaslat; a szóbeli kommunikáció fordulatai; események közvetítése, történetmesélés; a szociális érintkezés fordulatai; speciális élethelyzetekben történő reagálás; a formális és informális írásbeli kommunikáció fordulatai; a prezentálás speciális fordulatai, diagramok, grafikonok elemzése.
Nyelvtani elemek, nyelvi struktúrák elmélyítése (C1 nyelvi szinten):
A német főnév fajtái és ragozási rendszerük; a német igei rendszer; a német melléknév funkciói és használata; a német névmási rendszer; a német határozószók; a német vonzatok; a német szókapcsolatok; a német mondat szerkezete, fajtái
Szituációk, nyelvi közvetítés és információátadás, szókincs bővítése (C1 nyelvi szinten):
Személyes terület, család; életmód; iskola és oktatás; lakóhely és környezet; utazás és nyaralás, turizmus; közélet és szórakozás; tudomány és technológia, kommunikáció; emberek és társadalom; gazdaság és pénzügyek; munka és karrier.
Interkulturális és országismereti témák (C1 nyelvi szinten): minimum 4 kredit
A német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret, jelenkori országismeret; magyarországi német nemzetiségi kulturális alapismeretek; hazai ünnepek ismerete célnyelven; kortárs német nyelvű kultúra, a magyar és német kultúra és társadalom egymásra való hatása.
Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit.
b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–75 kredit
A német nyelv oktatásához szükséges általános és szakmai nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tanári nyelvhasználat (beszédaktusok az idegennyelv-órán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback német nyelven): minimum 12 kredit.

A német nyelv oktatásához szükséges nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetikai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek; alkalmazott nyelvészeti ismeretek (kontrasztív nyelvészet), a modern kommunikációtudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk, a tantárgyi tartalmak, tantárgyi összefüggések, részinformációk célnyelven történő alkalmazása: minimum 27 kredit.
A német nyelv oktatásához szükséges irodalmi, történelmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok a kezdetektől a XXI. századig, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; német-magyar irodalmi párhuzamok, ifjúsági- és gyermekirodalom; a modern kultúra- és médiatudomány alapfogalmai, elméletei és gyakorlati alkalmazásuk, irodalom és medialitás; kulturális sokszínűség az irodalomban; a német és magyar kultúra, történelem, közéleti események, folyamatok egymásra hatása: minimum 27 kredit
Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven:
A német mint idegen nyelv tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincsdidaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás: minimum 4 kredit
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására: 5 kredit
Szakmódszertani gyakorlat: 10 kredit
A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 4–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
A német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 10 kredit
A német nyelv tanításának szakmódszertana német nyelven:
A nyelvoktatás curriculáris (tantervi) alapjait képező európai és hazai dokumentumok, a köznevelést szabályozó dokumentumok (Nemzeti alaptanterv, kerettantervek, helyi tantervek) a szaktárgyra adaptálva; a tudáselemek, munkaformák, új módszerek, eszközök, képességfejlesztési és nevelési célok szaktárgyi jellegzetességei; tanulói differenciálás; az óratípusok tervezési folyamata; az óramegfigyelés, az önreflexió szakmai alapjai; tankönyvelemzés: tankönyvek, feladatgyűjtemények ismerete, tananyag-elrendezés, tananyagfejlesztés; motivációs stratégiák; a tanítást és tanulást segítő tárgyi eszközök alkalmazási lehetőségei; a korszerű oktatástechnikai innovációk ismeretek; mikrotanítások: bemutatás, a németóra elemzése és reflektálása, értékelés, a látogatott tanórákon szerzett tapasztalatok elemzése, a szaktárgy tanításának gyakorlata; a feladat- és problémamagoldás szerepe; tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, óratervek készítése; differenciálás tervezése és megvalósítása a tanórán; a problémamegoldási képességek fejlesztésének lehetőségei; a teljesítménymérés pedagógiai elveinek szaktárgyi alkalmazása, mérés-értékelés a németórán, hibaelemzés; tehetséggondozás, a felzárkóztatás módszerei; a szakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tevékenységek, diákcsere szervezése; az érettségire való felkészítés; kritikus internethasználat, (kiberbiztonság, tartalomszűrés, szerzői jog); a tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása.

A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven:
A hatályos Nat-hoz kapcsolódó, állami tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek, feladat- és szöveggyűjtemények ismerete, a tananyag elrendezésének lehetőségei.
Módszertani és oktatástechnológiai innovációk: szakspecifikus elemek (játékosítás, drámapedagógia, kutatásalapú tanulás), a mesterséges intelligencia felelős szaktárgyi használatának mérlegelése, a kollaborációs platformok ismerete, az okostelefon felelős alkalmazása, az egyetemi fejlesztésű kollaborációs tér használata, a látogatott tanórák IKT-vonatkozásainak elemzése.

7. A képzés időtényezői

10 félév

A képzési idő részletezése:

A fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma	110 kredit
Összes hallgatói tanulmányi munkaóra	3300
Hallgatói munkamennyiség kreditben egy tanulmányi félévben (átlagos kreditszám):	11
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma nappali munkarendben	átlagosan 112 tanóra
A heti tanórák jellemző száma nappali munkarendben	átlagosan 8 tanóra, ebből a kredithez rendelt tanórák száma átlagosan: 10,2 tanóra
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma levelező munkarendben	átlagosan 0 tanóra
Szakmai gyakorlat időtartama:	A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

8. A képzés felépítése

8.1. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma:

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve. kredit

8.2. Szakmai gyakorlati képzéshez rendelt kreditek száma:

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

8.3. A szakirány elvégzésével összegyűjtendő kreditek minimális száma:

-

9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv

A tanóra-, kredit- és vizsgaterv tartalmazza oktatási időszakonkénti bontásban az összes tantárgy (kritériumkövetelmény – a továbbiakban együtt: tantárgy) vonatkozásában
a) a tantárgyak Neptun-kódját,
b) a tantárgyak jellegét (kötelező, kötelezően választható, szabadon választható, kritériumkövetelmény),
c) a meghirdetés féléveit,
d) a tantárgyak heti és félévi vagy félévi óraszámát a tanóra típusa szerinti bontásban,
e) a tantárgyakhoz rendelt krediteket,

f) a hallgatói teljesítmény értékelésének módját (számonkérés);
g) a tantárgyfelelős szervezeti egységet és a tantárgyfelelős személyét.
A tanóratípusok rövidítései:
- előadás: EA
- szeminárium: SZ
- gyakorlat: GY
- e-szeminárium: ESZ
- további szükséges rövidítések
A tanóra-, kredit- és vizsgatervet az 1. számú melléklet tartalmazza.

10. Az előtanulmányi rend
A tanterv határozza meg, hogy az egyes tantárgyak felvételéhez milyen más tantárgyak előzetes vagy egyidejű teljesítése szükséges (előtanulmányi rend).
Az előtanulmányi rendet a 2. számú melléklet tartalmazza.

11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere
A tananyag ismeretének ellenőrzése és értékelése történhet:
a) szorgalmi időszakban a tanórán tett írásbeli vagy szóbeli számonkéréssel, írásbeli (zárthelyi) dolgozattal, otthoni munkával készített feladat értékelésével vagy gyakorlati feladat-végrehajtás értékelésével félévközi jegy formájában;
b) a vizsgaidőszakban tett vizsgával;
c) a félévközi követelmények és a vizsga alapján együttesen.
Kredittel nem rendelkező kritériumkövetelmény esetén annak teljesítésének feltétele önmagában az aláírás is lehet.
A hallgató tanulmányait záróvizsgával fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.
Az értékeléstípusok rövidítései:
- évközi értékelés: ÉÉ / évközi értékelés (((záróvizsga tárgy((ÉÉ(Z)))
- gyakorlati jegy: GYJ / gyakorlati jegy (((záróvizsga tárgy((GYJ(Z)))
- kollokvium: K / kollokvium (((záróvizsga tárgy((K(Z)))
- beszámoló: B
- projektfeladat: PF
- alapvizsga: AV
- szigorlat: SZG
- komplex vizsga: KV
- záróvizsga: ZV
Az ismeretek ellenőrzésének rendjét részletesen a vonatkozó jogszabályokban, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban meghatározottak alapján:
- a jelen ajánlott tanterv részét képező tantárgyi programok, valamint
- a záróvizsga tekintetében a jelen fejezet 12. pontja határozzák meg.

12. A záróvizsga
12.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

12.2. A záróvizsga részei
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

12.3 A záróvizsga eredménye

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

13. A szakdolgozat/diplomamunka

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

14. Az oklevél

14.1. Az oklevél kiadásának feltétele

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

14.2. Az oklevél minősítésének megállapítása

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

15. A szakmai gyakorlat

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)

Az Erasmus+ program lehetőséged ad az alapképzésben résztvevő hallgatóknak, hogy tanulmányi mobilitási, illetve szakmai gyakorlati ösztöndíjban részesüljenek.

A tanulmányi mobilitás lehetővé teszi, hogy a pályázatot elnyert hallgatók egy félévet az Egyetem valamely partnerintézményénél töltsenek, és az ott megszerzett krediteket beszámíttassák itthoni tanulmányaikba. Az ún. csereprogram révén a hallgatók tandíjmentesen tanulhatnak az adott intézményben.

A pályázók az EU országaiba, illetve Izlandra, Liechtenstein, Norvégiába, illetve Törökországba, Szerbiába és Észak-Macedóniába utazhatnak, azokba az intézményekbe, amelyekkel az Egyetem intézményközi szerződést kötött. A választható Egyetemek listája az egyetem honlapján elérhető. A nemzetközi kreditmobilitás (Európán kívüli országok) keretein belül az Egyetem tanévenként és pályázati ciklusonként változó térségbeli partnerintézményekkel biztosít kapcsolatokat.

A Kar ösztönzi a hallgatókat a nemzetközi mobilitásban történő részvételre. A külföldi tanulmányokat folytató hallgatók részére kedvezményes tanulmányi rendet biztosít, valamint a Kari Kreditátviteli és Validációs Bizottság széles körben fogadja be a külföldön teljesített tárgyakat a kötelező, vagy a szabadon választható tárgyak körébe.

A képzés felépítéséből eredően a 2. és a 3. szemeszter lehet alkalmas külföldi tanulmányok folytatására.

17. További szakspecifikus követelmények

17.1. Specializációválasztás feltételei

-

17.2. Szigorlat/alapvizsga/komplex vizsga

TAGTT115 - Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1. (2. szemeszter) - tárgyai:
- TAGTT107 Szóbeli kommunikációs gyakorlatok
- TAGTT108 Szófajok a német nyelvben
- TAGTT119 Írásbeli kommunikációs gyakorlatok
- TAGTT123 Nyelvi struktúrák a gyakorlatban

TAGTT143 - Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2. (7. szemeszter) - tárgyai:

- TAGTT115 Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1.
- TAGTT129 Német nyelvi helyzetgyakorlatok
- TAGTT131 Fordítási gyakorlatok
- TAGTT141 Szövegtípusok és szövegalkotás
- TAGTT149 Nyelvi közvetítés a gyakorlatban
- TAGTT139 Szemantika, pragmatika, kommunikáció
- TAGTT165 Német tanári szaknyelv

TAGTT157 - Német irodalom szigorlat (6. szemeszter) – tárgyai:
- TAGTT125 Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a középkortól a romantikáig
- TAGTT133 Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a romantikától a századfordulóig
- TAGTT137 Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a XX. században
- TAGTT145 Jelenkori német nyelvű irodalom és kultúra

TAGTT169 - Német nyelvészet szigorlat (5. szemeszter) – tárgyai:
- TAGTT106 Hangtan
- TAGTT121 Alaktan
- TAGTT127 Mondattan
- TAGTT135 Lexikológia

17.3. Kritériumkövetelmények
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

17.4. A mesterképzésbe történő felvételkor hiányzó kreditek megszerzésének feltételei
-

17.5. A képzésben alkalmazott sajátos oktatási-tanulási, tanulás-támogatási eszköztár, módszertan, eljárások
A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

Budapest,

Dr. Szentpétery-Czeglédy Anita, PhD, habil.,
egyetemi docens, tanszékvezető, szakfelelős

A tantárgyi programok listája

I. Törzsanyag

TAGTT175 Az irodalomtudomány alapjai

TAGTT107 Szóbeli kommunikációs gyakorlatok

TAGTT108 Szófajok a német nyelvben

TAGTT104 Német nyelvű közösségek történelme és kultúrája

TAGTT106 Német hangtan

TAGTT105 A nyelvtudomány alapjai

TAGTT119 Írásbeli kommunikációs gyakorlatok

TAGTT123 Nyelvi struktúrák a gyakorlatban

TAGTT117 Jelenkori német kultúra és társadalomismeret

TAGTT121 Német alaktan

TAGTT129 Német nyelvi helyzetgyakorlatok

TAGTT127 Német mondattan

TAGTT125 Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a koraközépkortól a romantikáig

TAGTT147 Nyelvdidaktikai ismeretek (német nyelven)

TAGTT151 Nyelvtanítási módszerek, nyelvtanulási elméletek

TAGTT131 Fordítási gyakorlatok

TAGTT135 Lexikológia

TAGTT133 Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a romantikától a századfordulóig

TAGTT155 A tudás- és képességfejlesztés módszerei, munkaformái és eszközei a némettanításban

TAGTT141 Szövegtípusok és szövegalkotás

TAGTT139 Szemantika, pragmatika, kommunikáció

TAGTT137 Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a XX. században

TAGTT161 Tervezés, mérés, értékelés, reflexió a német nyelv oktatásában

TAGTT171 Oktatástechnológia a német nyelv tanításában

TAGTT149 Nyelvi közvetítés a gyakorlatban

TAGTT153 A német nyelv változatai (szociolingvisztika és dialektológia)

TAGTT145 Jelenkori német nyelvű irodalom és kultúra

TAGTT192 A nyelvtan- és szókincsdidaktika

TAGTT163 A nyelvi változás folyamatai

TAGTT159 Kultúra- és médiatudományi ismeretek

TAGTT165 Német tanári szaknyelv

TAGTT167 A differenciált oktatás módszerei a német nyelv tanításában

TAGTT172 Pszicholingvisztikai és neurodidaktika (német nyelven)

TAGTT170 Német-magyar kulturális kapcsolatok

TAGTT193 Tanári szakma mesterfokon

TAGTT173 Innovációk a német nyelv tanításában

TAGTT174 Magyar-német nyelvi kapcsolatok (kontrasztivitás és nyelvi hatások)

II. Szakdolgozat/Diplomamunka

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

III. Szakmai gyakorlat

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

IV. Szabadon választható tantárgyak

Külön lista szerint.

V. Kritériumkövetelmények

A tanári felkészítés közös tárgyainak ajánlott tantervében rögzítve.

VI. Kötelezően választható tantárgyak

-

TANTÁRGYI PROGRAMOK

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT104**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvű közösségek történelme és kultúrája
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** History and culture of German-speaking communities
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   Áttekintő előadás a német nyelvű kultúra történetéről. Az előadás áttekintést nyújt a német nyelvű országok kialakulásáról a germán törzsek letelepedésétől a mai három német nyelvű állam (NSZK, Ausztria, Svájc) kialakulásáig és 20. századi történetéig. Ezen kívül bemutatja azokat a folyamatokat, amelyek mindhárom országban a szövetségi szerkezet létrejöttéhez vezettek. Az előadás középpontjában a nagy művelődéstörténeti és történeti korszakok állnak és az azokhoz vezető történelmi és társadalmi tényezők.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

An overview of the history of German-speaking culture. The lecture will give an overview of the development of German-speaking countries from the settlement of Germanic tribes to the formation and 20th century history of the three German-speaking states of today (Federal Republic of Germany, Austria, Switzerland). The presentation will focus on the major cultural and historical periods and the historical and social factors which led to these.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri felelősségét a társadalom és a nemzet érdekeinek előmozdításában a tanulók oktatása, nevelése révén.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelv

tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, az egészséges személyiségfejlődés feltételeit kívánja biztosítani minden tanuló számára.

Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Knows the psychological, sociological, and cultural characteristics of groups, group development, and communities, as well as the opportunities for creating equal opportunities. Knows his/her responsibility in promoting the interests of society and the nation through the education and upbringing of students.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the foundations of Hungarian national and European culture. Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of

Hungarian society and nation. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Recognises his/her role and responsibility as a representative of Hungarian language and culture in a foreign language environment. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, capable of utilising them and conveying them to students with commitment in his/her educational and teaching work.

Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements. Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject. Capable of using research methods.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind.

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important.

Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the

environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Sensitive to students' individual problems, aims to ensure the conditions for healthy personality development for all students. Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness. Through personal example, he/she helps students understand national values and develop a sense of Hungarian identity.

Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A germán törzsek: letelepülés, életmód, vallás. A történelmi fejlődés főbb jellemzői a Nyugatrómai Birodalom végéig (The Germanic tribes: settlement, way of life, religion. Main features of historical development until the end of the Western Roman Empire)

12.2. Merovingok és Karolingok. Nagy Károly uralkodása, oktatási reformja, Karoling kor kultúrája. (Merovingians and Carolingians. The reign of Charlemagne, educational reform, Carolingian culture.)

12.3. Az Ottók, a Száliaiak és a (Hohen)Stauf dinasztia. (The Ottos, the Salians and the (Hohen)Stauf dynasty.)

12.4. Ausztria kezdetei. A Szent Római Birodalom a késő középkorban: Habsburg Rudolf és a Luxemburgiak, a német aranybulla. (The beginnings of Austria. The Holy Roman Empire in the late Middle Ages. Rudolf Habsburg and the Luxemburgs, the German gold bull.)

12.5. A Habsburgok: III. Frigyes és I. Miksa. V. Károly és a birodalom. (The Habsburgs: Frederick III and Maximilian I. Charles V and the empire.)

12.6. Szellemi élet a birodalomban 1500 körül, Luther Márton és a reformáció. A paraszthábor ú (1524-1526). (Spiritual life in the empire around 1500, Martin Luther and the Reformation. The Peasants' War (1524-1526).)

12.7. Tridenti zsinat (1545-1563), Németország az Augsburgi vallásbéke (1555) és a Tridenti zsinat után: az ún. „felekezeti korszak”. A harmincéves háború és a vesztfáliai béke. (The Council of Trent (1545-1563), Germany after the Peace of Augsburg (1555) and the Council of Trent: the so-called "denominational era". The Thirty Years' War and the Peace of Westphalia.)

12.8. Svájc története (History of Switzerland)

12.9. A vesztfáliai békétől a bécsi kongresszusig: abszolutizmus, territoriális fejedelemségek, Ausztria és Poroszország, Napóleoni háborúk. (From the Peace of

Westphalia to the Congress of Vienna: absolutism, territorial principalities, Austria and Prussia, the Napoleonic Wars.)

12.10. A bécsi kongresszustól az első világháború kezdetéig. A Német Birodalom kikiáltása. (From the Congress of Vienna to the start of the First World War. The proclamation of the German Reich.)

12.11. Az első világháború. Az Osztrák-Magyar Monarchia szétesése. (The First World War. The fall of the Austro-Hungarian Empire.)

12.12. Weimári köztársaság. A nemzetiszocializmus és a második világháború. Ausztria a második világháború alatt. (Weimar Republic. National Socialism and the Second World War. Austria during the Second World War.)

12.13. Ausztria a második világháború után. Németország a második világháború vége utáni években, Konrad Adenauer szövetségi kancellár. (Austria after the Second World War. Germany in the years after the end of the Second World War, Konrad Adenauer, Federal Chancellor.)

12.14. Adenauertől napjainkig. (From Adenauer to today.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

Az kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szóbeli vizsga egy a tematikához illő, előre egyeztetett témakör 5 perces prezentációjából és szóbeli vizsgából áll, melynek tételei a féléves anyagból állnak össze. A rossz nyelvhelyességgel megtartott prezentáció érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a szóbeli vizsgán a prezentáció megtartása legalább elégséges érdemjeggyel és egy szóbeli vizsgakérdés megválaszolása legalább elégséges érdemjeggyel.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hartmann, Peter Claus: Kulturgeschichte des Heiligen Römischen Reiches 1648-1806. 2., verb. und erg. Auflage. , Böhlau Verlag, Wien 2011. ISBN: 978-3-205-78684-9;

2. Herrmann, Ulrich (Hg.): Deutsche Geschichte. Vom Mittelalter bis zur Berliner Republik. , Stuttgart, Reclam 202. ISBN: 978-3-15-014446-6;

3. Schildt, Axel - Siegfried, Detlef: Deutsche Kulturgeschichte: Die Bundesrepublik von 1945 bis zur Gegenwart, Hanser Verlag, München 2009. ISBN: 3-446-23414-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Behnen, Michael (Hrsg.): Lexikon der deutschen Geschichte 1945–1990. Ereignisse – Institutionen – Personen im geteilten Deutschland. , Kröner, Stuttgart 2002. ISBN: ISBN 3-520-83401-4;

2. Gebhardt, Bruno: Handbuch der deutschen Geschichte. 24. Bde., 10. Aufl., Klett-Cotta, Stuttgart 2004-2024. ISBN: Bd. 978-3-608-60001-8, Bd. 24 ISBN: 978-3-608-60024-7;

3. Taddey, Gerhard (Hrsg.): Lexikon der deutschen Geschichte. Ereignisse, Institutionen, Personen. Von den Anfängen bis zur Kapitulation 1945. 3. Aufl. , Kröner, Stuttgart 1998. ISBN: 3-520-81303-3;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT106**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német hangtan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German phonetics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy a hallgatók rendszerezett ismereteket kapjanak a mai német standard nyelvváltozat artikulációs jellemzőiről, azok fonológiai szerepéről és a grafémákhoz való viszonyáról, ezzel is javítva a hallgatók német kiejtését és helyesírását. Elsőként bevezetés történik az alapvető fonetikai és fonológiai elméleti ismeretekbe, pl. a német fonémák, a német magán- és mássalhangzók rendszere, a beszédhangok prozódiai jellemzői a németben, az IPA nemzetközi fonetikai transzkripciós jelek, a német beszédhangok és a német grafémák közötti kapcsolatok, a helyesírás alapelvei. Majd német, illetve kontrasztív német-magyar kiejtésgyakorlatok, továbbá német írás/helyesírási gyakorlatok, valamint beszédértési és -elemzési feladatok segítségével mélyítik el a hallgatók a hangtan területéhez kapcsolódó gyakorlati ismereteiket. Fontos cél a hallgatók nyelvi tudatosságának erősítése a magyar-német fonetikai-fonológiai jellegű interferenciajelenségekre vonatkozóan.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási

tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to provide students with a systematic knowledge of the articulatory features of the standard German variety, their phonological role and their relationship to the graphemes, thus improving students' German pronunciation and spelling. First, an introduction to basic phonetic and phonological theory, such as German phonemes, the German vowel and consonant systems, the prosodic features of speech sounds in German, the IPA international phonetic transcription symbols, the relationships between German speech sounds and German phonemes, and the principles of spelling. Then, through German and contrastive German-Hungarian pronunciation exercises, German writing/spelling exercises, and speech comprehension and analysis exercises, students will deepen their practical knowledge in the field of phonetics. An important aim is to increase students' linguistic awareness of Hungarian-German phonetic-phonological interference phenomena.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

-

Képességei:

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel,

tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

-

Attitűdje:

Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject. Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

-

Capabilities:

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues.

-

Attitude:

Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Fonetika tárgya és részterületei: artikulációs, akusztikus és auditív fonetika (Scope and topics of phonetics: articulatoric, acoustic and auditoric phonetics)

12.2. Fonológia: fonéma-alofón, fonémaelemzések (oppozíció, minmálpárok); betű és graféma (Phonology: phoneme-allophone, phoneme analysis (opposition, minimal pairs); letters and graphemes)

12.3. Az artikuláció: hangképző szervek (Articulation: speech organs)

12.4. A német magánhangzók rendszere és kiejtésük (German vowel system and pronunciation)

12.5. A német mássalhangzók rendszere és kiejtésük (German consonant system and pronunciation)

12.6. Hang-betű, fonéma-graféma, hozzárendelések a németben, transzkripció, IPA transzkripciós jelek (Sound-letter, phonem-graphem assignments in German, transcription, IPA transcription symbols)

12.7. Koartikulációs szabályok (Coarticulation rules)

12.8. Szupraszegmentális jegyek, Szóhangsúly a németben: idegenszavak, elváló és nem elváló igekötős igék, mondatintonáció (Suprasegmental features, word stress in German: foreign words, eparable and inseparable verbs, sentence intonation)

12.9. A német helyesírás alapelvei, a helyesírás legutóbbi reformja (Basic principles of German spelling, recent spelling reforms)

12.10. Egybeírás, különírás, kötőjeles írás (Compound, separate and hyphenated writing)

12.11. Nagy kezdőbetűs és kis kezdőbetűs írás (Capital and small initials)

12.12. Szótagolás (Syllabification)

12.13. Írásjelek használata a németben (Use of punctuation marks in German)

12.14. Kiejtési és helyesírási információk online és nyomtatott szótárakban (Pronunciation and spelling information in online and printed dictionaries)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról.

Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval

egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során csoportmunkában tartani kell egy rövid elméleti bemutatót és elvégezni egy ahhoz kapcsolódó gyakorlati feladatot valamely német hangtani jelenségről. Továbbá a szorgalmi időszak végén egy zárthelyit kell megírnia A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, az elméleti bemutató+csoportos feladat és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 20%-a az órai munka, 40%-a az elméleti bemutató+csoportos feladat és 40%-a a zárthelyi. A zárthelyi esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 20%-a az órai munka, 40%-a az elméleti bemutató+csoportos feladat és 40%-a a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Duden Die deutsche Rechtschreibung, Bibliographisches Institut GmbH, Mannheim 2013. ISBN: 978-3411040162;

2. Brenner Koloman / Huber Ágnes / Korencsy Ottó / Uzonyi Pál: Übungsbuch zur Phonetik und Orthografie der deutschen Sprache, ELTE Germanistisches Institut, Budapest 2014. ISBN: 9789632845647;

3. Kleber, Felicitas: Phonetik und Phonologie. Ein Lehr- und Arbeitsbuch, Narr, Tübingen 2023. ISBN: 978-3-8233-8337-6;

4. Peters, Jörg: Intonation, Winter, Heidelberg 2021. ISBN: 978-3-8253-4826-7;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dahmen, Silvia / Weth, Constanze: Phonetik, Phonologie und Schrift (LiLA - Linguistik fürs Lehramt, Band 4752), Schöningh, Paderborn 2018. ISBN: 9783825247522;

2. Tronka Krisztián: Phonetik und Phonologie des Deutschen mit kontrastiven

(deutsch-ungarischen) Aufgaben; http://mek.oszk.hu/05300/05325/05325.pdf , Bölcsész Konzorcium, Budapest 2006. ISBN: 963 9704 95 4;

3. Uzonyi Pál: Phonetik und Phonologie des Deutschen. Einführung und Chrestomathie, Akadémiai Kiadó, Budapest 1998. ISBN: 9789630575645;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT107**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szóbeli kommunikációs gyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Oral communication exercises
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése, a Közös Európai Referenciakeret skálájához igazodva, a középszintű érettségi B1 szintjétől a B2-es szintre való továbbjutásig. A szeminárium hangsúlyosan a beszédkészség területének fejlesztésére fókuszál, amely kiegészül a többi készség, úgymint olvasott és hallott szövegek értése, illetve az íráskészség területének fejlesztésével. Ehhez szorosan kapcsolódik a hallgatók szókincsének folyamatos fejlesztése. A szemináriumok tartalma adott témakörök köré csoportosul (pl. emberi kapcsolatok, kommunikáció, tanulás, munka világa, kikapcsolódás). A szeminárium célja az élőbeszédre különösen jellemző nyelvi struktúrák és a standard német kiejtés elsajátítása. A szemináriumok fontos feladata a nyelvi alapvizsgára való felkészítés, a vizsgán megkövetelt szóbeli szöveg- és feladattípusok gyakorlása.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és

erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to develop students' foreign language competences, according to the scale of the Common European Framework of Reference for Languages, from level B1 to level B2 of the intermediate baccalaureate. The seminar will focus on the development of speaking skills, complemented by the development of other skills such as reading, listening and writing comprehension. Closely linked to this is the continuous development of students' vocabulary. The content of the seminars is grouped around specific topics (e.g. human relations, communication, learning, working life, recreation etc.). The aim of the seminars is to acquire the language structures and standard German pronunciation which are particularly typical of live speech. The seminars are an important part of the preparation for the basic language exam, practising the types of oral texts and tasks required for the exam.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

-

Képességei:

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.

Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the digital technology-based communication channels and applications, and understands their functions and dangers. Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject.

-

Capabilities:

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of helping students understand the most important current issues related to sustainable development and their social impacts. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies.

-

Attitude:

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Considers the development of tolerance towards nationalities important. Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes,

to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nyelvi szintfelmérés. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése (Language assessment, seminar topics and subject requirements)

12.2. Weitblick B2.1 Kapitel 1 Den Horizont erweitern – elvárások és tapasztalatok; élet egy másik kultúrában (Weitblick B2.1 Kapitel 1 Den Horizont erweitern - expectations and experiences, life in another culture)

12.3. Weitblick B2.1 Kapitel 1 Den Horizont erweitern – egy személy jellemzése, sztereotípiák és előítéletek, transzkulturális kommunikáció (Weitblick B2.1 Kapitel 1 Den Horizont erweitern - characterisation of a person, stereotypes and prejudices, transcultural communication)

12.4. Weitblick B2.1 Kapitel 2 Miteinander leben – különböző lakó- és életformák, több generáció együttélése, emberi kapcsolatok (Weitblick B2.1 Kapitel 2 Miteinander leben - different ways of living and living together, multi-generational living, human relations)

12.5. Weitblick B2.1 Kapitel 2 Miteinander leben - kapcsolatok a digitális világban; problémák a munkahelyen és az egyetemen (Weitblick B2.1 Kapitel 2 Miteinander leben - relationships in the digital world; problems at work and at university)

12.6. Weitblick B2.1 Kapitel 3 Suchen und finden – információkeresés a világhálón, tapasztalatok és célok az egyetemi tanulmányok és a munka világában (Weitblick B2.1 Kapitel 3 Suchen und finden - finding information on the web, experiences and goals in university studies and work)

12.7. Weitblick B2.1 Kapitel 3 Suchen und finden - életrajz írása, szakmai életút bemutatása, Assesment-Center (Weitblick B2.1 Kapitel 3 Suchen und finden - writing a biography, presenting your professional career, Assesment-Center)

12.8. Weitblick B2.1 Kapitel 4 Auf Augenhöhe kommunizieren – verbális és nonverbális kommunikáció, testbeszéd, gesztusok, digitális kommunikáció (Weitblick B2.1 Kapitel 4 Auf Augenhöhe kommunizieren - verbal and nonverbal communication, body language, gestures, digital communication)

12.9. Weitblick B2.1 Kapitel 4 Auf Augenhöhe kommunizieren – helyesen vitatkozni, kritika és vita a munkahelyen, kommunikációs stratégiák (Weitblick B2.1 Kapitel 4 Auf Augenhöhe kommunizieren - arguing properly, criticism and debate in the workplace, communication strategies)

12.10. Weitblick B2.1 Kapitel 5 Einfach mal abschalten – szabadidő, pihenés, stresszkezelési technikák, kiégés, a kiégés megelőzése (Weitblick B2.1 Kapitel 5 Einfach mal abschalten - leisure, relaxation, stress management techniques, burnout, burnout prevention)

12.11. Weitblick B2.1 Kapitel 5 Einfach mal abschalten – áramkimaradás, fenntartható energiaforrások vs. atomenergia (Weitblick B2.1 Kapitel 5 Einfach mal abschalten - blackouts, sustainable energy sources vs. nuclear power)

12.12. Weitblick B2.1 Kapitel 6 In Erinnerungen schwelgen – emlékek, gyerekkor, fiatalság, történelmi események (Weitblick B2.1 Kapitel 6 In Erinnerungen schwelgen - memories, childhood, youth, historical events)

12.13. Weitblick B2.1 Kapitel 6 In Erinnerungen schwelgen – emlékezet működése, emlékezet és tanulás, tanulási stratégiák (Weitblick B2.1 Kapitel 6 In Erinnerungen schwelgen - how memory works, memory and learning, learning strategies)

12.14. Vitafórum; a félév közös értékelése (reflexió, önreflexió) (Discussion forum; joint evaluation of the semester (reflection, self-reflection))

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül szóban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, a félévközi négy lexikai teszt megírása, egy rövid szóbeli prezentáció elkészítése, valamint aktív részvétel a félév utolsó szemináriumán megrendezett vitafórumon. A lexikai teszteknél 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. A szemináriumi jegy esetében a félév során szerzett jegyek átlagának el kell érni a 2-es átlagot, ahhoz, hogy a hallgató elégséges minősítést szerezhessen.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bajerki, Nadja /Böschel, Claudia / Meister, Hildegard / Würz, Ulrike: Weitblick. B2.1. Das große Panorama. Deutsch als Fremdsprache. Kurs- und Übungsbuch., Cornelsen, Berlin 2019. ISBN: 978-3-06-120889-9;

2. Bayerlein, Oliver: Campus Deutsch – Präsentieren und Diskutieren. Kursbuch, Max Hueber Verlag, München 2013. ISBN: 978-3-19-201003-3;

3. Bayerlein, Oliver / Buchner Patricia: Campus Deutsch – Lesen. Kursbuch, Max Hueber Verlag, München 2013. ISBN: 978-3-19-051003-0;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dengler, Stefanie/ Koithan, Ute / Mayr-Sieber, Tanja / Schmitz Helen: Kontext B2. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch mit Audios., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-605342-6;

2. Dengler, Stefanie/ Koithan, Ute / Mayr-Sieber, Tanja / Schmitz Helen: Kontext B2. Deutsch als Fremdsprache. Übungsbuch mit Audios., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-605343-3;

3. Rodi, Margret: Kontext B2. Deutsch als Fremdsprache. Intensivtrainer, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-605345-7;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT108**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szófajok a német nyelvben
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Word classes in the German language
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók középiskolában szerzett nyelvtani ismereteinek rendszerezése, bővítése és elmélyítése. A szeminárium középpontjában az ige, a főnév, a névelő, a névmás, a melléknév és az elöljáró áll. A szeminárium során tárgyalt szófajokat és nyelvtani jelenségeket komplex (formai, szintaktikai és szemantikai) szempontú megközelítésből tárgyaljuk, így a hallgatók összefoglaló tudást kapnak az egyes szófajokról, melyet gyakorló feladatok egészítenek ki, így rögzítve a megszerzett tudást.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the seminar is to systematise, extend and deepen students' knowledge of

grammar acquired in secondary school. The seminar focuses on the verb, the noun, the article, the pronoun, the adjective and the preposition. The vocabulary and grammatical phenomena covered in the seminar will be discussed from a complex (formal, syntactic and semantic) perspective, providing students with a summary of the knowledge of each vocabulary, supplemented by exercises to consolidate the knowledge acquired.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

-

Képességei:

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni

az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

-

Capabilities:

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

-

Attitude:

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Consciously exploits the possibilities of transfer effects.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése. A német szófajok rövid áttekintése (Description of the seminar topic and the subject requirements. A brief overview of German word classes)

12.2. Az igék szemantikai és morfológiai tulajdonságai (igeragozási osztályok, tárgyas-tárgyatlan igék, elváló – el nem váló igekötős igék) (Semantic and morphological properties of verbs (verb conjugation classes, subject-object verbs,separable and inseparable verb conjugations))

12.3. Az ige - igeidők (The verb - verb tenses)

12.4. Az ige – módbeli segédigék elsődleges jelentése (The verb - primary meaning of modal auxiliaries)

12.5. Az ige – sich-es igék, személytelen igék (The verb - reflexive verbs, impersonal verbs)

12.6. A főnév – főnevek neme és száma (The noun - the gender and number of nouns)

12.7. A névelő – határozott névelő - főnévragozás; határozatlan névelő, negatívnévelő, névelő nélküli főnevek (The article - definite article - noun declension; indefinite article negative article, noun with no article)

12.8. A névelő – birtokos, mutató, határozatlan, kérdő (The article - possessive, indicative, indefinite, interrogative)

12.9. A névmás – személyes, visszaható, birtokos, mutató, vonatkozó (Pronouns - personal, retroactive, possessive, demonstrative, relative)

12.10. A névmás – kérdő, határozatlan, névmási határozó (The pronoun - interrogative, indefinite, pronoun adverb)

12.11. A melléknév – ragozás, melléknévből képzett főnevek (The adjective - conjugation, de-adjectival nouns)

12.12. A melléknév - fokozás (The adjective - degree)

12.13. Az elöljáró szó – tér- és időbeli viszonyok kifejezése (The preposition - expressing relationships in space and time)

12.14. Az elöljáró szó – ok-okozati és modális viszonyok kifejezése (The preposition - expressing cause and modal meaning)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 1. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül írásban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli házi feladatok elkészítése, amelyekre nem kap érdemjegyet a hallgató, a heti rövid online tesztek kitöltése, valamint a félévközi két zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozatoknál 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. Az elégséges szemináriumi jegy megszerzésének felvétele, hogy a második zárthelyi dolgozatban, mely az egész félév anyagát öleli fel, minimum 60%-ot kell elérni. A szemináriumi jegyet az online tesztek eredményének átlaga és a két zárthelyi dolgozat számtani átlaga adja.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. **Irodalomjegyzék:**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Duden – Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache, Cornelsen Verlag, Berlin 2022. ISBN: 978-341-10405-0-6;

2. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 1., META Egyesület, Pécs 2021. ISBN: 978-615-6223-06-7;

3. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 2., META Egyesület, Pécs 2021. ISBN: 978-615-6223-04-3;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: B-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau B1/B2., SCHUBERT-Verlag, Leizig 2024. ISBN: 978-396-91507-7-1;

2. Buscha, Anne / Szita, Szilvia / Raven, Susanne: C-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau C1/C2., SCHUBERT-Verlag, Leipzig 2013. ISBN: 978-394-13231-1-7;

3. Hall, Karin / Scheiner Barbara: Übungsgrammatik für die Oberstufe aktuell, Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 979-319-21744-8-3;

4. Hering, Axel / Matussek, Magdalena / Perlmann-Balme: Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell., Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 9783191116576;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT175**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az irodalomtudomány alapjai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The foundations of literary studies
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium bevezető, propedeutikus jellegű kurzus, melynek során a hallgatók további tanulmányaikhoz elengedhetetlenül fontos fogalmakat és alapvető kérdéseket tisztáznak, illetve megismerkednek a német nyelvű a szaktudományos szókinccsel és diskurzusokkal. A hallgatók megismerik az irodalom- és kultúratudományok alapjait, legismertebb fogalmait, módszereit és irányzatait. A gyakorlatok célja továbbá a legalapvetőbb szövegelemzési és szövegalkotási eljárások megismertetése, illetve az ezekhez szükséges filológiai és szövegelméleti alapok elsajátíttatása. A kurzus végén a hallgatók tisztában lesznek a különböző értelmezési módszerek által nyújtott lehetőségekkel és képesek lesznek ezek önálló, gyakorlati alkalmazására.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll, elsősorban irodalmi példákra támaszkodva.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar is an introductory, propaedeutic course, during which the students clarify essential concepts and fundamental questions for their further studies, as well as become familiar with German-language specialist vocabulary and discourses. Students get to know the foundations, best-known concepts, methods and trends of literary and cultural studies. The purpose of the exercises is also to introduce the most basic text analysis and text creation procedures, as well as to acquire the necessary philological and text theoretical foundations for these. At the end of the course, students will be aware of the possibilities offered by different interpretation methods and will be able to apply them independently and practically.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival. Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt

hatásával. A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

-

Attitűdje:

Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to

teaching German language, literature, and culture. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception. Familiar with the information resources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources. Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong

learning in foreign language acquisition. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically.

-

Attitude:

Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Committed to forms of evaluation that support learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A germanisztikai irodalomtudomány története, az irodalomtudomány rész- és társterületei (The history of Germanistic literary studies, sub- and related fields of literary studies)

12.2. Az irodalomtudomány tárgya és vizsgálati kérdései (The subject and research questions of literary studies)

12.3. Irodalmi műnemek és műfajok (Literary genres and subgenres)

12.4. A líraelemzés alapfogalmai (Basic concepts of lyric analysis)

12.5. A prózaelemzés alapfogalmai (Basic concepts of prose analysis)

12.6. A drámaelemzés alapfogalmai (Basic concepts of drama analysis)

12.7. Retorika, stilisztika, poetika (Rhetoric, stylistics, poetics)

12.8. Az irodalomtudomány kezdetei, a pozitivizmus irányzata (The beginnings of literary studies, the trend of positivism)

12.9. A hermeneutika alapjai (The foundations of hermeneutics)

12.10. A recepcióesztétika főbb kérdései (The main questions of reception aesthetics)

12.11. Irodalompszichológia, irodalomszociológia (Literature psychology, literature sociology)

12.12. Strukturalizmus, posztstrukturalizmus, dekonstrukció (Structuralism, poststructuralism, deconstruction)

12.13. A diskurzuselemzés módszerei (Methods of discourse analysis)

12.14. A kultúratudomány irányzatai (Trends in cultural studies)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi

elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. A 25%-ot meghaladó igazolt vagy igazolatlan hiányzás esetén, a hallgatónak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumok látogatása alól mentesülnek, szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak, illetve szóbli beszámoló formájában adnak számot a tananyag elsajátításáról.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy önállóan elkészített szövegelemzést kell leadnia az oktatóval előre egyeztetett, önállóan feldolgozott témában. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátum és a projektfeladat együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése egyben az aláírás feltétele. Az önállóan elkészített szövegelemzés eredményeit legkésőbb a félév utolsó hetében ismertetnie kell.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlására a póthéten van lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú skálán érdemjegyet kapnak a hallgatók. Az érdemjegy az elsajátított tudás mennyiségét, az analitikus, mérlegelő gondolkodás képességét, a szakirodalom önálló, értelmező feldolgozását és egyéni álláspontok kifejtésére való képességet értékeli. A referátum és az elemzés bemutatása (prezentáció) esetében 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció/előadás minősége.A félév során végzett szemináriumi munka értékelése: 30% a referátum, 40% az órai munka és 30% az önállóan elkészített elemzés és annak bemutatása.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Anz, Thomas: Handbuch Literaturwissenschaft. Gegenstände – Konzepte –

Institutionen, Metzler Verlag, Stuttgart/Weimar 2007. ISBN: 978-3476021540; (kijelölt fejezetek);

2. Jeßing, Benedikt / Köhnen, Ralph: Einführung in die Neuere deutsche Literaturwissenschaft, Metzler Verlag, Stuttgart/Weimar 2017. ISBN: 978-3-476-04493-8;

3. Meid, Volker: Sachwörterbuch zur deutschen Literatur, Reclam, Stuttgart 1990. ISBN: 978-3150104590;

4. Nünning, Ansgar: Metzler Lexikon Literatur- und Kulturtheorie. Ansätze – Personen – Grundbegriffe, Metzler Verlag, Stuttgart/Weimar 2013. ISBN: 978-3-476-02476-3; (kijelölt fejezetek);

5. Waldmann, Günter: Neue Einführung in die Literaturwissenschaft, Schneider Verlag, 2020. ISBN: 978-3-8340-1592-1;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Butzer, Günter / Jacob, Joachim: Metzler Lexikon literarischer Symbole, Metzler Verlag, Stuttgart/Weimar 2012. ISBN: 978-3476024176;

2. Eagleton, Terry: Einführung in die Literaturtheorie, Metzler Verlag, Stuttgart 1997. ISBN: 978-3476152466;

3. Neuhaus, Stefan: Grundriss der Literaturwissenschaft, Francke Verlag, Tübingen 2014. ISBN: 978-3825224776;

4. Vogt, Johann: Einladung zur Literaturwissenschaft, Fink Verlag, Paderborn 2008. ISBN: 978-3825245917;

5. Wilpert, Gero von: Sachwörterbuch der Literatur, Kröner Verlag, Stuttgart 2001. ISBN: 9783520231086;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT105**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A nyelvtudomány alapjai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction to linguistics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy előkészítse hallgatók német nyelvészeti képzését. A hallgatók a szemináriumok során megismerkednek azokkal az általános nyelvészeti (valamint germanisztikai nyelvészeti) alapfogalmakkal, kategóriákkal és módszerekkel, amelyeknek elsajátítása alapját képezi a későbbi nyelvészeti tanulmányaiknak. Ezen belül megismerkednek a nyelv fogalmával, a természetes emberi nyelv jellemzőivel és a természetes nyelvek csoportosítási lehetőségeivel a nyelvtudományban. Megtanulják a nyelvi jel fogalmát, tulajdonságait és fajtáit. Megismerik a legfontosabb kommunikációs modelleket. Ezt követően autentikus szövegek példáján keresztül betekintést nyernek a nyelv különböző szintjeibe: a fonetika/fonológia, morfológia, mondattan, lexikológia, szövegnyelvészet területekbe.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of this course is to prepare students for the studies in German linguistics. The seminars will introduce students to the basic concepts, categories and methods of general linguistics (as well as German linguistics), which will form the basis of their future linguistic studies. In particular, they will be introduced to the concept of language, the characteristics of natural human language and the possibilities of grouping natural languages in linguistics. They will learn the concept, properties and types of linguistic sign. They will learn about the main models of communication. They will then gain an insight into the different levels of language: phonetics/phonology, morphology, syntax, lexicology, linguistics, through the example of authentic texts.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint szöveg szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Tájékozott a nyelvészethez kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

-

Képességei:

Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

-

Attitűdje:

Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics. Familiar with the information resources and organisations related to the lingusitics. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

-

Capabilities:

Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject.Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties.

-

Attitude:

Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvtudományról: vizsgálati tárgya, főbb kérdései. A nyelvészeti diszciplinák: elméleti nyelvészet, leíró nyelvészet, alkalmazott nyelvészet, határtudományok (The scope and main topics of linguistics. The linguistic disciplines: theoretical linguistics, descriptive linguistics, applied linguistics, border studies)

12.2. A nyelvtudomány tárgya: Mi a nyelv? Emberi és állati nyelv, természetes nyelvek és mesterséges nyelvek (The subject of linguistics: what is language? Human and animal language, natural languages and artificial languages)

12.3. Dichotómiák a nyelv leírására: langue-parole-language, kompetencia és performancia. Diakrónia és szinkrónia (Dichotomies to describe language: langue-parole-language, competence and performance. Diachrony and synchrony)

12.4. A nyelvek osztályozási lehetőségei: nyelvcsaládok, nyelvtípusok (Classification

of languages: language families, language types)

12.5. A természetes nyelv mint jelrendszer: a jel fogalma, a jelek osztályozása (Natural language as a system of signs: the concept of sign, classification of signs)

12.6. A nyelvi jelek jellemzői, nyelvi jel modellek a nyelvészetben (Characteristics of linguistic signs, linguistic sign models in linguistics)

12.7. Jelek közötti viszonyok, kapcsolatok (Relationships between signs)

12.8. A nyelv funkciói, kommunikációs modellek (Functions of language, models of communication)

12.9. Fonetika-fonológia: beszédhangok és betűk, beszédszervek, artikuláció, fonémák (Phonetics-phonology: speech sounds and letters, speech organs, articulation, phonemes)

12.10. Morfológia: szavak alkotóelemei, szegmentálása, szóalkotás, szószerkezetek elemzése (Morphology: constituents of words, segmentation, word formation, analysis of word structures)

12.11. Lexikológia: szó és szókincs, a szavak jelentése (Lexicology: words and vocabulary, the meaning of words)

12.12. Mondattan: szókapcsolat, mondat, mondatrész, részmondat, mondattípusok (Syntax: phrases, sentences, sentences elements, clauses, sentence types)

12.13. Szövegtan: szövegszerűség, a mondatok összefűződése koherens szöveggé, a szövegek funkciója és típusai (Text linguistics: textual coherence, how sentences are put together to form a coherent text, function and types of texts)

12.14. A tanár általános nyelvészeti tudása (General linguistic knowledge of the teacher)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 2. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátum és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a

gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a referátum, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi. A zárthelyik esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a referátum, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Drahota-Szabó Erzsébet: Einführung in die Sprachwissenschaft, Alphabet Wörterbuchverlag, Imst 2022. ISBN: 9783950456684;

2. Kessel, Katja / Reimann, Sandra: Basiswissen deutsche Gegenwartssprache, Francke, Tübingen 2017. ISBN: 3-8252-2704-9;

3. Kocsány Piroska: Grundkurs Linguistik: Ein Arbeitsbuch für Anfänger, W. Fink, München 2010. ISBN: 9783825284343;

4. Pittner, Karin: Einführung in die germanistische Linguistik, WBG, Darmstadt 2016. ISBN: 978-3534267941;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Drahota-Szabó, Erzsébet: Einführung in die Sprachwissenschaft. Ein Studienbuch für Studierende des Faches Germansitik. , Grimm, Szeged 2015. ISBN: 2399958530065;

2. Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. 6. kiadás, Akadémiai Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 9789630589987;

3. Linke, Angelika / Nussbaumer, Markus / Portmann, Paul: Studienbuch Linguistik, Niemeyer, Tübingen 2020. ISBN: 978-3484311213;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT117**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Jelenkori német kultúra és társadalomismeret
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Modern German culture and society
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek német nyelvű a politikai és gazdasági alapfogalmakkal, a német nyelvű országok (Németország, Ausztria, Svájc és a két kisebb Luxemburg és Liechtenstein) politikai felépítésével, társadalmaik szerkezetével és problémáival, valamint gazdasági életükkel. A szeminárium célja továbbá Németország és Ausztria helyzetének elemzése az Európai Unión belül, illetve Svájcé az Európai Unión kívül.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the seminar is to familiarise students with basic political and economic

concepts in German, the political structure of the German-speaking countries (Germany, Austria, Switzerland and the two smaller ones Luxembourg and Liechtenstein), the structure and problems of their societies and their economic life. The seminar also aims to analyse the situation of Germany and Austria within the European Union and of Switzerland outside the European Union.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a

német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak. Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat. Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek

folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, az egészséges személyiségfejlődés feltételeit kívánja biztosítani minden tanuló számára. Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and

organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the foundations of Hungarian national and European culture. Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships. Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject.Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of interpreting and utilising social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of cooperating with colleagues and students during planning; analysing and selecting teaching materials and other learning resources (with particular attention to information and communication technology); thinking creatively in different ways, adapting to pedagogical and subject goals and the given situation, and analysing and evaluating plans reflectively. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas

of the National Core Curriculum, capable of utilising them and conveying them to students with commitment in his/her educational and teaching work. Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements. Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds. Capable of using research methods.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role.

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Committed to forms of evaluation that support learning. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Sensitive to students' individual problems, aims to ensure the conditions for healthy personality development for all students. Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness. Through personal example, he/she helps students understand national values and develop a sense of Hungarian identity. Committed to authentically representing the values of sustainability. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance. Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important. Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. **Előtanulmányi követelmények:**

12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Ausztria politikai berendezkedése (The political system in Austria)

12.2. Ausztria kultúrája és művészete (Culture and art of Austria)

12.3. Ausztria gazdasága és társadalma (The economy and society of Austria)

12.4. Ausztriai oktatás és tudomány (Education and science in Austria)

12.5. Németország politikai berendezkedése (Political system of Germany)

12.6. Németország kultúrája és művészete (Culture and art of Germany)

12.7. Németország gazdasága és társadalma (Economy and society in Germany)

12.8. A német oktatás és tudomány (German education and science)

12.9. Svájc politikai berendezkedése (Political system of Switzerland)

12.10. Svájc kultúrája és művészete (Culture and art of Switzerland)

12.11. Svájc gazdasága és társadalma (Economy and society of Switzerland)

12.12. Svájci oktatás és tudomány (Swiss education and science)

12.13. Liechtenstein politikai berendezkedése, gazdasága és kultúrája (Political system, economy and culture of Liechtenstein)

12.14. Luxemburg politikai berendezkedése, gazdasága és kultúrája (Political system, economy and culture of Luxembourg)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 2. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során a félév elején egyeztetett időpontban egykét referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel, ezen kívül szintén a félév elején egyeztetett témában tananyagot kell összeállítania és bemutatnia a félév elején rögzített órán. A szorgalmi

időszak végén pedig minden hallgatónak egy zárthelyit kell megírnia. A rossz nyelvhelyességgel elkészített referátum és oktatási anyag érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül. A szemináriumi munka értékelése a referátumok és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelése a referátumokra és a zárthelyire kapott jegyek átlaga azzal a megkötéssel, hogy a zárthelyi érdemjegyének legalább elégségesnek kell lennie. A referátumok osztályzásában 20 % a nyelvhelyesség és 80 % a szakmai anyag és a prezentáció.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges a referátumok megtartásával és a zárthelyik megírásával. A zárthelyit elégtelen jegy esetén egyszer lehet ismételni, de az eredeti elégtelen is beleszámít a félév végi jegybe. A nyomos ok nélkül nem a megbeszélt időben megtartott referátum, vagy oktatási anyag bemutatása elégtelen érdemjegyet kap, ami a pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelése a referátumokra és a zárthelyire kapott jegyek átlagából áll.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Grossmann Erika / Sárvári Tünde: Interkulturelle Landeskunde - Die Schweiz, Klett, Stuttgart 2012. ISBN: 9789639600676;

2. Grossmann Erika / Sárvári Tünde: Interkulturelle Landeskunde – Österreich, Klett, Stuttgart 2012. ISBN: 9789639600669;

3. Luscher, Renate: Landeskunde Deutschland. Aktualisierte Fassung. Verlag für Deutsch, Hueber, Wien 2017. ISBN: 978-3-19-001741-6;

4. Szalai Tünde / Grossmann Erika: Interkulturelle Landeskunde – Deutschland, Klett, Stuttgart 2011. ISBN: 9789639600652;

5. Zelényi Annamária: Wo man Deutsch spricht: Landeskunde einmal anders, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2002. ISBN: 963-19-1162-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Die Schweiz in ihrer Vielfalt (Brevier): Herausgegeben in Zusammenarbeit mit dem Eidg. Departement für auswärtige Angelegenheiten, Hallwag

Kümmerly+Frey, Schönbüchl 2009-10. ISBN: 978-3-259-05531-1;

2. Lundquist-Mog, Angelika: 55 Landeskunde Spiele, Klett, Stuttgart 2020. ISBN: 978-3126741552;

3. Pelinka, Anton, Rosenberger, Sieglinde: Österreichische Politik. Grundlagen-Strukturen-Trends, Facultas, Wien 2007. ISBN: 978-3-7089-0103-9;

4. Statistik Austria (Hg.): Österreich. Zahlen-Daten-Fakten 2023/24., Statistik Austria, Wien 2024. ISBN: 978-3-902925-58-9;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT119**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Írásbeli kommunikációs gyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Written communication skills development
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése a Közös Európai Referenciakeret B2-es szintjén, hangsúlyosan az íráskészség területén, amely kiegészül a többi készség, úgy, mint olvasott és hallott szövegek értése illetve a beszédkészség területének fejlesztésével. Ehhez szorosan kapcsolódik a hallgatók szókincsének folyamatos fejlesztése. A szemináriumok tartalma adott témakörök köré csoportosul (pl. változások a világban, fogyasztás és vásárlás). A szeminárium célja B2-es szintű grammatikai, lexikai és stilisztikai jelenségek gyakoroltatása. A szeminárium keretein belül hangsúlyosan tárgyaljuk az írott nyelvre jellemző grammatikai jelenségeket, mint például a melléknévi igeneves szerkezeteket vagy a nominális szerkezeteket. A szemináriumok fontos feladata a nyelvi alapvizsgára való felkészítés, a vizsgán megkövetelt írásbeli szöveg- és feladattípusok gyakorlása.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és

erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to develop students' foreign language competence at level B2 of the Common European Framework of Reference for Languages, with an emphasis on writing skills, complemented by the development of other skills such as reading, speaking and listening comprehension. Closely linked to this is the continuous development of students' vocabulary. The content of the seminars is grouped around specific topics (e.g. changes in the world, consumption and shopping). The aim of the seminar is to practise grammatical, lexical and stylistic phenomena at B2 level. The seminar will focus on grammatical phenomena specific to the written language, such as adjective-verb structures or nominal structures. An important part of the seminars is the preparation for the basic language exam, practising the types of written texts and tasks required for the exam.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

-

Képességei:

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the digital technology-based communication channels and applications, and understands their functions and dangers. Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject.

Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject.

-

Capabilities:

Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of helping students understand the most important current issues related to sustainable development and their social impacts. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies.

-

Attitude:

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Considers the development of tolerance towards nationalities important. Committed to authentically representing the

values of sustainability. Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes, to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése. Weitblick B2.2 Kapitel 1 Sich und die Welt verändern – társadalmi kötelezettségek, nagy döntések az életben (gyermekvállalás, új munkahely) (Description of the seminar topics and subject requirements. Weitblick B2.2 Kapitel 1 Sich und die Welt verändern - social obligations, big life decisions (having children, new job), description of the seminar topics and subject requirements))

12.2. Weitblick B2.2 Kapitel 1 Sich und die Welt verändern – változások a munka világában; állásinterjú (Weitblick B2.2 Kapitel 1 Sich und die Welt verändern - changes at work; job interview)

12.3. Weitblick B2.2 Kapitel 2 Bewusst konsumieren – fogyasztási és bevásárlási szokások, reklámok (Weitblick B2.2 Kapitel 2 Bewusst konsumieren - consumer and shopping habits, advertising)

12.4. Weitblick B2.2 Kapitel 2 Bewusst konsumieren – fenntartható fogyasztás, ökológiai lábnyom, online kereskedelem (Weitblick B2.2 Kapitel 2 Bewusst konsumieren - sustainable consumption, ecological footprint, online commerce)

12.5. Weitblick B2.2 Kapitel 3 Das perfekte Leben führen – a szerencse fogalma, önfejlesztés a megatrend (Weitblick B2.2 Kapitel 3 Das perfekte Leben führen - the concept of luck, self-improvement as a megatrend)

12.6. Weitblick B2.2 Kapitel 3 Das perfekte Leben führen – start up – az ideális munkahely, start up-ot alapítani (Weitblick B2.2 Kapitel 3 Das perfekte Leben führen - start up - the ideal job, founding a start up)

12.7. Weitblick B2.2 Kapitel 4 Die Welt verstehen – saját világkép, perspektívaváltás, mások megértése (Weitblick B2.2 Kapitel 4 Die Welt verstehen - own world view, change of perspective, understanding others)

12.8. Weitblick B2.2 Kapitel 4 Die Welt verstehen – a politikai rendszer Németországban és Svájcban, egy ország földrajzi helyzetének leírás (Weitblick B2.2 Kapitel 4 Die Welt verstehen - the political system in Germany and Switzerland, describing the geographical situation of a country)

12.9. Weitblick B2.2 Kapitel 5 Geschichten erzählen – hétköznapi események elmesélése, művészeti elbeszélő formák (Weitblick B2.2 Kapitel 5 Geschichten

erzählen - narration of everyday events, artistic narrative forms)

12.10. Weitblick B2.2 Kapitel 5 Geschichten erzählen – képregények, sorozatok, hírek (Weitblick B2.2 Kapitel 5 Geschichten erzählen - comics, series, news)

12.11. Weitblick B2.2 Kapitel 6 In vollen Zügen genießen – fogyasztás, fogyasztási módok, fogyasztói magatartás (Weitblick B2.2 Kapitel 6 In vollen Zügen genießen - consumption, consumption patterns, consumer behaviour)

12.12. Weitblick B2.2 Kapitel 6 In vollen Zügen genießen – egy projekt: egy fesztivál megszervezése (Weitblick B2.2 Kapitel 6 In vollen Zügen genießen – a projekt: organising a festival)

12.13. A nyelvi alapvizsga próbatesztjének kitöltése és közös kiértékelése (Completion and joint evaluation of the basic language test)

12.14. A félév közös értékelése (reflexió, önreflexió) (Joint evaluation of the semester (reflection, self-reflection))

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül írásban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, a félévközi négy lexikai teszt megírása, négy szövegalkotási feladat elkészítése és ezek szóbeli ismertetése. A lexikai teszteknél 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. A szemináriumi jegy esetében a félév során szerzett jegyek átlagának el kell érni a 2-es átlagot, ahhoz, hogy a hallgató elégséges minősítést szerezhessen.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bajerki, Nadja /Böschel, Claudia / Meister, Hildegard / Würz, Ulrike: Weitblick. B2.2. Das große Panorama. Deutsch als Fremdsprache. Kurs- und Übungsbuch. , Cornelsen, Berlin 2019. ISBN: 978-3-06-120890-5;

2. Bayerlein, Oliver / Buchner Patricia: Campus Deutsch – Schreiben. Kursbuch, Max Hueber Verlag, München 2014. ISBN: 978-3-19-101003-4;

3. Bayerlein, Oliver / Raindl, Marco: Campus Deutsch – Hören und Mitschreiben. Kursbuch., Max Hueber Verlag, München 2014. ISBN: 978-3-19-151003-9;

4. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 4., META Egyesület, Pécs 2024. ISBN: 978-615-6223-12-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dengler, Stefanie/ Koithan, Ute / Mayr-Sieber, Tanja / Schmitz Helen: Kontext B2. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch mit Audios., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-605342-6;

2. Dengler, Stefanie/ Koithan, Ute / Mayr-Sieber, Tanja / Schmitz Helen: Kontext B2. Deutsch als Fremdsprache. Übungsbuch mit Audios., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-605343-3;

3. Rodi, Margret: Kontext B2. Deutsch als Fremdsprache. Intensivtrainer, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-605345-7;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT121**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német alaktan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German morphology
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy a hallgatók áttekintő jelleggel alapismereteket szerezzenek a német morfológia és szóalkotás rendszeréről, alapvető fogalmairól, jelenségeiről és elemzési módszereiről. Kiemelt helyet foglal el az ige, ennek morfológiai, szemantikai, mondattani csoportosítása, a visszaható igék fajtái, a segédigék, a magyarban nem létező genus verbi, azaz a passzív, az igeidők rendszere, az igemódok, valamint az elváló igék. Ezt követi a többi szófaj, nagy hangsúllyal a főnév és a melléknév szemantikai, ragozási tulajdonságain, a főnév nemén, a melléknév fokozásán. Az ún. funkciószavak, a kötőszavak és az elöljárók, majd a határozószók, névelők, tagadószavak következnek, majd a többi szófaj. A szóalkotás vonatkozásában pedig német szóalkotás modelljeinek ismertetése valamint a szóalkotások megértése áll a középpontban. A kortárs nyelv szóalkotási fejlődési tendenciái is szóba kerülnek.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of this course is to provide students with a basic overview of the system, basic concepts, phenomena and methods of analysis of German morphology and word formation. Special emphasis is given to the verb, its morphological, semantic and syntactic grouping, the types of retroflexive verbs, auxiliary verbs, the genus verbi, i.e. the passive, which does not exist in Hungarian, the system of verb tenses, verb modes and parting verbs. This is followed by the other word types, with a strong emphasis on the semantic and conjugational properties of the noun and adjective, the gender of the noun, the inflection of the adjective. The so-called function words, conjunctions and prepositions are followed by adverbs, adverbials, adverbs, negatives, and then the other word types. In terms of word formation, the focus is on models of German word formation and understanding word formations. Trends in word formation in contemporary language are also discussed.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

-

Képességei:

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli idegennyelvi kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és önjavításra ösztönözni a nyelvórán. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the rules of spoken and written German. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

-

Capabilities:

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of recognising factors influencing the success or failure of language learning, facilitating and supporting the development of individual language learning strategies. Capable of recognising, categorising, diagnosing, and correcting the characteristics and errors of oral and written foreign language expression. Capable of encouraging students to self-monitor and self-correct in language classes. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

-

Attitude:

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az alaktan mint nyelvészeti diszciplína tárgya és alapfogalmai: szó- morféma-allomorf (The subject and basic concepts of morphology as a linguistic discipline: word-morpheme-allomorph)

12.2. Morfématípusok a németben, szavak morfológiai elemzése (Morpheme types in German, morphological analysis of words)

12.3. Flexiósmorfológia vs. szóalkotás (vs. szóteremtés) (Inflectional morphology vs. word formation (vs. word creation))

12.4. A német nyelv szófajai, egymástól való elhatárolásuk problematikája (Word classes in German, the problem of their distinction from each other)

12.5. Az ige morfológiai jellemzői a németben 1: genus verbi, igemódok (Morphological features of verbs in German 1: genus verbi and verb moods)

12.6. Az ige morfológiai jellemzői a németben 2: igeidők, visszaható igék és a főnév morfológiai jellemzői 1: a főnév esetei (Morphological features of verbs in German 2: verb tenses, reflexive verbs and morphological features of nouns 1: noun cases)

12.7. A főnév morfológiai jellemzői 2: a főnév neme és a melléknév morfológiai jellemzői a németben: fokozás, egyeztetés a főnévvel (Morphological features of the noun 2: the gender of the noun and morphological features of the adjective in German: adjective comparison)

12.8. A morfológiailag nem változtatható szófajok a németben (Morphologically unchangeable word types in German)

12.9. A német szóalkotás alapjai és elemzési módszerei: UK-elemzés (Basics and methods of analysis of German word formation: UK analysis)

12.10. Produktív szóalkotási modellek és jelentéseik a németben 1: szóösszetétel (Productive word formation models and their meanings in German 1: word composition)

12.11. Produktív szóalkotási modellek a és jelentéseik németben 2: szóképzés (Productive word formation models and their meanings in German 2: derivation)

12.12. Produktív szóalkotási modellek és jelentéseik a németben 3: szórövidülés (Productive word formation models and their meanings in German3: word shortening)

12.13. Periferikus szóalkotási modellek: szóelvonás, szintagma alapú szóképzés, szóösszevonás, szóvegyülés, szókettőzés, szófajváltás (Peripheral word formation models: word subtraction, syntactic word formation, word contraction, contamination, word multiplication, conversion)

12.14. Szóalkotási kompetencia: képzés és értés a neologizmusok példáján keresztül (Word formation competence: training and understanding through the example of neologisms)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 2. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév végén meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félév végi zárthelyi megírása, valamint a szóbeli vizsga jegye. Amennyiben a zárthelyi dolgozat eredménye eléri a 80%-ot, az erre kapott érdemjegy 50%-ban beszámítható a vizsgajegybe. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli vizsga értékelése ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsga jegy.

17. **Irodalomjegyzék:**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Duden – Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache, Cornelsen Verlag, Berlin 2022. ISBN: 978-341-10405-0-6;

2. Donalies, Elke: Wortbildung – Prinzipien und Problematik. Ein Handbuch, Winter, Heidelberg 2021. ISBN: 978-3-8253-8634-4;

3. Drahota-Szabó Erzsébet: Morphologie des Deutschen im Überblick. Ein Studien- und Arbeitsbuch für Studierende des Faches Germanistik, Grimm, Szeged 2015. ISBN: 978963995488;

4. Heck, Fabian: Morphologie. Eine Einführung, Metzler, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3476057006;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kessel, Katja / Reimann, Sandra: Basiswissen – Deutsche Gegenwartssprache. 5., überarbeitete und erweiterte Auflage, A. Francke, Tübingen 2017. ISBN: 978-3-8233-8145-7;

2. Knipf-Komlósi, Elisabeth / V. Rada, Roberta / Bernáth, Csilla: Aspekte des deutschen Wortschatzes. Kapitel Wortbildung; https://mek.oszk.hu/04900/04913/04913.pdf, Bölcsész Konzorcium, Budapest 2006. ISBN: 9639704334;

3. Michel, Sascha: Morphologie, Narr Francke Attempto, Tübingen 2020. ISBN: 978-3-8233-8145-7;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT123**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nyelvi struktúrák a gyakorlatban
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Language structures in practice
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók középiskolában, illetve a Szófajok a német nyelvben szeminárium során szerzett nyelvtani ismereteinek további bővítése és elmélyítése. A szeminárium középpontjában olyan komplex nyelvi struktúrák állnak, mint a szenvedő szerkezet, a feltételes mód, a függő beszéd és a módbeli segédigék másodlagos jelentése, valamint a mondat (egyszerű és összetett mondatok, mondatrészek, mondatrészek sorrendje, alá- és mellérendelő mondatok kötőszavai, határozói mellékmondatok, vonatkozói mellékmondat stb.) A szeminárium során tárgyalt nyelvtani jelenségeket komplex (formai, szintaktikai és szemantikai) szempontú megközelítésből tárgyaljuk, így a hallgatók összefoglaló tudást kapnak a tárgyalt nyelvtani szerkezetekről, melyet gyakorló feladatok egészítenek ki, így rögzítve a megszerzett tudást.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és

erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to further expand and deepen the grammatical knowledge acquired in secondary school and in the German Language Seminar on Word Genres. The seminar will focus on complex linguistic structures such as the passive voice, the conditional tense, the reported speech and the secondary meaning of modal auxiliaries, as well as the sentence (simple and compound sentences, sentence parts, order of sentence parts, conjunctions in subordinate and subordinate clauses, adverbial subordinate clauses, relative clauses, etc.). The grammatical phenomena covered in the seminar will be dealt with from a complex (formal, syntactic and semantic) point of view, so that students will acquire a summary knowledge of the grammatical structures covered, supplemented by exercises to consolidate the knowledge acquired.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait.

-

Képességei:

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli idegennyelvi kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására,

javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és önjavításra ösztönözni a nyelvórán. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application.

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the rules of spoken and written German. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction.

-

Capabilities:

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies.

Capable of recognising factors influencing the success or failure of language learning, facilitating and supporting the development of individual language learning strategies. Capable of recognising, categorising, diagnosing, and correcting the characteristics and errors of oral and written foreign language expression. Capable of encouraging students to self-monitor and self-correct in language classes. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject.

-

Attitude:

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Consciously exploits the possibilities of transfer effects.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése. A passzív szerkezet - Vorgangspassiv (Description of the seminar topics and the subject requirements. The passive voice - Vorgangspassiv)

12.2. A passzív szerkezet – Vorgangspassiv módbeli segédigékkel, Zustandspassiv (The passive voice – Vorgangspassiv with modal auxiliaries, Zustandspassiv)

12.3. A passzív szerkezetet helyettesítő szerkezetek (Structures replacing the passive voice)

12.4. Módbeli segédigék másodlagos jelentése 1. (Secondary meaning of modal auxiliaries 1.)

12.5. Módbeli segédigék másodlagos jelentése 2. (Secondary meaning of modal auxiliaries 2.)

12.6. A feltételes mód 1. (Subjunctive 1.)

12.7. A feltételes mód 1. (Subjunctive 1.)

12.8. A függő beszéd (Reported speech)

12.9. A mondat – egyszerű és összetett mondat, mondatrészek, mondatrészek sorrendje (The sentence - simple and compound sentence, sentence elements, the ordering of sentence elements)

12.10. A mondat – alanyi és tárgyi mellékmondatok (The sentence - subject and object clauses)

12.11. A mondat – határozói mellékmondatok 1. (The sentence - adverbial clauses 1.)

12.12. A mondat – határozói mellékmondatok 2. (The sentence - adverbial clauses 2.)

12.13. A mondat – vonatkozói mellékmondat (The sentence - relative clauses)

12.14. Főnévi igeneves szerkezetek (Infinitive affirm structures)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét

stb.) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül írásban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli házi feladatok elkészítése, amelyekre nem kap érdemjegyet a hallgató, a heti rövid online tesztek kitöltése, valamint a félévközi két zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozatoknál 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. Az elégséges szemináriumi jegy megszerzésének felvétele, hogy a második zárthelyi dolgozatban, mely az egész félév anyagát öleli fel, minimum 60%-ot kell elérni. A szemináriumi jegyet az online tesztek eredményének átlaga és a két zárthelyi dolgozat számtani átlaga adja.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Duden – Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache, Cornelsen Verlag, Berlin 2022. ISBN: 978-341-10405-0-6;

2. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 3, META Egyesület, Pécs 2023. ISBN: 978-615-6223-09-8;

3. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 4., META Egyesület, Pécs 2024. ISBN: 978-615-6223-12-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: B-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau B1/B2., SCHUBERT-Verlag, Leizig 2024. ISBN: 978-396-91507-7-1;

2. Buscha, Anne / Szita, Szilvia / Raven, Susanne: C-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau C1/C2., SCHUBERT-Verlag, Leipzig 2013. ISBN: 978-394-13231-1-7;

3. Hall, Karin / Scheiner Barbara: Übungsgrammatik für die Oberstufe aktuell, Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 979-319-21744-8-3;

4. Hering, Axel / Matussek, Magdalena / Perlmann-Balme: Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell., Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 9783191116576;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT187**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvi alapozó kurzus
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic German course
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése, a Közös Európai Referenciakeret skálájához igazodva az A2.2 szintre való továbbjutásig, azok számára, akik szeretnék gazdagítani eddig megszerzett nyelvtudásukat, magabiztosabban szeretnének kommunikálni, illetve szükségük van helyenként hiánypótlásra. A nyelvi fejlesztés progressziója tartalmazza az ismétléseket és a pótlásokat is, valamint megalapozza a B1.1 szintre jutást. A szeminárium mind a négy nyelvi készség területének fejlesztésére nagy hangsúlyt fektet, a beszédkészség és íráskészség fejlesztésére, valamint olvasott és hallott szövegek értésére. Ehhez szorosan kapcsolódik a hallgatók szókincsének folyamatos fejlesztése, valamint a A2.2 szint komplexebb nyelvtani struktúráinak (pl. feltételes mód, vonatkozói mellékmondatok) elsajátítása. A szemináriumok tartalma adott témakörök köré csoportosul és kiegészül országismereti és kulturális tartalmakkal.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the seminar is to develop students' foreign language competence, according

to the scale of the Common European Framework of Reference for Languages to level A2.2. for those who wish to enrich their existing language skills, communicate more confidently, or need to make up for some gaps. The seminar places a strong emphasis on the development of all four language skill areas, speaking and writing, and listening and reading comprehension. Closely linked to this is the continuous development of students' vocabulary and the acquisition of more complex grammatical structures at A2.2 level (e.g. conditional tense, relative clauses). The content of the seminars is structured around specific topics and is complemented by country and cultural content.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon, egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén). Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással. Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával. Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát. Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait. Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik. Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Ismeri A2.2 szinten a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri A2.2 szinten a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban. Jellemzi az empátia, a tolerancia, a rugalmasság, a megbízhatóság, a türelmesség, a monitorozás képessége, a pontosságra való odafigyelés. A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására. Képes olyan támogató tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló, felfedező, probléma-

alapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat. Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására, a konfliktushelyzetek szakszerű kezelésére, az együttműködési képességek, a kommunikáció, az érvelési kultúra fejlesztésére.

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait A2.2 szinten a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban A2.2 szinten kifejezni magát.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja. Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre. Elkötelezett a különböző kultúrák megbecsülése iránt, törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt. Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért. Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért. Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért. A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses solid subject-specific and subject-pedagogical knowledge in all areas of education for grades 1–4, and in one area of education for grades 1–6 (or in the scientific and subject-pedagogical foundations of minority education). Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the the profession and means of pedagogy. Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment.

Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field. Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning. Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy. Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education. Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values

Knows at level A2 the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows at level A2 the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Committed and takes responsibility for his/her professional development.

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes. Characterised by empathy, tolerance, flexibility, reliability, patience, the ability to monitor, and attention to accuracy. Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics. Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking. Capable of conveying community values, shaping child communities, professionally handling conflict situations, and developing cooperation skills, communication, and argumentation culture.

Capable of applying the rules of spoken and written German at level A2 effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance at level A2.

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12. Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture. Committed to appreciating different cultures, strives for cooperation, reciprocity, assertiveness, and supportive communication. Committed to supporting the integration of children from diverse socio-cultural backgrounds, children with special educational needs, and children with disabilities into the community in all areas of teaching activities.Open to studying literature in the nationality language, and continuously deepens his/her linguistic, literary, cultural, and methodological preparedness in the nationality language. Represents an inclusive, accepting approach in activities, striving to respect the cultural traditions of families.

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority. Takes responsibility for the comprehensive health development of children aged 6–12, and for promoting safe learning and communication in a digital environment within his/her scope of authority. Takes responsibility for strengthening social cohesion in the practice of his/her profession. Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Szintfelmérés (Level assessment)

12.2. Das Leben A2.2. Lektion 9. Alltagsleben. Módbeli segédigék, Präteritum (Das Leben A2.2. Lektion 9. Alltagsleben. Modal verbs, past tense (Präteritum))

12.3. Das Leben A2.2. Lektion 10. Festival-Sommer. Kulturális programok, zene, fesztiválok. Elöljárószavas vonzatos igék, (rákérdezés) Präteritum (Das Leben A2.2. Lektion 10. Festival-Sommer. Cultural programs, music, festivals. Prepositional verbs, (questioning), past tense (Präteritum))

12.4. Das Leben A2.2. Lektion 11. Natur und Umwelt. Wenn… dann. Célhatározói mondatok (damit) (Das Leben A2.2. Lektion 11. Natur und Umwelt. Wenn… dann. Purpose clauses (damit))

12.5. Das Leben A2.2. Lektion 12. Reparieren und Selbermachen. Célhatározói mondatok (um…zu) (Das Leben A2.2. Lektion 12. Reparieren und Selbermachen. Purpose clauses (um…zu))

12.6. Das Leben A2.2. Lektion 12. Reparieren und Selbermachen. Vorgangspassiv (Das Leben A2.2. Lektion 12. Reparieren und Selbermachen. Vorgangspassiv)

12.7. Das Leben A2.2. Lektion 13. Gipfelstürmer. Akkusativ-val álló elöljárószók. Vonzatos igék (Das Leben A2.2. Lektion 13. Gipfelstürmer. Prepositions with Akkusativ. Related verbs)

12.8. Referátumok, zárthelyi (References, written examination)

12.9. Das Leben A2.2. Lektion 14. Freunde fürs Leben. Barátság, emberi kapcsolatok. Kettős esetvonzatos igék (Das Leben A2.2. Lektion 14. Freunde fürs Leben. Friendship, human relationships. Double case-related verbs)

12.10. Das Leben A2.2. Lektion 15. Leben auf dem Land. Vonatkozó névmások (Das Leben A2.2. Lektion 15. Leben auf dem Land. Life in the countryside. Relative pronouns)

12.11. Das Leben A2.2. Lektion 15. Leben auf dem Land. Vonatkozó névmások (Das Leben A2.2 Lektion 15. Leben auf dem Land. Life in the countryside. Relative pronouns)

12.12. Das Leben A2.2. Lektion 16. Glück und Lebensträume. Kívánságok, Konjunktiv II., Kettős kötőszavak (Das Leben A2.2. Lektion 16. Glück und Lebensträume. Happiness and life dreams. Wishes, subjunctive II, double conjunctions)

12.13. Összefoglaló nyelvi gyakorlás (Summary language practice)

12.14. Referátumok, zárthelyi (References, written examination)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-os hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A fentiekben meghatározottnál több hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak nagyjából közepén és végén pedig egy-egy zárthelyit kell megírnia A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a félévközi szóbeli és írásbeli feladatok együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátumok, 20% az órai munka és 40% az írásbeli és szóbeli faladatokra kapott érdemjegyek átlaga. A

zárthelyik esetén 60 %-tól elégséges, 70 % -tól közepes, 80 %-tól jó és 90 %-tól jeles. A referátumok esetén 50 % a nyelvhelyesség és 50 % a tartalom és a prezentáció, a két érdemjegy átlaga adja a végső érdemjegyet.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Fandrych, Christian / Tallowitz, Ulrike: Sage und schreibe. Übungwortschatz A1-B1 mit Lösungen, Ernst Klett Verlag, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-675357-9;

2. Funk, Hermann / Kuhn, Christina / Nielsen, Laura/ von Eggeling, Rita / Weimann, Gunther: Das Leben. Deutsch als Fremdsprache. Allgemeine Ausgabe. A2: Gesamtband, Cornelsen, Berlin 2021. ISBN: 978-3-06-122090-7;

3. Gottstein-Schramm, Barbara / Kalender, Susanne / Specht, Franz / Duckstein, Barbara: Grammatik – ganz klar! Übungsgrammatik A1-B1, Hueber Verlag, München 2023. ISBN: 978-3-19-041555-7;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hoffmann, E.T.A.: Der Sandmann. Nacherzählt B1., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2014. ISBN: 9788853607867;

2. Rusch, Paul: Netzwerk neu A2. Intensivtrainer , Ernst Klett Sprachen , Stuttgart 2020. ISBN: 978-3-12-607166-6;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT125**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a koraközépkortól a romantikáig
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German-language literary life and culture from the Middle Ages to Romanticism
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 6 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% elmélet, 50% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   Áttekintő előadás a német nyelvű irodalom és kultúra történetéről a középkortól a romantikáig. Középpontjában a nagy művelődéstörténeti és irodalomtörténeti korszakok ill. a rokon területek közötti összefüggések állnak, különös tekintettel a paradigmaváltásokra ill. az azokhoz vezető történelmi és társadalmi tényezőkre. Bemutatásra kerülnek az egyes irodalomtörténeti korszakok (középkor, barokk, felvilágosodás, Sturm und Drang, weimári klasszika, romantika), ezek kulturális háttere, művészettörténeti korszakok (román, gótika, reneszánsz, barokk és rokokó, klasszicizmus és romantika), valamint a kiemelkedő személyiségek munkássága (többek között Hartmann von Aue, Walther von der Vogelweide, Lessing, Herder, Bürger, Goethe, Schiller, Grimm testvérek).

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és

társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll, elsősorban irodalmi szövegekre támaszkodva.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The object of the course is an overview of the history of German-language literature and culture from the Middle Ages to Romanticism. The focus is on the interrelations between the major periods in the history of culture and literature and related fields, with particular attention to paradigm shifts and the historical and social factors which led to these interactions. The different periods of literary history (Middle Ages, Baroque, Enlightenment, Sturm und Drang, Weimar Classicism, Romanticism), their cultural background, art history periods (Romanesque, Gothic, Renaissance, Baroque and Rococo, Classicism and Romanticism) as well as the work of prominent personalities (Hartmann von Aue, Walther von der Vogelweide, Lessing, Herder, Bürger, Goethe, Schiller, the Brothers Grimm, among others) will be discussed.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri felelősségét a társadalom és a nemzet érdekeinek előmozdításában a tanulók oktatása, nevelése révén.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek

folyamatos fejlesztését. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Knows the psychological, sociological, and cultural characteristics of groups, group development, and communities, as well as the opportunities for creating equal opportunities. Knows his/her responsibility in promoting the interests of society and the nation through the education and upbringing of students.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of interpreting and utilising social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Recognises his/her role and responsibility as a representative of Hungarian language and culture in a foreign language environment. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of cooperating with colleagues and students during planning; analysing and selecting teaching materials and other learning resources (with particular attention to information and communication technology); thinking creatively in different ways, adapting to pedagogical and subject goals and the given situation, and analysing and evaluating plans reflectively. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject. Capable of using research methods.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian

language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence.

Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness. Through personal example, he/she helps students understand national values and develop a sense of Hungarian identity.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. EA: Bevezetés, nyelvtörténeti alapok, Karoling kor kultúrája, GY: Szóbeliség, írásbeliség, szöveghagyományozás (L: Introduction, basic linguistic history, culture of the Carolingian age, S: Vocabulary, literacy, text transmission)

12.2. EA: Ófelnémet (ófelnémet Tatian, Heliand és Ottfried von Weißenburg) és korai középfelnémet keresztény irodalom (Ezzolied, Annolied, Kaiserchronik),

GY: Ófelnémet hősi ének és ráolvasások (L: Old German (Old German Tatian, Heliand and Ottfried von Weißenburg) and early Middle German Christian literature (Ezzolied, Annolied, Kaiserchronik), S: Old German heroic songs and Magic spells)

12.3. EA: Korai udvari epika: Rolandének, Herzog Ernst és a középkor társadalma,

GY: Középkor művészete német nyelvterületen: román és gótika (L: Early courtly epic: Rolandslied, Herzog Ernst and medieval society, S: Medieval art in German-speaking countries: romanesque and gothic)

12.4. EA: Középkori líra: Minnesang I., GY: Középkori líra: Minnesang II. (L: Medieval lyric: Minnesang I., S: Medieval lyric: Minnesang II)

12.5. EA: Középkori hősi eposz: Nibelungének, GY: Középkori líra: Spruchdichtung (L: A medieval heroic epic: Song of the Nibelungs, S: Medieval lyrics: Spruchdichtung)

12.6. EA: Középkori udvari eposz, GY: Középkori udvari eposz (L: Medieval courtly epic, S: Medieval courtly epic)

12.7. EA: Német humanizmus és barokk irodalma – áttekintés, GY: Reneszánsz és barokk művészete német nyelvterületen (L: German humanism and baroque literature - an overview, S: Renaissance and Baroque art in German)

12.8. EA: Mi a felvilágosodás? Politikai és filozófiai háttér, A korai felvilágosodás lírája és a fabula (tanmese), GY: A polgári szomorújáték és Lessing művei, az első német

nemzeti színház (L: What is Enlightenment? Political and philosophical background, The lyric and the fable of the early Enlightenment, S: The civic comedy and Lessing's works, the first German national theatre)

12.9. EA: A Sturm und Drang jellemzői, és lírája, GY: Sturm und Drang drámái, Schiller: Ármány és szerelem (L: Characteristics and lyrics of Sturm und Drang, S: Dramas of Sturm und Drang, Schiller: Intrigue and Love)

12.10. EA: Goethe epikája: Az ifjú Werther szenvedései, Wilhelm Meister tanulóévei és a Bildungsroman, GY: Goethe: Faust I (L: Goethe's epic poems: The Sorrows of Young Werther, Wilhelm Meister's Apprenticeship and the Bildungsroman, S: Goethe: Faust I)

12.11. EA: Goethe klasszika előtti lírája, A weimári klasszika, GY: Goethe: Iphigenia Taurisban és Euripides drámája (L: Goethe's pre-classical poetry, The Weimar Classicism, S: Goethe: Iphigenia in Tauris and the drama of Euripides)

12.12. EA: Schiller drámái I., GY: Schiller drámái II. (L: Dramas of Schiller I., S: Dramas of Schiller II.)

12.13. EA: Goethe és Schiller együttműködése, balladák, GY: Klasszicizmus és Romantika művészete (L: Collaboration between Goethe and Schiller, ballads, S: Classicism and Romanticism)

12.14. EA: Romantika: történeti, társadalomtörténeti háttere, romantika korszakai, GY: A Grimm testvérek munkássága (L: Romanticism: historical, social and historical background, periods of Romanticism, S: The work of the Brothers Grimm)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 3. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról a vizsgára bocsájtás feltételeként. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek. A szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztetett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel, illetve egy másik a félév elején egyeztetett időpontban egy a félév elején egyeztetett, a tematikához kötődő témában oktatási segédanyagot kell összeállítania és bemutatnia. A szorgalmi időszak során ezen kívül egy zárthelyit kell írnia, legalább elégséges eredménnyel. A rossz nyelvhelyességgel elkészített referátum és oktatási anyag érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül. A szemináriumi munka értékelése a referátumok és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a vizsgára bocsájtás

feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelése a vizsgajegy 60%-át adja.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges a referátumok megtartásával és a zárthelyik megírásával. Aki nyomós ok nélkül nem írja meg az előre meghatározott időben a zárthelyit, elégtelent kap. A zárthelyit elégtelen jegy esetén egyszer lehet ismételni, de az eredeti elégtelen is beleszámít a félév végi jegybe. A nyomos ok nélkül nem a megbeszélt időben megtartott referátum, vagy bemutatott oktatási anyag elégtelen érdemjegyet kap, ami a pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsgán szerzett vizsgajegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A vizsgajegy az elsajátított tudás mennyiségét, az analítikus, mérlegelő gondolkodás képességét, a szakirodalom önálló, értelmező feldolgozásának megvalósítását értékeli.

A szóbeli vizsga részei:

a) Szóbeli felelet az előadás tematikájában szereplő témakörök valamelyikéből

b) A kötelező olvasmányok egyikének ismertetése szóban, illetve a tanár kérdéseire adott válasszal

A vizsgajegy 40%-a a szóbeli felelet eredménye, 60%-a pedig a félév során végzett szemináriumi munka eredménye. A vizsgajegy és a szemináriumi munka eredménye is legalább elégséges kell legyen.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Alt, Peter-André: Aufklärung. Lehrbuch Germanistik. 3., aktualisierte Auflage, Metzler, Stuttgart 2007. ISBN: 978-3-476-02236-3;

2. Brunner, Horst: Geschichte der deutschen Literatur des Mittelalters im Überblick. , Reclam, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3-15-017680-1;

3. Brunner, Karl: Kleine Kulturgeschichte des Mittelalters., CH Beck, München 2012. ISBN: 978-3-406-63715-5;

4. Dörr, Volker C.: Weimarer Klassik, Wilhelm Fink, Paderborn 2007. ISBN: 978-3-7705-4324-3 ;

5. Kremer, Detlef / Kilchner, Andreas B.: Romantik. Lehrbuch Germanistik. 4. aktualisierte Aufl., J.B. Metzler, Stuttgart 2015. ISBN: 978-3-476-02597-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berzeviczy Klára: A német felvilágosodás és klasszika irodalma, Akadémiai, Budapest 2018. ISBN: 978 963 454 236 0;

2. Herchert, Gaby: Einführung in den Minnesang. , WGB, Darmstadt 2010. ISBN: 978-3-534-21347-4 ;

3. Luserke-Jaqui, Matthias (Hg.): Schiller Handbuch. Leben – Werk – Wirkung., Metzler, Stuttgart, Weimar 2011. ISBN: 978-3-476-02406-0;

4. Weddige, Hilkert: Einführung in die germanistische Mediävistik, CH Beck, München 2009. ISBN: 978-3-406-58494-7;

5. Witte, Bernd, u.a. (Hg.): Goethe-Handbuch. Bd. 1: Gedichte; Bd. 2. Dramen; Bd. 3. Prosaschriften; Bd. 4/1 und 4/2 Personen, Sachen, Begriffe., Metzler, Stuttgart, Weimar 1996-1998. ISBN: 3-476-01443-6; 3-476-01444-4; 3-476-01445-2; 3-476-01447-9; 3-476-01447-9;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT127**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német mondattan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German syntax
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogó ismeretekre tegyenek szert a német mondattan területén, ezzel is fejlesztve nyelvtani kompetenciájukat. A hangsúly azokon a mondatszerkezeti kategóriákon van, amelyek német-magyar vonatkozásban a legrelevánsabbak a helyes német mondatalkotás és a mondatok értése szempontjából Az előadások keretében a hallgatók megismerkednek a német mondattan alapkategóriáival, mint pl. szószerkezet, szintagma, mondat, mondatrész stb. Megismerik a mondatok fajtáit a németben. Betekintést nyernek a német mondatelemzés főbb módszereibe: az alany-állítmány-modell, a konstituencia és dependencia szerinti elemzési módszer stb. A hallgatók részletesebben foglalkoznak a német keretes szerkezetekkel, az igei és főnévi csoportokkal és a német szórenddel.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to provide students with a comprehensive knowledge of German grammar, thereby developing their grammatical competence. The focus is on those categories of sentence structure which are most relevant in German-Hungarian context for correct German sentence construction and sentence comprehension. In the lectures, students will learn the basic categories of German grammar, such as word structure, syntagma, sentence, clause, part of sentence, etc. They will learn about the types of sentences in German. They will gain an insight into the main methods of German sentence analysis: the subject-verb model, the constituency and dependency analysis method, etc. Students will learn in more detail about German frame structures, verb and infinitive groups and German word order.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

-

Képességei:

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli idegennyelvi kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és önjavításra ösztönözni a nyelvórán. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

-

Attitűdje:

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését, valamint alakuljon ki benne az ismeretátadás felelősségének tudata.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the rules of spoken and written German. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

-

Capabilities:

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts relevant to the German language subject. Capable of recognising factors influencing the success or failure of language learning, facilitating and supporting the development of individual language learning strategies. Capable of recognising, categorising, diagnosing, and correcting the characteristics and errors of oral and written foreign language expression. Capable of encouraging students to self-monitor and self-correct in language classes. Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

-

Attitude:

Ready to participate in development and innovation activities related to the subject. Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Considers the development of learning competences to be of fundamental importance, and develops an awareness of the responsibility involved in the transmission of knowledge.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A mondattan mint nyelvészeti diszciplína tárgya, a mondat definíciói (The subject of syntax as a linguistic discipline, definitions of the sentence)

12.2. A mondatok klasszifikációja: mondatszerkezetek (egyszerű, összetett mondatok, többszörösen összetett mondatok, ill. azok fajtái) és mondatfajták (Classification of sentences: sentence structures (simple sentences, compound sentences, multiple compound sentences and their types) and sentence types)

12.3. Mondatterek a németben (Vorfeld, Mittelfeld, Nachfeld) (Sentence structures in German (Vorfeld, Mittelfeld, Nachfeld))

12.4. A német szórend, az igei komplexum helye a mondatban (German word order, place of the verb complex in the sentence)

12.5. Szószerkezetek: a keretes szerkezetek (Word structures: bracketing structures)

12.6. Mondatkeretek és típusaik (Sentence frames and their types)

12.7. A hagyományos mondatelemzés kategóriái és módszere: a mondatrész, a mondatrészértékűség (Categories and methods of traditional sentence analysis: sentence elements and associated criteria)

12.8. A mondatrészek fajtái a németben (Sentence elements in German)

12.9. Az ige szerepe a német mondatalkotásban: dependencia/valencia: aktánsok és szabad bővítmények, egymástól való elhatárolásuk (The role of the verb in German sentence construction: dependency/valence: actants, free adjuncts and their distinction)

12.10. Szintaktikai és szemantikai valencia (Syntactic and semantic valence)

12.11. Az igei valencia elemzése, igei vonzatok (Analysis of the verbal valence and the complementation of verbs)

12.12. Egyéb szófajok, főnevek, melléknevek, valenciája (Valence of other word classes: nouns and adjectives)

12.13. A mondat közvetlen összetevőinek elemzése. Ágrajz (Constituent analysis of sentences: the tree diagram)

12.14. Legfontosabb különbségek magyar és német viszonylatban (Main differences between Hungarian and German syntax)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a

tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév végén meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A félév végén mindenki szóbeli vizsgát tesz, aminek eredménye a vizsgajegy.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félév végi zárthelyi megírása valamint a szóbeli vizsga jegye. Amennyiben a zárthelyi dolgozat eredménye eléri a 80%-ot, az erre kapott érdemjegy 50%-ban beszámítható a vizsgajegybe. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli vizsga értékelése ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Drahota-Szabó, Erzsébet: Das Verb. Ein Studienbuch für DaF- und DaZ-Lernende, Grimm Kiadó, Szeged 2010. ISBN: 9789639954229;

2. Dürscheid, Christa: Syntax. Grundlagen und Theorien, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2021. ISBN: 978-3825237110;

3. Fandrych, Christian / Thurmair, Maria: Grammatik im Fach Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Grundlagen der Vermittlung. 2., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, Erich Schmidt Verlag, Berlin 2021. ISBN: 978-3503177585;

4. Fekete, Ágnes / Knipf-Komlósi, Elisabeth / Mujzer-Varga, Krisztina / Uzonyi, Pál / Vargyas, Anna / V. Rada, Roberta: Satz und Text: Eine Aufgabensammlung, ELTE Germanistisches Institut, Budapest 2013. ISBN: 978-963-284-336-0;

5. Pittner, Karin / Berman Judith: Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch. 7., überarb. u. erw. Aufl. , Narr, Tübingen 2021. ISBN: 978-3823384113;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ágel, Vilmos : Grammatische Textanalyse. Textglieder, Satzglieder, Wortgruppenglieder, De Gruyter, Berlin / Boston 2017. ISBN: 9783110360905;

2. Altmann, Hans / Hofmann, Ute: Topologie fürs Examen. Verbstellung, Klammerstruktur, Stellungsfelder, Satzglied- und Wortstellung; https://epub.ub.uni-muenchen.de/74224/1/Altmann_Hofmann_Topologie_fuers_Examen.pdf, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2008. ISBN: 9783525265505;

3. Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim: Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht, Langenscheidt, Berlin / München / Wien / Zürich / New York 2013. ISBN: 978-3126063654;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT129**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvi helyzetgyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German language situational exercises
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése a Közös Európai Referenciakeret C1-es szintjén, hangsúlyosan a beszédkészség területén, amely kiegészül a többi készség, úgy, mint olvasott és hallott szövegek értése, illetve az íráskészség területének fejlesztésével. Ehhez szorosan kapcsolódik a hallgatók szókincsének folyamatos fejlesztése. A szemináriumok tartalma adott témakörök köré csoportosul (pl. digitális fejlődés, fenntarthatóság, egészség, munka világa, média, művészetek, nyelv). A szemináriumon nagy hangsúlyt fektetünk az önálló vélemény kifejtésére, a szóbeli és írásbeli érvelés stilisztikai és lexikai jellemzőinek elsajátítására. A szemináriumok fontos feladata a nyelvi szigorlatra való felkészítés, a vizsgán megkövetelt szóbeli szöveg és feladattípusok gyakorlása.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to develop students' foreign language competence at level C1 of the Common European Framework of Reference for Languages, with a focus on speaking skills, complemented by the development of other skills such as reading, writing and listening comprehension. Closely linked to this is the continuous development of students' vocabulary. The content of the seminars is grouped around specific topics (e.g. digital development, sustainability, health, the world of work, media, arts, language). The seminars place great emphasis on the expression of independent opinions, the acquisition of stylistic and lexical features of oral and written argumentation. An important task of the seminars is to prepare for the language examination, practising the oral texts and task types required for the examination.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban. Ismeri az online környezet sajátosságait, átlátja a virtuális világ személyiségfejlődésre gyakorolt hatásait. Alapos tájékozottsággal rendelkezik az online környezetben rejlő veszélyekről.

-

Képességei:

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat. A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application. Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject. Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Knows the characteristics of the online environment and understands the effects of the virtual world on personality development. Possesses thorough knowledge of the dangers inherent in the online environment.

-

Capabilities:

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of helping students understand the most important current issues related to sustainable development and their social impacts. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies. Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues.

-

Attitude:

Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Considers the development of tolerance towards nationalities important. Committed to authentically representing the values of sustainability. Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes, to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Highlights the importance of personal responsibility and strives to reinforce students' understanding that their behaviour and actions contribute to creating a sustainable future through personal example.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése (Description of the seminar topics and subject requirements)

12.2. Kontext C1 Kapitel 1 Miteinader Leben – közösségi média; lakókörnyezet – vitás kérdések rendezése (Kontext C1 Kapitel 1 Miteinader Leben – social media; living environment - dispute resolution)

12.3. Kontext C1 Kapitel 2 Weitergedacht – megújuló energia, fenntarthatóság (Kontext C1 Kapitel 2 Weitergedacht – renewable energy, sustainability)

12.4. Kontext C1 Kapitel 3 Job, Beruf, Berufung – szakmaválasztás, videós álláspályázat (Kontext C1 Kapitel 3 Job, Beruf, Berufung – career choice, video job application)

12.5. Kontext C1 Kapitel 4 Geschmacksache – ízlés, művészet (Kontext C1 Kapitel 4 Geschmacksache – taste, art)

12.6. Kontext C1 Kapitel 5 Alles was recht ist – alapjogok - alaptörvény, munkajog (Kontext C1 Kapitel 5 Alles was recht ist – fundamental rights - constitution, labour law)

12.7. Kontext C1 Kapitel 6 Mit Leib und Seele – egészségügyi és orvosi kérdések (Kontext C1 Kapitel 6 Mit Leib und Seele – health and medical issues)

12.8. Kontext C1 Kapitel 8 Was Sprache macht Modul 1 und Modul 2– média: hírek és szalagcímek, egy egyetemi előadás megértése a dialektusokról (Kontext C1 Kapitel 8 Was Sprache macht Modul 1 und Modul 2– media: news and headlines, understanding a university lecture on dialects)

12.9. Kontext C1 Kapitel 8 Was Sprache macht Modul 3 und Modul 4– nyelvtanulás; egy irodalmi szövegrészletről beszélni, személyes benyomások, vélemény megfogalmazása (Kontext C1 Kapitel 8 Was Sprache macht Modul 3 und Modul 4–

language learning; talking about a piece of literature, expressing personal impressions, opinions)

12.10. Kontext C1 Kapitel 9 Besser konsumieren– fogyasztási szokások, egy üzleti ötlet bemutatása, vita a minimálbérről (Kontext C1 Kapitel 9 Besser konsumieren– consumption patterns, presentation of a business idea, discussion on the minimum wage)

12.11. Kontext C1 Kapitel 10 Herausforderungen – digitális fejlődés, mesterséges intelligencia – haszna és veszélyei, deszinformáció a médiában (Kontext C1 Kapitel 10 Herausforderungen – digital development, artificial intelligence - benefits and risks, disinformation in the media)

12.12. Kontext C1 Kapitel 11 Wissen schaffen – tudomány és kutatás, tudományos előadás, kommentár írása a tudományos trendekről (Kontext C1 Kapitel 11 Wissen schaffen – science and research, scientific presentation, writing commentaries on scientific trends)

12.13. Kontext C1 Kapitel 12 Wie wir ticken – érzésekről, álmokról, színek hatásáról beszélni, könyvajánló podcast, Slam Poetry (Kontext C1 Kapitel 12 Wie wir ticken – talk about feelings, dreams, the effect of colours, book review podcast, Slam Poetry)

12.14. Vitafórum; a félév közös értékelése (reflexió, önreflexió) (Discussion forum; joint evaluation of the semester (reflection, self-reflection))

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül szóban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, a félévközi négy lexikai és grammatikai teszt megírása, aktív részvétel a szóbeli helyzetgyakorlatokon és a félév utolsó szemináriumán megrendezett vitafórumon. A zárthelyi dolgozatoknál 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. A szemináriumi jegy esetében a félév során szerzett jegyek átlagának el kell érni a 2-es átlagot, ahhoz, hogy a hallgató elégséges minősítést szerezhessen.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy - elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dengler, Stefanie/ Koithan, Ute / Mayr-Sieber, Tanja / Pohlschmidt, Anna /Schmitz Helen: Kontext C1. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch mit Audios. , Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2024. ISBN: 978-3-12-605349-5;

2. Dengler, Stefanie/ Koithan, Ute / Mayr-Sieber, Tanja / Pohlschmidt, Anna /Schmitz Helen: Kontext C1. Übungsbuch mit Audios. , Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2024. ISBN: 978-3-12-605350-1;

3. Rodi, Margret: Kontext C1. Deutsch als Fremdsprache. Intensivtrainer. , Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2024. ISBN: 978-3-12-605352-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baier, Gabi / Karagiannakis, Evangelia / Merkelbach, Matthias / Schappert, Petra / Weimann, Gunther: Fokus Deutsch. Erfolgreich im Alltag und Beruf C1, Cornelsen, Berlin 2019. ISBN: 978-3-06-521319-6;

2. Bayerlein, Oliver: Campus Deutsch – Präsentieren und Diskutieren. Kursbuch, Max Hueber Verlag, München 2013. ISBN: 978-3-19-201003-3;

3. Bayerlein, Oliver / Buchner Patricia: Campus Deutsch – Lesen. Kursbuch, Max Hueber Verlag, München 2013. ISBN: 978-3-19-051003-0;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT147**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nyelvdidaktikai ismeretek (német nyelven)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Language didactics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A német mint idegen nyelv (Deutsch als Fremdsprache, DaF) oktatása folyamatosan fejlődik és új perspektívákkal, elvekkel bővül. A kurzus folyamán a hallgatók megismerik a német mint idegen nyelv (DaF) oktatásának tartalmát és egyes fejlődési szakaszait. Betekintést nyernek a nyelvtanulás és nyelvelsajátítás elméleti kérdéseibe. Megismerik az aktuális nyelvoktatási trendek létrejöttének hátterét és központi elveit. Megismerik a tanulói perspektívákat a nyelvtanulásban, és azt, hogy mely stratégiák alkalmazása segíti a nyelvi ismeretek hatékony feldolgozását. Megismernek különböző módszertani elveket és óravezetési forgatókönyveket, melyek alkalmazása által a tanulási folyamatok sokszínűbbé, motiválóbbá és hatékonyabbá válhatnak.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári

és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Teaching German as a foreign language (Deutsch als Fremdsprache, DaF) constantly evolves, and new perspectives and principles are added. During the course, the students will get familiar with the content and the different stages of development of teaching German as a foreign language. (DaF) They will gain insight into theoretical issues of language learning and acquisition. They will become acquainted with the background and the central principles behind the evolution of current trends in language teaching. They will learn about students' perspectives on language learning and the strategies that can be used to help process language knowledge effectively. They will learn about different methodological principles and classroom management scenarios that can be used to make learning processes more diverse, motivating, and effective.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről. Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. Ismeri a német nyelv tantárgy

tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására. Képes a különböző nyelvtanulási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására. Képes a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására a nyelvoktatás során. Képes a nyelvórán az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, segítésére, a nyelvtanulási nehézségek felismerésére, megoldására. Képes a tanulók nyelvórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, képes a közösségépítés előmozdítására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból, szilárd nemzeti identitással rendelkezik és képes a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és

fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit. Képes e folyamat tendenciáinak, eredményeinek azonosítására, korrigálására, a tanulók helyes értékek mentén történő személyiségfejlődésének támogatására. Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata), a mindenkor hatályos tartalomszabályozókkal összhangban. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

-

Attitűdje:

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Pedagógiai

helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the theories of first, second, and additional foreign language acquisition and the results of empirical research on theoretical questions. Informed about the European context of teaching the language he/she teaches, didactic research, curricular requirements, subject programmes, teaching methods, teaching aids, educational tools, and alternative methodological approaches. Knows the specific aspects and possibilities of applying the methods and procedures learned in general pedagogical-psychological training. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the differentiation methods and educational strategies applicable to teaching German language. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of the German language subject, the methods for their development and diagnostic assessment. Knows the psychological, sociological, and cultural characteristics of groups, group development, and communities, as well as the opportunities for creating equal opportunities. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows the pedagogical methods that promote community building and development. Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows the characteristics of classroom communication. Knows the concept of teacher autonomy.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of applying his/her knowledge to find

and answer questions in language pedagogy. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Based on the knowledge of the characteristics of language learning and the interpretation of the cultural and social influences shaping them, and considering individual needs and requirements, capable of creating pedagogical situations that promote the complex intellectual, emotional, social, and moral development of students. Based on the knowledge of external (school type, methodological concept) and individual (students' language competence, motivation) conditions of language learning, he/she is capable of formulating and implementing his/her pedagogical goals and the educational strategies that ensure their achievement. Capable of consciously applying various learning organisation procedures, teaching techniques, methods, and differentiated forms of work in a consious and varied manner, appropriate to age, individual, and group characteristics. Capable of selecting and implementing strategies appropriate for different language learning goals, methods that ensure motivation, differentiation, and student activity, and methods that help develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills. Capable of effectively and professionally applying tools based on traditional and information-communication technologies, and digital teaching materials in language teaching. Capable of maintaining continuous interest and attention in language classes, fostering and supporting independent, self-regulated learning, and recognising and solving language learning difficulties. Capable of coordinating students' classroom, extracurricular, and out-of-school activities, and promoting community building. Knowledgeable about public life and local society, with a strong national identity, and capable of incorporating examples and problems from students' everyday lives into the teaching-learning process and reflecting on them in the target language. Encourages students to use IT skills in language learning. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of considering differentiation and individualisation aspects during evaluation, and promoting students' participation in evaluating their own development. Capable of selecting evaluation tools appropriate to his/her goals, applying various (diagnostic and developmental) evaluation procedures, and providing feedback opportunities for students. Capable of identifying and correcting trends and results in this process, and supporting students' personality development along the right values. Recognises his/her role and responsibility as a representative of Hungarian language and culture in a foreign language environment. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of participating in, planning, and conducting research and development related to school work, and interpreting and applying research findings in his/her pedagogical work. Open to experimenting with development and innovation (testing and evaluating alternative programmes and textbooks) in accordance with current content regulations. Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific

contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

-

Attitude:

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Realistically assesses the role of the German language subject in education. Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness. Through personal example, he/she helps students understand national values and develop a sense of Hungarian identity. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Ready to participate in development and innovation activities related to the subject. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A német mint idegennyelv oktatásának (DaF) tárgyköre és fejlődése. A német mint második nyelv oktatásának (DaZ) helyzete (The field and development of teaching German as a foreign language (DaF) The situation of teaching German as a

second language (DaZ).)

12.2. A német mint idegennyelv oktatásának (DaF) tartalma. Nyelvi norma, nyelvi variációk (The content of teaching German as a foreign language (DaF). Language norms and variations.)

12.3. Tanulási elméletek, idegennyelv-elsajátítás. (Learning theories, foreign language learning.)

12.4. Didaktikai modellek történeti áttekintése 1. (Olvasó-fordító módszer, direkt módszer, audiolinguális/audiovizuális módszer.) (Historical overview of didactic models 1. (Reader-translator method, direct method, audiolingual/audiovisual method))

12.5. Didaktikai modellek történeti áttekintése 2. (A kommunikatív fordulat, A kommunikatív cselekvőképesség.) (Historical overview of didactic models 2. (Communicative turn, communicative capacity to act))

12.6. Didaktikai trendek fejlődése és elvei. Többnyelvűség. Harmadik nyelv tanítása, DaFnE. (Evolution and principles of didactic trends. Multilingualism. Teaching a third language, DaFnE.)

12.7. A feladatorientált nyelvoktatás (Task-based language teaching.)

12.8. Zárthelyi dolgozat (Written examination.)

12.9. Tanulási univerzáliák: nyelvfeldolgozó struktúrák és a feldolgozási folyamatok az agyban (Learning universals: language processing structures and processing in the brain.)

12.10. A mentális lexikon. Információfeldolgozás és tárolás. A szókincsfeldolgozás kérdései (The mental lexicon. Information processing and storage. Vocabulary processing issues.)

12.11. A nyelvtanulók metakognitív stratégiái. Metakognitív stratégiák közvetítése, fejlesztése (Students' metacognitive strategies. Metacognitive teaching and developing strategies.)

12.12. Kultúraközvetítés a német mint idegen nyelv oktatásban (DaF) (Cultural mediation in teaching German as a foreign language (DaF).)

12.13. Különböző módszertani elvek és forgatókönyvek alkalmazása a nyelvórán. (Receptív folyamatszakasz / imitatív-reproduktív folyamatszakasz / kognitív-reproduktív folyamatszakasz / reproduktív-produktív folyamatszakasz.) ((Different methodological principles and scenarios in the language classroom. (Receptive process stage / imitative-reproductive process stage / cognitive-reproductive process stage / reproductive-reproductive process stage.)

12.14. Zárthelyi dolgozat (Written examination.)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 3. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább az előadások 75 %-án jelen kell lennie a

hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról, a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A sikertelen zárthelyi írásbeli egyszer javítható. A zárthelyi dolgozat eredménye a vizsgajegybe beszámításra kerül oly módon, hogy amennyiben a zárthelyi dolgozat átlagos eredménye legalább jó (80%) akkor az 50% -ban beszámít a vizsga érdemjegyébe. Sikertelen szóbeli rész esetén a szóbeli részt kell javítani. A zárthelyi és a szóbeli vizsga értékelése is ötfokozatú skálán történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félévközi zárthelyi sikeres (legalább elégséges) megírása, valamint a sikeres (legalább elégséges) szóbeli vizsga. A sikertelen zárthelyi írásbeli egyszer javítható. A zárthelyi dolgozat eredménye a vizsgajegybe beszámításra kerül oly módon, hogy amennyiben a zárthelyi dolgozat átlagos eredménye legalább jó (80%) akkor az 50% -ban beszámít a vizsga érdemjegyébe. Sikertelen szóbeli rész esetén a szóbeli részt kell javítani. A zárthelyi és a szóbeli vizsga értékelése is ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bimmel, Peter / Rampillon, Ute: Lernerautonomie und Lernstrategien., Langenscheidt, Berlin 2020. ISBN: 9783468496516;

2. Hantschel, Hans-Jürgen / Brinitzer, Michaela / Kroemer, Sandra / Möller-Frorath, Monika / Ros, Lourdes: DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3-12-675308-1;

3. Krumm, Hans-Jürgen / Fandrych, Christian /Hufeisen, Britta / Riemer, Claudia: Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein Internationales Handbuch., Walter de Gruyter GmbH & Co, Berlin/New York 2010. ISBN: Band 1: ISBN 978-3-11-020507-7, Band 2: ISBN 978-3-11-020508-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Barkowski, Hans / Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, A. Francke Verlag, Tübingen/Basel 2010. ISBN:

9783838584225;

2. Feld-Knapp, Ilona: Autonomie/autonomes Lernen. In: Barkowski, Hans / Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, A. Francke Verlag, Tübingen/Basel 2010. ISBN: 9783838584225;

3. Feldné Knapp, Ilona: Mehrsprachigkeit und Fremdsprachenunterricht, In: Szerk.: Feld-Knapp Ilona Mehrsprachigkeit. pp. 15-31. (CM-Beiträge zur Lehrerforschung), Typotex Kiadó; Eötvös Collegium, Budapest 2014.

4. Krumm, Hans-Jürgen: » Lernen lehren – Lehren lernen. Schwierigkeiten und Chancen des Autonomen Lernens im Deutschunterricht. In: A. Müller-Hartmann/ M. Schocker-v.Ditfurth (Hg): Aufgabenorientierung im Fremdsprachenunterricht. pp. 99-118., Gunter Narr, Tübingen 2005. ISBN: 3-8233-6106-6;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT151**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nyelvtanítási módszerek, nyelvtanulási elméletek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Language teaching methods, language learning theories
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy átfogó ismereteket nyújtson a nyelvtanulás és nyelvelsajátítás folyamatairól, valamint a különböző idegennyelv-elsajátítási elméletekről. A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek a kétnyelvűség és többnyelvűség fogalmával, valamint a nyelvtanulók különböző típusainak, képességeinek és stratégiáinak szerepével. Kiemelt továbbá a nyelvtanár szerepének, a tanóratervezés módszertani elméleteinek és a különböző tanóraszervezési munkaformáknak a megismerése. A szeminárium gyakorlatorientáltan közelíti meg a tanóratervezés, -megfigyelés -elemzés és -értékelés kérdéseit. A hallgatók mikrotanítási gyakorlatok segítségével valós szituációs helyzetgyakorlatokat és megfigyeléseket is végeznek.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és

tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar aims to provide a comprehensive understanding of the processes of language learning and acquisition and the different theories of language learning. The course will introduce students to the concepts of bilingualism and multilingualism, the role of different language learners, and their skills and strategies. It also focuses on the language teacher's role, methodological theories of lesson planning, and other forms of classroom work. The seminar will take a practice-oriented approach to lesson planning, observation, analysis, and evaluation. Students will also carry out real-life situational exercises and observations through micro-teaching exercises.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tisztában van személyiségének sajátosságaival. Ismeri a tanári autonómia fogalmát. Ismeri felelősségét a társadalom és a nemzet érdekeinek előmozdításában a tanulók oktatása, nevelése révén. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók

személyiségfejlődésére. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni. A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására. Képes a különböző nyelvtanulási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására. Képes a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására a nyelvoktatás során. Képes a nyelvórán az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, segítésére, a nyelvtanulási nehézségek felismerésére, megoldására. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére. Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli idegennyelvi kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és önjavításra ösztönözni a nyelvórán. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben

hatékony kezelésére. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

-

Attitűdje:

Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett. Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application. Informed about the European context of teaching the language he/she

teaches, didactic research, curricular requirements, subject programmes, teaching methods, teaching aids, educational tools, and alternative methodological approaches. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the specific aspects and possibilities of applying the methods and procedures learned in general pedagogical-psychological training. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of the German language subject, the methods for their development and diagnostic assessment. Knows the pedagogical methods that promote community building and development. Knows the characteristics of classroom communication. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities of further training, and the theoretical and practical methods of maintaining mental health. Aware of the characteristics of his/her personality. Knows the concept of teacher autonomy. Knows his/her responsibility in promoting the interests of society and the nation through the education and upbringing of students. Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows the characteristics of classroom communication. Knows the concept of teacher autonomy.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of cooperating with colleagues and students during planning; analysing and selecting teaching materials and other learning resources (with particular attention to information and communication technology); thinking creatively in different ways, adapting to pedagogical and subject goals and the given situation, and analysing and evaluating plans reflectively. Based on the knowledge of the characteristics of language learning and the interpretation of the cultural and social influences shaping them, and considering individual needs and requirements, capable of creating pedagogical situations that promote the complex intellectual, emotional, social, and moral development of students. Based on the knowledge of external (school type, methodological concept) and individual (students' language competence, motivation) conditions of language learning, he/she is capable of formulating and implementing his/her pedagogical goals and the educational strategies that ensure their achievement. Capable of consciously applying various learning organisation

procedures, teaching techniques, methods, and differentiated forms of work in a consious and varied manner, appropriate to age, individual, and group characteristics. Capable of maintaining continuous interest and attention in language classes, fostering and supporting independent, self-regulated learning, and recognising and solving language learning difficulties. Capable of selecting appropriate language acquisition methods for students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and personalising learning development. Capable of recognising factors influencing the success or failure of language learning, facilitating and supporting the development of individual language learning strategies. Capable of recognising, categorising, diagnosing, and correcting the characteristics and errors of oral and written foreign language expression. Capable of encouraging students to self-monitor and self-correct in language classes. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Continuously evaluates and analyses pedagogical processes and students' personality development. Capable of formulating his/her own scientifically grounded pedagogical views. Capable of preventing and, if necessary, effectively managing conflicts. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

-

Attitude:

Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Ready to consider the characteristics of the given student group (motivation, prior knowledge, abilities, social

preparedness) during planning. Committed to forms of evaluation that support learning. Realistically assesses the role of the teacher in evaluation and grading, and in the process of developmental assessment. Handles conflict situations responsibly, identifies problems, and seeks and accepts professional help to resolve them. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Fogalmi alapvetés. Nyelvtanulás, nyelvelsajátítás (Basic concepts. Language learning, language acquisition.)

12.2. Idegennyelv-elsajátítási elméletek. Kétnyelvűség, többnyelvűség (Theories of foreign language acquisition. Bilingualism, multilingualism.)

12.3. A nyelvtanuló személye: tanulási típusok, képességek, stratégiák, technikák. (The language learner: learning types, skills, strategies, techniques.)

12.4. A nyelvtanár személye és szerepe a nyelvoktatásban. Stratégiák, technikák. A tanóratervezés módszertani elméletei. (The language teacher’s person and role in language teaching. Strategies, techniques. Methodological theories of teacher planning.)

12.5. Tanóraszervezési munkaformák, szociálformák és szervezésük. Kooperatív tanulás. (Forms of classroom work, social forms, and their management. Cooperative learning.)

12.6. Nyelvórai feladattípusok. (Types of tasks in language lessons.)

12.7. A tanóratervezés (design) kérdései. Tervezés, elemzés, értékelés. (Design issues. Planning, analysis, evaluation.)

12.8. A tanóratervezés és megfigyelés szempontjai. Hospitálások előkészítése. (Aspects of lesson planning and observation. Preparation of observation.)

12.9. Iskolai csoportos hospitálás. Óramegfigyelés adott szempontrendszer alapján. (Group observation in school. Lesson observation based on specific criteria.)

12.10. Projekt. Konkrét helyzetelemzések. Referátumok. (Project. Specific situation analyses. References.)

12.11. Feladatorientált nyelvoktatás. Projektmunka. Játékok a nyelvórán. (Task-oriented language teaching. Project work. Games in the language classroom.)

12.12. Tanóratervezési gyakorlat. Egyedi és problémás szituációk a nyelvórán. (Lesson planning exercise. Specific and problematic situations in the language classroom.)

12.13. Projekt. Mikrotanítás, konkrét óramegfigyelés és értékelő elemzés (Project. Micro-teaching, concrete lesson observation, and evaluative analysis.)

12.14. Zárthelyi dolgozat. A szeminárium értékelő lezárása (Written examination. Seminar closing evaluation.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok 75 %-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról.

Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

A csoportos és egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező, az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a gyakorlatvezető mentortanárral kell egyeztetnie.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak nagyjából végén pedig egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok, projektek és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 20% a referátum, 20% az órai munka, 20% a projektekben való részvétel, valamint 40% a zárthelyi. A zárthelyi esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció. A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ende, Karin / Grotjahn, Rüdiger / Kleppin, Karin / Mohr, Imke: Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung., Goethe Institut, München 2013. ISBN: 978-3-12-606523-8;

2. Rampillon, Ute: Aufgabentypologie zum autonomen Lernen. - Deutsch als Fremdsprache, Max Hueber Verlag, München 2000. ISBN: 3190016380;

3. Roche, Jörg: Fremdsprachenerwerb – Fremdsprachendidaktik. 4. überarb. u. erw. Aufl., Narr Francke Attempto Verlag, Tübingen und Basel 2020. ISBN: 3-7720-3379-2;

4. Rösler, Dietmar: Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung, J.B. Metzler Verlag, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3476-02300-1;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Götz, T., Frentzel, A.C. & Haag, L.,: Ursachen von Langeweile im Unterricht. In: Empirische Pädagogik, 20(2), pp. 113-134., 2006. ISBN: https://d-nb.info/1114396648/34;

2. Hölscher / Piepho / Roche / Simic: Handlungsorientierter Unterricht mit Lernszenarien. Kernfragen zum Spracherwerb, 2006. ISBN: https://epub.ub.uni-muenchen.de/14135/1/14135.pdf;

3. Surkamp, Carola: Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik. Ansätze – Methoden – Grundbegriffe., J. B. Metzler Verlag, Stuttgart 2017. ISBN: 978-3-476-04473-0;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT183**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Integrált nyelvi fejlesztő kurzus
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Integrated Language Development Course
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus célja a német nyelvi kommunikációs kompetencia komplex fejlesztése, a nyelvi ismeretek bővítése és elmélyítése B1 szintre. Azok számára, akik tovább szeretnék gazdagítani eddig megszerzett nyelvtudásukat, magabiztosabban szeretnének kommunikálni, illetve szükségük van helyenként hiánypótlásra. A nyelvi fejlesztés progressziója tartalmazza az ismétléseket és a pótlásokat is, valamint megalapozza a B1+ szintre jutást. A tervezett tananyag gazdag országismereti-kulturális tartalmakban is és nagy hangsúlyt fektetünk a nyelvi-stratégiai képességek fejlesztésére is, valamint az élvezetes és hatékony németnyelv-tanulásra.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the course is the complex development of communicative competence in German and the extension and deepening of language skills to level B1. For those who wish to enrich their existing language skills, communicate more confidently, or need to make up for some gaps. The progression of language development includes repetition and revision and lays the foundations for progression to B1+. The planned

curriculum is also rich in-country knowledge and cultural content, and there is a strong emphasis on developing language-strategic skills and learning German enjoyably and effectively.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon, egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén). Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással. Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával. Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát. Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait. Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik. Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Ismeri B1 szinten a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri B1.2 szinten a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban. Jellemzi az empátia, a tolerancia, a rugalmasság, a megbízhatóság, a türelmesség, a monitorozás képessége, a pontosságra való odafigyelés. A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására. Képes olyan támogató tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló, felfedező, probléma-alapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat. Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására, a konfliktushelyzetek szakszerű kezelésére, az együttműködési képességek, a kommunikáció, az érvelési kultúra fejlesztésére.

Képes B1 szinten a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban B1 szinten kifejezni magát.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja. Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre. Elkötelezett a különböző kultúrák megbecsülése iránt, törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt. Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért. Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért. Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért. A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses solid subject-specific and subject-pedagogical knowledge in all areas of education for grades 1–4, and in one area of education for grades 1–6 (or in the scientific and subject-pedagogical foundations of minority education). Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the the profession and means of pedagogy. Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment. Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field. Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form,

method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning. Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy. Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education. Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Knows at level B1 the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows at level B1 the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Committed and takes responsibility for his/her professional development.

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes. Characterised by empathy, tolerance, flexibility, reliability, patience, the ability to monitor, and attention to accuracy. Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics. Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking. Capable of conveying community values, shaping child communities, professionally handling conflict situations, and developing cooperation skills, communication, and argumentation culture.

Capable of applying the rules of spoken and written German at level B1 effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance at level B1.

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12. Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture. Committed to appreciating different cultures, strives for cooperation, reciprocity, assertiveness, and supportive communication. Committed to supporting the integration of children from diverse socio-cultural backgrounds, children with special educational needs, and children with disabilities into the community in all areas of teaching activities.Open to studying literature in the nationality language, and continuously deepens his/her linguistic, literary, cultural, and methodological preparedness in the nationality language. Represents an inclusive, accepting approach in activities, striving to respect the cultural traditions of families.

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously

develops his/her professional competence.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority. Takes responsibility for the comprehensive health development of children aged 6–12, and for promoting safe learning and communication in a digital environment within his/her scope of authority. Takes responsibility for strengthening social cohesion in the practice of his/her profession. Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Szintfelmérés. Das Leben B1. Lektion 1. Bildung (er)leben. Egyetem, ismerkedés. Konjunktiv II. Módbeli segédigék (Level assessment. Das Leben B1. Lektion 1. Bildung (er)leben. Experience education. University, getting to know each other. Subjunctive II. Modal verbs)

12.2. Das Leben B1. Lektion 2. Vorhang auf! Színház, öltözködés. zu + Infinitiv szerkezetek. Mellékmondatok (während) (Das Leben B1. Lektion 2. Vorhang auf! Theater, dressing. zu + infinitive structures. Subordinate clauses (während))

12.3. Das Leben B1. Lektion 3. Miteinander, füreinander. Önkéntesség, sport. Konjunktiv II., Oksági kötőszavak, mellékmondatok (Das Leben B1. Lektion 3. Miteinander, füreinander. Volunteering, sports. Subjunctive II, causal conjunctions, subordinate clauses)

12.4. Das Leben B1. 1 Lektion 4. Natur erleben. Természet, utazás. Beékelt vonatkozó névmással bevezetett mellélmondatok, obwohl (Das Leben B1. 1 Lektion 4. Natur erleben. Nature, travel. Embedded relative clauses introduced by relative pronouns, obwohl)

12.5. Das Leben B1. 1 Lektion 5. Hin ind weg! Az élet külföldön. Család, kapcsolatok. Névmási határozók, Genitiv-vel álló elöljárószavak (Das Leben B1. 1 Lektion 5. Hin ind weg! Life abroad. Family, relationships. Pronoun determiners, prepositions with genitive)

12.6. Das Leben B1. 1 Lektion 6. Weihnachten. Karácsony és egyéb ünnepek. Temporális kötőszavak (Das Leben B1. 1 Lektion 6. Weihnachten. Christmas and other holidays. Temporal conjunctions)

12.7. Referátumok, zárthelyi (References, written examination)

12.8. Das Leben B1. Lektion 7. Worte und Orte. Városi élet, látványosságok. Birtokos névelők, kettős kötőszavak (Das Leben B1. Lektion 7. Worte und Orte. Urban life, sights. Possessive articles, double conjunctions)

12.9. Das Leben B1. Lektion 8. Talente gesucht. A munka világa. Plusquamperfekt,

kettős kötőszavak (Das Leben B1. Lektion 8. Talente gesucht. The world of work. Past perfect, double conjunctions)

12.10. Das Leben B1. Lektion 9. Geht nicht? Gibt's nicht! Inklúzió. Mellékmondatok, (sodass), je-desto, általános alany, melléknevek képzése (Das Leben B1. Lektion 9. Geht nicht? Gibt's nicht! Inclusion. Subordinate clauses, (sodass), je-desto, general subject, formation of adjectives)

12.11. Das Leben B1. Lektion 10. Wir lieben Kaffee. Étkezés, kávézás, fenntarthatóság. igenevek. Trotzdem (Das Leben B1. Lektion 10. Wir lieben Kaffee. Meals, coffee drinking, sustainability. Infinitive forms. Trotzdem)

12.12. Das Leben B1. Lektion 11. Einfach genial! Találmányok, technika. Infinitiv-szerkezetek (brauchen + zu+ Inf.) Folyamatos melléknévi igenevek (Das Leben B1. Lektion 11. Einfach genial! Inventions, technology. Infinitive structures (brauchen + zu+ Inf.) Continuous adjectival participles)

12.13. Das Leben B1. Lektion 12. Gestern, heute, morgen. Élet a jövő városában. Futur I. Összefoglalás (Das Leben B1. Lektion 12. Gestern, heute, morgen. Life in the city of the future. Futur I. Summary. Élet a jövő városában. Összefoglalás)

12.14. Referátumok, zárthelyi (References, written examination)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-os hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A fentiekben meghatározottnál több hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak nagyjából közepén és végén pedig egy-egy zárthelyit kell megírnia, amely lexikai és grammatikai feladatokból áll. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyik eredménye. A zárthelyik esetén 60 %-tól elégséges, 70 % -tól közepes, 80 %-tól jó és 90 %-tól jeles. A referátumok esetén 50 % a nyelvhelyesség és 50 % a tartalom és a prezentáció, a két érdemjegy átlaga adja a végső érdemjegyet.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Fandrych, Christian / Tallowitz, Ulrike: Sage und schreibe. Übungwortschatz A1-B1 mit Lösungen, Ernst Klett Verlag, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3-12-675357-9;

2. Funk, Hermann / Kuhn, Christina / Nielsen, Laura / von Eggeling, Rita /Weimann, Gunther: Das Leben. Deutsch als Fremdsprache. Allgemeine Ausgabe. B1: Gesamtband , Cornelsen Verlag, Berlin 2021. ISBN: 978-3-06-122091-4;

3. Gottstein-Schramm, Barbara / Kalender, Susanne / Specht, Franz / Duckstein, Barbara: Grammatik – ganz klar! Übungsgrammatik A1-B1, Hueber Verlag, München 2023. ISBN: 978-3-19-041555-7;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hoffmann, E.T.A.: Der Sandmann. Nacherzählt B1., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2014. ISBN: 9788853607867;

2. Rusch, Paul: Netzwerk neu B1. Intensivtrainer , Ernst Klett Sprachen , Stuttgart 2021. ISBN: 978-3-12-607174-1;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT131**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fordítási gyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Translation exercises
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: % elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy bevezető áttekintést nyújtson a fordítás technikáiról (átváltási műveletek) és módszereiről. A félév során hangsúlyt kap a fordító rendelkezésére álló segédeszközök (könyvformátumú illetve online segédeszközök, szótárak és lexikonok, alkalmazások) ismertetése.

   A résztvevő hallgatók hétről hétre rövid, önállóan elkészítendő, az óra keretében megvitatott fordítások révén bővíthetik a forrásnyelvi és célnyelvi szövegértési és szövegalkotási kompetenciáikat.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The seminar aims to provide an introductory overview of translation techniques

(conversion operations) and methods. During the semester, emphasis will be placed on the tools available to translators (book and online tools, dictionaries and lexicons, applications).

The students will be able to develop their competence in source and target language comprehension and text production through short, self-assessed translations, discussed in class, week by week.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

-

Képességei:

Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.

Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

-

Attitűdje:

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra és a közösségépítésre, - szervezésre. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett.

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities of further training, and the theoretical and practical methods of maintaining mental health. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

-

Capabilities:

Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Recognises his/her role and responsibility as a representative of Hungarian language and culture

in a foreign language environment. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of helping students understand the most important current issues related to sustainable development and their social impacts.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

-

Attitude:

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes, to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Prepared to motivate and assist students who achieve outstanding results, support talent development, and build and organise communities. Committed to authentically representing the values of sustainability.

Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. Átváltási műveletek formái (Introduction. Types of conversion operations)

12.2. Politikai és történeti szövegek 1. Lexikai átváltási műveletek 1.: jelentések szűkítése és bővítése – differenciálás, konkretizálás (Political and historical texts 1. Lexical conversion operations 1.: differentiation, concretisation and generalisation)

12.3. Politikai és történeti szövegek 2.Lexikai átváltási műveletek 2.: jelentések összevonása és felbontása (Political and historical texts 2. Lexical conversion operations 2.: merging and splitting of reports)

12.4. Politikai és történeti szövegek 3. Lexikai átváltási műveletek 3.: jelentések kihagyása és betoldása (Political and historical texts 3. Lexical conversion operations 3.: skipping and inserting reports)

12.5. Kulturális és művészeti témájú szövegek 1. Lexikai átváltási műveletek 4.: jelentések áthelyezése és felcserélése (Texts on cultural and artistic topics 1. Lexical conversion operations 4.: moving and swapping report)

12.6. Kulturális és művészeti témájú szövegek 2. Lexikai átváltási műveletek 5.: antonim fordítás (Texts on cultural and artistic topics 2. Lexical conversion operations 5.: antonim translation)

12.7. Kulturális és művészeti témájú szövegek 3. Lexikai átváltási műveletek 6.: teljes átalakítás (Texts on cultural and artistic topics 3. Lexical conversion operations 6.: complete conversion)

12.8. Természet és tudomány témájú szövegek 1. Lexikai átváltási műveletek 7.: kompenzálás (Texts on nature and science 1. Lexical conversion operations 7.: compensation)

12.9. Természet és tudomány témájú szövegek 2. Grammatikai átváltási műveletek 1.: konkretizálás, konkretizálódás és generalizálás (Texts on nature and science 2. Grammar conversion operations 1.: concretisation and generalisation)

12.10. Természet és tudomány témájú szövegek 3. Grammatikai átváltási műveletek 2.: grammatikai felbontás és összevonás (Texts on nature and science 3. Grammar conversion operations 2.: grammatical resolution and merging)

12.11. Gazdasági témájú szövegek 1. Grammatikai átváltási műveletek 3.: grammatikai kihagyás és betoldás (Texts on economic topics 1. Grammar conversion operations 3.: grammatical omission and insertion)

12.12. Gazdasági témájú szövegek 2. Grammatikai átváltási műveletek 4.: grammatikai áthelyezések (Texts on economic topics 2. Grammar conversion operations 4.: grammatical transfers)

12.13. Hivatalos jellegű iratok 1. Grammatikai átváltási műveletek 5.: grammatikai cserék (Documents of an administrative nature 1. Grammar conversion operations 5.: grammatical replacements)

12.14. Hivatalos jellegű iratok 2. Félév összegzése (Documents of an administrative nature 2. Summary of the semester)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 4. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a hiányzástól függően további fordítási feladatokat kell teljesítenie. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában referátumot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében szóban bemutatják, illetve az oktató által meghatározott szövegek fordítását kell elkészíteniük.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szereplő szakirodalomhoz kötődik. Ezen kívül a szorgalmi időszak folyamán írásban el kell készítenie az óráról-órára feladott fordításokat, melyekből három fordítást, írásban be kell adniuk, amire osztályzatot kapnak. A szemináriumi munka értékelése a referátumok és a három fordítás együttes értékeléséből áll össze. Aki a félév folyamán háromnál több fordítást nem készít el a következő órára, annak a félév végi jegyéből egy jegy levonásra kerül. Az el nem készített fordítások közé nem kerülhet olyan, amelyet írásban be kell adni. A rossz nyelvhelyességgel elkészített referátum érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges a referátum megtartásával és a beadandók beadásával vagy a tanárral egyeztetve új beadandók elkészítésével. A nyomós ok nélkül nem a megbeszélt időben megtartott referátum elégtelen érdemjegyet kap, ami a pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe. Ugyanígy a nyomós ok nélkül nem időre elkészített beadandó fordítás is elégtelen érdemjegyet kap, ami pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Klaudy Kinga: Bevezetés a fordítás elméletébe, Akadémiai, Budapest 2018. ISBN: 978-963-454-193-6;

2. Klaudy Kinga: Bevezetés a fordítás gyakorlatába, Akadémiai, Budapest 2018. ISBN: 978-963-454-194-3;

3. Klaudy Kinga, Salánki Ágnes: Német-magyar fordítástechnika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9631903532;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berzeviczy Klára: Fordítás vagy ferdítés? Lám Frigyes szepesi szász író gondolatai a műfordításról. In: Sohár Anikó (szerk.): VARIETAS DELECTAT. A PPKE Hieronymus Fordítástudományi Kutatócsoportjának tanulmánykötete. , Akadémia, Budapest 2024. ISBN: 978 963 664 000 2, https://mersz.hu/hivatkozas/m1143vd_4/kom/1;

2. Horváth Ildikó (szerk.): A modern fordító és tolmács, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 978 963 12 1474 1;

3. Károly Krisztina: Szövegtan és fordítás, Akadémiai, Budapest 2018. ISBN: 978-963-454-312-1;

4. Snell-Hornby, Mary / Hans G. Honig / Paul Kussmaul / Peter A. Schmitt (Hg.): Handbuch Translation, Stauffenburg Verlag, Tübingen 1998. ISBN: 3-86057-991-6;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT133**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a romantikától a századfordulóig
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German-language literary life and culture from Romanticism to the turn of the century
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 6 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% elmélet, 50% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   Az előadás áttekintést nyújt az 1815 és 1910 közötti időszak kulturális és irodalmi életéről Európa német nyelvű országaiban. A kurzus nemcsak az egyes irodalmi korszakok jellemző stílusjegyeit, fontosabb irányzatait, műfajait és szerzőit kívánja bemutatni, hanem mindezek társadalomtörténeti és társművészeti beágyazottságára is kitér. Az irodalmi témák és a formák kialakulását azok történeti, művelődéstörténeti, filozófiai hátterének, az alkotók világszemléletének, a művészetek fejlődéstörténetének kontextusában láttatja. Ezzel nemcsak a hallgatók általános műveltségi ismereteit kívánja gyarapítani, hanem az irodalom társadalmi közvetítő szerepének fontosságára is felhívja a figyelmet. Az előadásokhoz kapcsolódó gyakorlatokon a hallgatók elsajátítják a pontos, értő szövegolvasás technikáit, az analitikus és reflexív gondolkozás módszereit, és a nyelv, az irodalom és a kultúra összefüggéseinek felismerését. A kurzus kifejezett célja ezen túlmenően a hallgatók nyelvi kifejezőkészségének fejlesztése is. A gyakorlatokhoz kapcsolódó projektek

során a tudományos ismeretszerzés és ismeretátadás eszközeivel is megismerkednek a résztvevők.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll, elsősorban irodalmi szövegekre támaszkodva.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lectures provide an overview of the cultural and literary life of the period between 1815 and 1910 in the German-speaking countries of Europe. The course aims not only to present the characteristic stylistic features, important trends, genres and authors of each literary era, but also to cover the social history and associated arts of all of these. The development of literary themes and forms are presented in the context of literary themes and forms in the context of their historical, cultural, and philosophical background, the creators' world view, and the history of the development of the arts. With this, it not only aims to increase students' knowledge of general literacy, but also draws attention to the importance of the role of literature as a social mediator. In the exercises related to the lectures, the students learn the techniques of accurate and comprehensible text reading, the methods of analytical and reflexive thinking, and the recognition of the connections between language, literature and culture. In addition, the express goal of the course is to develop the students' language expressiveness. During the projects related to the exercises, the participants also get to know the tools of scientific knowledge acquisition and knowledge transfer.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Frameworkl Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival. Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával. A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. A

szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes együttműködni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the classroom,

extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception. Familiar with the information resources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources. Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, receiving, and using

sources and authentic texts. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of cooperating with various educational service providers, public cultural institutions, media, social, and civil organisations relevant to the teaching of the German language. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Committed to forms of evaluation that support learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. EA: Történeti áttekintés: a német nyelvű országok 1815 és 1910 között. GY: A szemináriumok tematikájának, olvasmánylistájának megbeszélése, tanulási célok megfogalmazása (L: Historical overview: the German-speaking countries between 1815 and 1910. S: Discussion of the topics and reading list of the seminars, formulation of learning goals)

12.2. A német romantika főbb szakaszai és jellemzői (ismétlés). GY: Műelemzés, értelmezés: Ludwig Tieck: Der blonde Eckbert (L: Main stages and characteristics of German Romanticism. S: Art analysis, interpretation: Ludwig Tieck: Der blonde Eckbert)

12.3. Irodalom és kultúra a Biedermeier korszakában. GY: Műelemzés, értelmezés: Adalbert Stifter: Bunte Steine, Bergkristall (L: Literature and culture in the Biedermeier period. S: Art analysis, interpretation: Adalbert Stifter: Bunte Steine, Bergkristall)

12.4. EA: A Vormärz korszak irodalma. GY: Heinrich Heine és a Junges Deutschland (L: Literature of the Vormärz period. S: Heinrich Heine and the Junges Deutschland)

12.5. EA: A realizmus a német irodalomban: fogalmak és korszakjegyek. GY: Műelemzés, értelmezés: Anette Droste von Hülshoff, Theoder Storm versei (L: Realism in German literature: concepts and period characteristics. S: Art analysis, interpretation: poems by Anette Droste von Hülshoff, Theoder Storm)

12.6. EA: A realizmus a német irodalomban: kiemelkedő alkotók. GY: Műelemzés, értelmezés: Theodor Storm: Der Schimmelreiter (L: Realism in German literature: outstanding authors. S: Analysis, interpretation: Theodor Storm: Der Schimmelreiter)

12.7. EA: A naturalizmus irányzata a német irodalomban és kultúrában. GY: Műelemzés, értelmezés: Gerhart Hauptmann: Vor Sonnenaufgang (L: The trend of naturalism in German literature and culture. S: Analysis, interpretation: Gerhart Hauptmann: Vor Sonnenaufgang)

12.8. EA: A századforduló szellemi és kulturális irányzatai és központjai német nyelvterületen. GY: Projektmunka: a századforduló szellemi és kulturális központjai Európában.

(L: The intellectual and cultural trends and centers of the turn of the century in the German-speaking area. S: Project work: intellectual and cultural centers of the turn of the century in Europe)

12.9. EA: A bécsi modernség művészete (Wiener Moderne). GY: Tanulmányi kirándulás (Wien um 1900 című állandó kiállítás) (L: The art of Vienna modernity (Wiener Moderne). S: Study trip (permanent exhibition entitled Wien um 1900))

12.10. EA: Német nyelvű líra a századfordulón. GY: Stefan George, Hugo von Hofmannsthal, Rainer Maria Rilke költészete (L: German-language lyric at the turn of the century. S: The poetry of Stefan George, Hugo von Hofmannsthal, Rainer Maria Rilke)

12.11. EA: Német nyelvű próza a századfordulón I. GY: Műelemzés, értelmezés: Hugo von Hofmansthal: Reitergeschichte, Lord Chandos Brief (L: German-language prose at the turn of the century I. S: Art analysis, interpretation: Hugo von Hofmansthal: Reitergeschichte, Lord Chandos Brief)

12.12. EA: Német nyelvű próza a századfordulón II. GY: Műelemzés, értelmezés: Thomas Mann: Tod in Venedig (L: German-language prose at the turn of the century II. S: Art analysis, interpretation: Thomas Mann: Tod in Venedig)

12.13. EA: Az expresszionizmus irányzata a német irodalomban és kultúrában. GY: Művészek a Der blaue Reiter című folyóirat szellemi vonzásában (L: Expressionism in German literature and culture. S: Artists in the spiritual appeal of Der blaue Reiter)

12.14. EA: Magyar-német kulturális kapcsolatok a századfordulón. GY: Projektmunka: Magyar-német kulturális kapcsolatok a századfordulón (L: Hungarian-German cultural relations at the turn of the century. S: Project work: Hungarian-German cultural relations at the turn of the century)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 4. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez az előadások és a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról a vizsgára bocsájtás feltételeként.Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek, a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy kisebb kutatási projektmunkát kell bemutatnia az oktatóval előre egyeztetett, önállóan feldolgozott témában. A projektmunka csoportmunkában is teljesíthető. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátum és a projektmunka együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelése a vizsgajegy 60%-át adja, melyből 20% a referátum, 20% az órai munka és 20% a projektmunka és annak bemutatása.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása a póthéten lehetséges.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsgán szerzett vizsgajegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A vizsgajegy az elsajátított tudás mennyiségét, az analitikus, mérlegelő gondolkodás képességét, a szakirodalom önálló, értelmező feldolgozásának megvalósítását értékeli.

A szóbeli vizsga részei:

a) Szóbeli felelet az előadás tematikájában szereplő témakörök valamelyikéből

b) A kötelező olvasmányok egyikének ismertetése szóban, illetve a tanár kérdéseire adott válasszal

A vizsgajegy 40%-a a szóbeli felelet eredménye, 60%-a pedig a félév során végzett szemináriumi munka eredménye.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Beutin, Wolfgang - Ehlert, Klaus - Emmerich, Wolfgang, et. al.: Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart, Metzler Verlag, Stuttgart/Weimar 1992. ISBN: 978-3-476-04952-0;

2. Borries von, Erika - Borries von, Ernst : Deutsche Literaturgeschichte. Romantik (Band 5.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 1997. ISBN: 978-3423033459;

3. Clauss, Elke Maria: STARK im Studium - Deutsche Literaturgeschichte - Vom Barock bis zur Gegenwart, Stark Verlag, München 2023. ISBN: 978-3849043315;

4. Leiß, Ingo - Stadler, Hermann : Deutsche Literaturgeschichte. Wege in die Moderne. 1880-1918 (Band 8.) , Deutscher Taschenbuchverlag, München 1997. ISBN: 978-3423033480;

5. Luserke-Jaqui, Matthias: Deutsche Literaturgeschichte in 10 Schritten, Narr/Francke, Tübingen 2017. ISBN: 978-3-8252-4829-1;

6. Rinsum van, Annemarie - Rinsum van, Wolfgang : Deutsche Literaturgeschichte. Frührealismus (Band 6.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 1992. ISBN: 9783423033466;

7. Rinsum van, Annemarie - Rinsum van, Wolfgang : Deutsche Literaturgeschichte. Realismus und Naturalismus (Band 7.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 1994. ISBN: 978-3423033473;

8. Winkler, Heinrich August: Werte und Mächte. Eine Geschichte der westlichen Welt, C. H. Beck Verlag, München 2023. ISBN: 978-3406741388;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balzer, Bernd - Volker Mertens : Deutsche Literatur in Schlaglichtern, Meyers Lexikonverlag, Mannheim/Wien/Zürich 1990. ISBN: 978-3411027026;

2. Glaser, Horst Albert : Deutsche Literatur. Eine Sozialgeschichte. Vom Naturalismus zum Expressionismus 1880-1918 (Band 8.) , Rowohlt Taschenbuchverlag, Hamburg 1982. ISBN: 9783499162572;

3. Hauser, Arnold: Sozialgeschichte der Kunst und Literatur, C. H. Beck Verlag, München 2018. ISBN: 978-3-406-72109-0 ;

4. Hermand, Jost: Die Wenigen und die Vielen. Trägerschichten deutscher Kultur von den Anfängen bis zur Gegenwart, Böhlau Verlag , Köln 2017. ISBN: 978-3412507510;

5. Hron, Irina - Kita-Huber, Jadwiga - Schulte, Sanna : Leseszenen: Poetologie – Geschichte – Medialität, Winter Universitätsverlag, Heidelberg 2020. ISBN: 9783825347154;

6. Orlowski, Hubert - Karolak, Czeslaw: Quellentexte zur deutschsprachigen

Literatur und Kultur, Bd. 3. , Wydawnistwo Poznanskie, Poznan 2010. ISBN: 978-8371776847;

7. Ruffing, Reiner: Deutsche Literaturgeschichte, UTB Fink Verlag, Stuttgart 2021. ISBN: 9783825239817;

8. Yomb, May: Epochen der deutschen Literatur. Alle wichtigen Epochen und Strömungen der deutschen Literaturgeschichte vom Mittelalter bis zur Gegenwart (=Königs Lernhilfen), Bange Verlag , Hamburg 2022. ISBN: 978-3804412125;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT135**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lexikológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Lexicology
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy a hallgatók számára rendszerezett alapismereteket nyújtson a mai német nyelv szókincsének néhány fontos területéről, és ezen keresztül fejlessze a hallgatók szókincsét. Továbbá bevezető áttekintést nyújt a német nyelv frazeológiai egységeiről és használatukról, hogy a hallgatók minél több német állandósult kifejezést ismerjenek meg. A tárgyalt jelenségekre vonatkozóan a hallgatók megismerkednek a (elsősorban online) szótárakkal és német nyelvű korpuszokkal is. A hallgatók először megismerik a lexikológia alapterminusait, a szókincs egységeit, tagolásának különböző szempontjait. Ezt követően foglalkoznak lexikai jelentés témakörével és a szójelentés leírásának különböző lehetőségeivel. Továbbá megismerik a szavak közötti sokféle szemantikai kapcsolatot, így a paradigmatikus és szintagmatikus jelentésviszonyokat. A kurzus a kortárs nyelv fejlődési tendenciáival is foglalkozik, különös tekintettel a szókincs- és jelentésváltozásra.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek

és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to provide students with a systematic basic knowledge of some important vocabulary areas of modern German and to develop their vocabulary through this. It also provides an introductory overview of the phraseological units of the German language and their usage, in order to familiarise students with the most important fixed expressions and idioms in German. Students will also become familiar with (mainly online) dictionaries and corpuses for the phenomena covered. Students will first be introduced to the basic terminology of lexicology, the units and different aspects of vocabulary classification. They will then address the topic of lexical meaning and the different ways of describing word meanings. They will also learn about the many semantic relationships between words, such as paradigmatic and syntactic meaning relations. The course also deals with the evolutionary trends in contemporary language, with a special focus on vocabulary and meaning change.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát..Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

-

Képességei:

Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

-

Capabilities:

Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of recognising and addressing comprehension difficulties related to the specific relationships and concepts of his/her subject.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Ready to participate in development and innovation activities related to the subject.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A lexikológia mint nyelvészeti diszciplína, szó-szóforma-lexéma, a szókincs fogalma, definíciói (Lexicology as a linguistic discipline, words, word forms, lexemes, vocabulary concepts, definitions)

12.2. A szókincs tagolódása (Structure of the Vocabulary)

12.3. Variáció a német szókincsben (Variation in German vocabulary)

12.4. A lexikográfia alapfogalmai, a nyomtatott és online szótárak világa (Basic concepts of lexicography, the world of print and online dictionaries)

12.5. Változások szókincsben: neologizmuosk, archaizmusok, historizmusok (Changes in vocabulary: neologisms, archaisms, historicisms)

12.6. Szókölcsönzés (Loanwords)

12.7. Jelentésváltozás (Semantic change)

12.8. Lexikai szemantika: Mi a jelentés? Jelentéselméletek, a jelentés komponensei (Lexical semantics: what is meaning? Meaning theories, components of meaning)

12.9. A jelentés leírásának problematikája (Problems of describing meaning)

12.10. Jelentés kapcsolatok a szókincsben: poliszémia, homonímia (Meaning relations in vocabulary: polysemy, homonymy)

12.11. Paradigmatikus jelentésviszonyok: szinonímia, antonímia, hiperonímia-hiponímia (Paradigmatic relations of meaning: synonymy, antonymy, hyperonymy-hyponymy)

12.12. Szintagmatikus jelentésviszonyok: kollokációk (Syntagmatic relations of meaning: collocations)

12.13. A frazeológia alapfogalmai: a frazémák jellemzői, típusai (Basic concepts of phraseology: characteristics and types of phrases)

12.14. A frazémák használata (Use of phrases)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév végén meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A félév végén mindenki szóbeli vizsgát tesz, aminek eredménye a vizsgajegy. Amennyiben a zárthelyi dolgozat eredménye eléri a 80%-ot, az erre kapott érdemjegy 50%-ban beszámítható a vizsgajegybe. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli vizsga értékelése ötfokozatú skálán történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félév végi zárthelyi megírása valamint a szóbeli vizsga jegye. A szóbeli vizsga értékelése ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Donalies, Elke: Basiswissen Deutsche Phraseologie, Francke, Tübingen 2009. ISBN: 9783825231934;

2. Drahota-Szabó, Erzsébet: Semantik und Textlinguistik. Sprachwissenschaftliches Basiswissen für angehende DaF und DaZ-Lehrende und Germanistikstudierende, Alphabet Wörterbuchverlag, Imst 2022. ISBN: 978-3-9504566-3-9;

3. Knipf-Komlósi, Elisabeth / Roberta V. Rada / Csilla Bernáth: Aspekte des deutschen Wortschatzes. Kap. 1, 3, 5.; https://mek.oszk.hu/04900/04913/04913.pdf, Bölcsész Konzorcium, Budapest 2006. ISBN: 9639704334;

4. Wanzeck, Christiane: Lexikologie: Beschreibung von Wort und Wortschatz im Deutschen, V&R, Stuttgart 2010. ISBN: 978-3825233167;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Aitchison, Jean: Wörter im Kopf: Eine Einführung in das mentale Lexikon, Max Niemeyer Verlag, Tübingen 1997. ISBN: 9783484220560;

2. Elsen, Hilke: Wortschatzanalyse, A. Francke, Tübingen / Basel 2013. ISBN: 9783825238971;

3. Römer, Christine / Matzke, Brigitte: Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung, Narr, Tübingen 2005. ISBN: 9783823361282;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT155**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A tudás- és képességfejlesztés módszerei, munkaformái és eszközei a némettanításban
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Methods, workforms, and tools of knowledge and skill development in teaching German as a foreign language
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A modern idegennyelvoktatás központi feladata a tanulók kommunikatív cselekvőképességének kialakítása-fejlesztése. A kurzus folyamán a hallgatók megismerik az egyes kompetencia- ill. tudásterületeket és a fejlesztésükre szolgáló különböző módszertani lehetőségeket a fejlesztési célok tükrében. A hallgatók továbbá megismerik a képesség- és készségfejlesztés különféle lehetőségei és módszerei mellett a nyelvtanulók egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztési módszereket is, motivációs technikákat, melyek segítségével a tanulókat aktívan bevonhatják a tanulási folyamatba, ezáltal is optimalizálva annak hatékonyságát.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos

munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The main task of modern foreign language teaching is to develop students' communicative competence. During the course, students get familiar with specific competence and knowledge areas and different methodological options for their development in respect of development objectives. Further along, next to the various possibilities and methods of skill and competence development, they get familiar with development methods tailored to the individual needs of language learners and motivational techniques to actively involve learners in the learning process, thus optimizing its effectiveness.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire

vonatkozóan.

Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén. Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására. Képes a nyelvórán az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, segítésére, a nyelvtanulási nehézségek felismerésére, megoldására. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, az egészséges személyiségfejlődés feltételeit kívánja biztosítani minden tanuló számára. Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel. Pedagógiai

helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the requirements for German as a subject according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of educational work. Knows the necessary textbooks, teaching aids, supplementary materials, and educational technology tools. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Knows the methods of pedagogical understanding of students. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception. Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject. Knows the characteristics of classroom communication. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities of further training, and the theoretical and practical methods of maintaining.

Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Knows the requirements for German as a subject according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of educational work. Knows the necessary textbooks, teaching aids, supplementary materials, and educational technology tools. 3. Knows the specific aspects and possibilities of applying the methods and procedures learned in general pedagogical-psychological training. Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections. Knows the characteristics of classroom communication. Knows the concept of teacher autonomy.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of applying his/her knowledge of the basics of contrastive linguistics, linguistics of texts, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history to language teaching. Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific and general pedagogical-psychological training to the subject, recognising the interrelationships, connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration. Capable of planning his/her pedagogical work at the level of the local curriculum, syllabus, thematic plan, and lesson plan. Capable of cooperating with colleagues and students during planning; analysing and selecting teaching materials and other learning resources (with particular attention to information and communication technology); thinking creatively in different ways, adapting to pedagogical and subject goals and the given situation, and analysing and evaluating plans reflectively. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Based on the knowledge of the characteristics of language learning and the interpretation of the cultural and social influences shaping them, and considering individual needs and requirements, capable of creating pedagogical situations that promote the complex intellectual, emotional, social, and moral development of students. Based on the knowledge of external (school type, methodological concept) and individual (students' language competence, motivation) conditions of language learning, he/she is capable of formulating and implementing his/her pedagogical goals and the educational strategies that ensure their achievement. Capable of consciously applying various learning organisation procedures, teaching techniques, methods, and differentiated forms of work in a consious and varied manner, appropriate to age, individual, and group characteristics. Capable of maintaining continuous interest and attention in language classes, fostering and supporting independent, self-regulated learning, and recognising and solving language learning difficulties. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Capable of preventing and, if necessary, effectively managing conflicts. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of planning his/her pedagogical work at the level of the local curriculum, syllabus, thematic plan, and lesson plan. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific

contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

-

Attitude:

Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Ready to consider the characteristics of the given student group (motivation, prior knowledge, abilities, social preparedness) during planning. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Sensitive to students' individual problems, aims to ensure the conditions for healthy personality development for all students. Considers the development of tolerance towards nationalities important. Strives for continuous cooperation with parents. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvoktatás és a nyelvtanulás céljai. A kommunikatív cselekvőképesség kialakításának didaktikai és módszertani aspektusai. Alapfogalmak. Kompetenciaterületek, kompetenciamodellek (The goal of language teaching and

learning. Didactic and methodological aspects of developing communicative competence. Basic terms. Competency areas and models)

12.2. Receptív tevékenységek és stratégiák: hallott szövegértés, hallott-látott szövegértés, olvasott szövegértés és fejlesztésük lehetőségei-módszerei (Receptive activities and strategies: listening comprehension, listening-reading comprehension, reading comprehension, and ways and means of developing them)

12.3. Produktív tevékenységek és stratégiák: beszéd, írott szövegalkotás és fejlesztésük lehetőségei-módszerei (Productive activities and strategies: speech, writing, and the possibilities and methods to develop them)

12.4. Olvasás és írás: a szövegkompetencia és fejlesztésének lehetőségei-módszerei. Irodalmi szövegek a nyelvoktatásban (Reading and writing: text proficiency, possibilities, and methods to develop them. Literature in language teaching)

12.5. A nyelvi közvetítési kompetencia és fejlesztésének lehetőségei-módszerei (Language mediation competence: possibilities and methods to develop them)

12.6. Stratégiai és interkulturális kompetencia és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. A szótárhasználati kultúra kialakítása, metalexikográfiai ismeretek közvetítése (Strategical and intercultural competence: possibilities and methods to develop them. Developing a culture of dictionary use, imparting metalexicographical knowledge)

12.7. Grammatikai-strukturális ismeretek a német mint idegennyelv-oktatásban. Jelentőségük és fejlesztésük lehetőségei-módszerei (Grammatical-structural knowledge in teaching German as a foreign language. Their importance and the possibilities and methods of their development)

12.8. Szókincsfejlesztés a német mint idegennyelv-oktatásban. Jelentősége és fejlesztésének lehetőségei-módszerei. Szakszókincs fejlesztése (Vocabulary development in teaching German as a foreign language. Their importance and the possibilities and methods of their development. Developing vocabulary)

12.9. Iskolai csoportos hospitálás. Óramegfigyelés adott szempontrendszer alapján (Group observation in school. Lesson observation based on specific criteria)

12.10. Projekt: konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés. Referátumok (Project: concrete situation observation, and analysis. Student presentations)

12.11. Játék a nyelvórán. Jelentősége és lehetőségei. Tanári motivációs eszköztár. A tanári visszajelzések jelentősége és fajtái (Playing in the classroom. Their importance and the possibilities and methods of their development. Teachers' motivation toolkit. The importance and types of teacher feedback)

12.12. A fonetikai fejlesztés. Kiejtés, intonáció. Jelentőségük és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. Dalok a nyelvórán (Developing phonetics. Pronunciation, intonation. Their importance and the possibilities and methods of their development. Songs in the classroom)

12.13. Projekt. Mikrotanítás, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés. Referátumok (Project: micro-teaching, concrete situation observation, and analysis. Student presentations)

12.14. Zárthelyi dolgozat (Written examination)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 4. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

A csoportos és egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező, az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a gyakorlatvezető mentortanárral kell egyeztetnie.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak nagyjából végén pedig egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok, a mikrotanítások és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 20% a referátum, 20% az órai munka, 20% a mikrotanítások és 40% a zárthelyi. A zárthelyik esetén 60%-tól elégséges, 70% -tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

A hallgatónak a tárgy keretében az iskolai csoportos hospitálás mellett egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbi megosztás szerint:

2 szaktárgyi iskolai tanítási óra hospitálása

1 előre meghatározott tartalmú óra/foglalkozás hospitálása (értekezlet témában)

Ezekről a hallgató hospitálási naplót vezet a félév elején a szemináriumvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a szemináriumvezetőnek. A hospitálási naplót a gyakorlatvezető mentorpedagógus megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte szintén az aláírás megszerzésének feltétele.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Fremdsprache Deutsch Heft 46, 2012: Lernstrategien,. ISBN: 9783194691834;

2. Boócz-Barna, Katalin: Reflexion der Lern- und Lehrprozesse. Erwerbsfördernde Dimension von Fehlern und Transfererscheinungen im Unterricht des Deutschen als Fremdsprache. In: Boócz-Barna, Katalin / Feld-Knapp, Ilona et.al. Deutsch als Fremdsprache unterrichten lernen. S.52-68., Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest 2015. ISBN: 978-963-284-624-8;

3. Butzkamm, Wolfgang: Lust zum Lehren, Lust zum Lernen. Fremdsprachen von Anfang an anders unterrichten, Narr/Francke Verlag, Tübingen 2012. ISBN: 978-3-7720-8447-8;

4. Hantschel, Hans-Jürgen / Brinitzer, Michaela / Kroemer, Sandra / Möller-Frorath, Monika / Ros, Lourdes: DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprach, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3-12-675308-1;

5. Rösler, Dietmar: Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung, J.B. Metzler Verlag, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3476-02300-1;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ehlers, Swantje: Literarische Texte im Deutsch als Fremd- und Zweitsprachen-Unterricht: Gegenstände und Ansätze. In: Deutsch als Fremd- und Zweitsprache HSK 35.2 S. 1530-1544., De Gruyter Mouton, Oldenburg 2010. ISBN: 9783838584225;

2. Feldné Knapp, Ilona: Textkompetenz und Aufgabenorientierung im Fremdsprachenunterricht, In: Freudenberg-Findeisen Renate :Auf dem Weg zu einer Textsortendidaktik. S.244-257., Georg Olms Verlag, Hildesheim 2016. ISBN: 9783487154497;

3. Feldné Knapp, Ilona: Textkompetenz und Aufgabenorientierung im Fremdsprachenunterricht, In: Freudenberg-Findeisen Renate :Auf dem Weg zu einer Textsortendidaktik. S.244-257., Georg Olms Verlag, Hildesheim 2016. ISBN: 9783487154497;

4. Hallet, Wolfgang / Königs, Frank G.: Handbuch Fremdsprachendidaktik, Kallmeyer Verlag, Hannover 2008. ISBN: 978-3-7800-1053-7;

5. Pantóné Naszályi, Dóra: (R)észkérdés? Nyelvtanároknak a szótárdidaktikáról, Grimm Kiadó, Szeged 2006. ISBN: 963746011X;

6. Pantóné Naszályi, Dóra: Sprachmittlung: Perspektiven ihrer Entwicklung im ungarischen DaF-Unterricht: Az idegen nyelvi közvetítési kompetencia

fejlesztésének kérdései a magyarországi német mint idegennyelv-oktatásban (doktori disszertáció), ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola, Budapest 2019.

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT181**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A névszók és használatuk a német nyelvben
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Pronouns and their use in German
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók középiskolában szerzett nyelvtani ismereteinek rendszerezése, bővítése és elmélyítése. A szeminárium középpontjában a névszók (főnév, névelő, melléknév, névmás) állnak. A szeminárium során tárgyalt szófajokat és nyelvtani jelenségeket komplex (formai, szintaktikai és szemantikai) szempontú megközelítésből tárgyaljuk, így a hallgatók összefoglaló tudást kapnak az egyes szófajokról, melyet gyakorló feladatok egészítenek ki, így rögzítve a megszerzett tudást.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the seminar is to systematise, extend and deepen students' knowledge of

grammar acquired in secondary school. The seminar focuses on the noun, the article, the pronoun and the adjective. The vocabulary and grammatical phenomena covered in the seminar will be discussed from a complex (formal, syntactic and semantic) perspective, providing students with a summary of the knowledge of each vocabulary, supplemented by exercises to consolidate the knowledge acquired.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással.

Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.

Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

Képességei:

Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére.

Képes a digitális környezetben történő tudásépítés, digitális kultúra kialakításának támogatására, a digitális írástudás megalapozására és fejlesztésére.

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.

Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során.

Attitűdje:

Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, önreflexióra, szakmai megújulásra.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre.

-

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok

ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the profession and means of pedagogy.

Committed and takes responsibility for his/her professional development.

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language.

Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application.

Capabilities:

Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge.

Capable of supporting knowledge building in a digital environment, fostering digital culture, and laying the foundations for and developing digital literacy.

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language.

Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context.

Attitude:

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture.

Has a need for continuous self-development, self-reflection, and professional renewal.

-

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority.

Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject,

curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése. A német szófajok rövid áttekintése (Description of the seminar topic and the subject requirements. A brief overview of German word classes)

12.2. A főnevek neme (The gender of nouns)

12.3. A főnevek száma (The number of nouns)

12.4. A határozott névelő; főnévragozás (The definite article, noun declension)

12.5. A határozatlan névelő, negatív névelő, névelő nélküli főnevek (The indefinite article, negative article, noun with no article)

12.6. A birtokos, mutató, határozatlan és kérdő névelő (The possessive, indicative, indefinite and interrogative article)

12.7. A névmás – személyes, visszaható, birtokos, mutató, vonatkozó (Pronouns - personal, retroactive, possessive, demonstrative, relative)

12.8. A névmás – kérdő, határozatlan, névmási határozó (Pronouns - interrogative, indefinite, pronoun adverb)

12.9. A melléknévragozás (The adjective conjugation)

12.10. A melléknévből képzett főnevek (The de-adjectival nouns)

12.11. A melléknévfokozás (The adjective degree)

12.12. Az elöljárószó – tér- és időbeli viszonyok kifejezése (The preposition - expressing relationships in space and time)

12.13. Az elöljárószó – ok-okozati és modális viszonyok kifejezése (The preposition - expressing cause and modal meaning)

12.14. Határozószók és partikulák (Adverbs and particles)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 4. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli házi feladatok elkészítése, amelyekre nem kap érdemjegyet a hallgató, a heti rövid online tesztek kitöltése, valamint a félévközi két zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozatoknál 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. Az elégséges szemináriumi jegy megszerzésének felvétele, hogy a második zárthelyi dolgozatban, mely az egész félév anyagát öleli fel, minimum 60%-ot kell elérni. A szemináriumi jegyet az online tesztek eredményének átlaga és a két zárthelyi dolgozat számtani átlaga adja. A két zárthelyi dolgozat ideje a félév elején kerül kihirdetésre.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: B-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau B1/B2., SCHUBERT-Verlag, Leizig 2024. ISBN: 978-396-91507-7-1;

2. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 2., META Egyesület, Pécs 2021. ISBN: 978-615-6223-04-3;

3. Rehlinghaus, Monika: 55 Grammatikspiele für Partner und Gruppenarbeit. Deutsch als Fremdsprache., Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart 2019. ISBN: 978-3-12-674153-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Duden – Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache, Cornelsen Verlag, Berlin 2022. ISBN: 978-341-10405-0-6;

2. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: A-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau A1/A2. , SCHUBERT-Verlag, Leipzig 2023. ISBN: 978-3-96915-057-3;

3. Hering, Axel / Matussek, Magdalena / Perlmann-Balme: Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell., Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 9783191116576;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT185**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Írásbeli és szóbeli kommunikációs gyakorlatok (országismereti témák)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Written and oral communication exercises (country topics)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus célja a német nyelvi kommunikációs kompetencia komplex fejlesztése, a nyelvi ismeretek bővítése és elmélyítése B2 szintre. Nagy hangsúlyt kap a nyelvi-stratégiai képességek fejlesztése, az élvezetes és hatékony németnyelv-tanulás elsajátítása, különös tekintettel az önálló, otthoni munkára is. A szeminárium speciális célja továbbá, hogy a hallgatók olyan szövegek segítségével végezzenek olyan különféle írásbeli és szóbeli kommunikációs gyakorlatokat, melyek segítségével nem csak a nyelvtudásuk fejleszthető, hanem megismerkedhetnek a német nyelvű politikai és gazdasági alapfogalmakkal, a német nyelvű országok (Németország, Ausztria, Svájc és a két kisebb, Luxemburg és Liechtenstein) politikai felépítésével, gazdasági életükkel, társadalmukkal, kultúrájukkal és művészetükkel.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The course aims to develop German language communication competence in a

comprehensive manner, to expand and deepen language knowledge to level B2. Great emphasis is placed on developing language-strategic skills, and on learning German in an enjoyable and effective way, with particular attention to independent work at home. The special aim of the seminar is further to provide students with a variety of written and oral communication exercises using texts that will not only improve their language skills, but also familiarise them with basic political and economic concepts in German, the political structure of the German-speaking countries (Germany, Austria, Switzerland and the two smaller ones, Luxembourg and Liechtenstein), their economic life, society, culture and art.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon, egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén). Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással. Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával. Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát. Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait. Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik. Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Ismeri B2 szinten a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri B2 szinten a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban. Jellemzi az empátia, a tolerancia, a rugalmasság, a megbízhatóság, a türelmesség, a monitorozás képessége, a pontosságra való odafigyelés. A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására. Képes olyan támogató

tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló, felfedező, probléma-alapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat. Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására, a konfliktushelyzetek szakszerű kezelésére, az együttműködési képességek, a kommunikáció, az érvelési kultúra fejlesztésére. Jellemzi az empátia, a tolerancia, a rugalmasság, a megbízhatóság, a türelmesség, a monitorozás képessége, a pontosságra való odafigyelés. Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére. Képes a szakmai-tudományos kritériumok érvényesítésével történő szakirodalmi könyvtári és digitális források biztonságos kiválasztására, és munkájában azok kreatív módon való hasznosítására.

Képes B2 szinten a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban B2 szinten kifejezni magát. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja. Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre. Elkötelezett a különböző kultúrák megbecsülése iránt, törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt. Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért. Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért. A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért. Felelősen jár el a tanulók érdekében a szakmaközi együttműködést igénylő helyzetekben. Rendelkezik az egyetemes és nemzeti értékek, etikai normák elvárt felelősségérzetével, döntéseit felelősségteljesen vállalja.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses solid subject-specific and subject-pedagogical knowledge in all areas of education for grades 1–4, and in one area of education for grades 1–6 (or in the scientific and subject-pedagogical foundations of minority education). Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the the profession and means of pedagogy. Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment. Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field. Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning. Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy. Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education. Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Knows at level B2 the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows at level B2 the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Committed and takes responsibility for his/her professional development. Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures.

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes. Characterised by empathy, tolerance, flexibility, reliability, patience, the ability to monitor, and attention to accuracy. Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities,

processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics. Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking. Capable of conveying community values, shaping child communities, professionally handling conflict situations, and developing cooperation skills, communication, and argumentation culture. Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge. Capable of safely selecting and creatively utilising professional literature, library, and digital sources in his/her work, adhering to professional and scientific criteria.

Capable of applying the rules of spoken and written German at level B2 effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance at level B2. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values.

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12. Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture. Committed to appreciating different cultures, strives for cooperation, reciprocity, assertiveness, and supportive communication. Committed to supporting the integration of children from diverse socio-cultural backgrounds, children with special educational needs, and children with disabilities into the community in all areas of teaching activities.Open to studying literature in the nationality language, and continuously deepens his/her linguistic, literary, cultural, and methodological preparedness in the nationality language. Represents an inclusive, accepting approach in activities, striving to respect the cultural traditions of families.

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Aims to educate students to respect others' opinions and values.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the

foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority. Takes responsibility for the comprehensive health development of children aged 6–12, and for promoting safe learning and communication in a digital environment within his/her scope of authority. Takes responsibility for strengthening social cohesion in the practice of his/her profession. Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority. Acts responsibly in the interest of pupils in situations requiring interprofessional cooperation. Possesses the expected sense of responsibility for universal and national values and ethical standards, and takes responsibility for his/her decisions. Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. Ausztria, Németország és Svájc politikai berendezkedése – hasonlóságok és különbségek / Nyelvi szintfelmérés (Introduction. Political systems in Austria, Germany and Switzerland - similarities and differences / language level assessment)

12.2. A német nyelvű államok történelme / Weitblick, B 2.1. Den Horizont erweitern (History of German-speaking states / Weitblick, B 2.1. Den Horizont erweitern)

12.3. Turizmus, városok és műemlékek Ausztriában / Weitblick B 2.1. Den Horizont erweitern (Tourism, towns and monuments in Austria / Weitblick B 2.1. Den Horizont erweitern)

12.4. Ausztria kultúrája és művészete / Weitblick B 2.1. Miteinander leben (Culture and art of Austria / Weitblick B 2.1. Miteinander leben)

12.5. Ausztria oktatása, tudománya, gazdasága és társadalma / Weitblick B 2.1. Miteinander leben (Education, science, economy and society of Austria / Weitblick B 2.1. Miteinander leben)

12.6. Turizmus, városok és műemlékek Németországban / Weitblick B 2.1. Suchen und finden (Tourism, towns and monuments in Germany / Weitblick B 2.1. Suchen und finden)

12.7. Németország kultúrája és művészete / Weitblick B 2.1. Suchen und finden (Culture and art of Germany / Weitblick B 2.1. Suchen und finden)

12.8. Németország gazdasága, társadalma, oktatása és tudománya / Weitblick B 2. 1. Auf Augenhöhe kommunizieren (Economy, society, education and science in Germany / Weitblick B 2. 1. Auf Augenhöhe kommunizieren)

12.9. Turizmus, városok és műemlékek Svájcban / Weitblick B 2. 1. Auf Augenhöhe kommunizieren (Tourism, towns and monuments in Switzerland / Weitblick B 2. 1. Auf Augenhöhe kommunizieren)

12.10. Svájc kultúrája, művészete, gazdasága és társadalma / Weitblick B 2.1. Einfach

mal abschalten (Culture, art, economy and society of Switzerland / Weitblick B 2.1. Einfach mal abschalten)

12.11. Svájci oktatás és tudomány. Környezet és klímavédelem a német nyelvű országokban / Weitblick B 2.1. Einfach mal abschalten (Swiss education and science. Environment and climate protection in German-speaking countries / Weitblick B 2.1. Einfach mal abschalten)

12.12. Liechtenstein politikai berendezkedése, gazdasága és kultúrája. Luxemburg politikai berendezkedése, gazdasága és kultúrája / Weitblick B 2.1. In Erinnerungen schwelgen (Political system, economy and culture of Liechtenstein. Political system, economy and culture of Luxembourg / Weitblick B 2.1. In Erinnerungen schwelgen)

12.13. Ünnepek és szokások német nyelvterületen / Weitblick B 2.1. In Erinnerungen schwelgen (Holidays and customs of German-speaking countries / Weitblick B 2.1. In Erinnerungen schwelgen)

12.14. Étkezés és specialitások német nyelvterületen. Összegzés / Nyelvi zárthelyi (Food and specialities of German-speaking states. Summary / Language test)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 4. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A 25%-os hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A fentiekben meghatározottnál több hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A szemináriumi munka értékelése a félév elején kijelölt órákra elkészített félévközi szóbeli feladatokból (két prezentáció) és a szintén a félév elején meghatározott órákon megírt két zárthelyire adott jegyekből áll. Ezen felül a hallgatók minden órára házifeladatot készítenek. A félév során három házi feladatot lehet elmulasztani, aki ennél többet mulaszt, annak a félév végi osztályzatából egy jegy levonásra kerül. A rossz nyelvhelyességgel elkészített prezentációk érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül.

A félév elején kijelölt órákra nyomós indok (pl. egészségügyi ok) nélkül el nem készített prezentáció elégtelen érdemjegyet kap. Pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges az elmulasztott prezentáció elkészítésével és bemutatásával, de az eredeti elégtelen érdemjegy pótlás esetén is beszámít a féléves jegybe. A félévközi zárthelyik közül mulasztás, vagy elégtelen jegy esetén csak egyet és egyszer lehet ismételni vagy

pótolni. Ismétlés esetén az eredeti elégtelen is beleszámít a félév végi jegybe. Aki mindkét zárthelyit elmulasztja, az az egyiket pótolhatja, a másikra azonban elégtelent kap.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelését a 15. pontban meghatározott félévközi feladatokra adott jegyek átlaga adja (1-5-ös skálán). Aki háromnál több alkalommal nem készíti el a házifeladatot, annak a félév végi jegyéből egy jegy levonásra kerül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bajerski, Nadja / Böschel, Klaudia / Meister, Hildegard / Würz, Ulrike: Weitblick. Das große Panorama. B 2.1., Cornelsen Verlag, Berlin 2019. ISBN: 978-3-06-120889-9;

2. Grossmann Erika / Sárvári Tünde: Interkulturelle Landeskunde - Die Schweiz, Klett, Stuttgart 2012. ISBN: 9789639600676;

3. Grossmann Erika / Sárvári Tünde: Interkulturelle Landeskunde – Österreich, Klett, Stuttgart 2012. ISBN: 9789639600669;

4. Pilaski, Anna / Behal-Thomsen, Heinke / Bolte-Costabiei, Christiane / Fröhlich, Brigitta: Entdeckungsreise D-A-CH: Kursbuch zur Landeskunde., Klett, Stuttgart 2013. ISBN: 978-3126063807;

5. Szalai Tünde / Grossmann Erika: Interkulturelle Landeskunde – Deutschland, Klett, Stuttgart 2011. ISBN: 9789639600652;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. El-Khatib, Adham: 65 Themen zum Schreiben und Sprechen (Vor- und Nachteile) Sprachniveau B2 & C1., Independently Published, Traverse City 2019. ISBN: 978-1700339935;

2. Glotz-Kastanis, Jo / Tippmann, Doris: Sprechen, Schreiben, Mitreden aktuell, Hueber Verlag, München 2024. ISBN: 978-3190218646;

3. Kilimann, Angela / Kotas, Ondrej / Schiffhauer, Ina / Skrodzki, Johanna: 60 Stunden Deutschland mit Cd. , Klett, Stuttgart 2013. ISBN: 978-3126752282;

4. Lundquist-Mog, Angelika: 55 Landeskunde Spiele, Klett, Stuttgart 2020. ISBN: 978-3126741552;

5. Statistik Austria (Hg.): Österreich. Zahlen-Daten-Fakten 2023/24., Statistik Austria, Wien 2024. ISBN: 978-3-902925-58-9;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT137**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a XX. században
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German-language literary life and culture in the XX. century
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 6 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% elmélet, 50% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   Az előadás áttekintést nyújt az 1910 és 1990 közötti időszak kulturális és irodalmi életéről Európa német nyelvű országaiban. A kurzus nemcsak az egyes irodalmi korszakok jellemző stílusjegyeit, fontosabb irányzatait, műfajait és szerzőit kívánja bemutatni, hanem mindezek társadalomtörténeti és társművészeti beágyazottságára is kitér. Az irodalmi témák és a formák kialakulását azok történeti, művelődéstörténeti, filozófiai hátterének, az alkotók világszemléletének, a művészetek fejlődéstörténetének kontextusában láttatja. Ezzel nemcsak a hallgatók általános műveltségi ismereteit kívánja gyarapítani, hanem az irodalom társadalmi közvetítő szerepének fontosságára is felhívja a figyelmet. Az előadásokhoz kapcsolódó gyakorlatokon a hallgatók elsajátítják a pontos, értő szövegolvasás technikáit, az analitikus és reflexív gondolkozás módszereit, és a nyelv, az irodalom és a kultúra összefüggéseinek felismerését. A kurzus kifejezett célja ezen túlmenően a hallgatók nyelvi kifejezőkészségének fejlesztése is. A gyakorlatokhoz kapcsolódó projektek

során a tudományos ismeretszerzés és ismeretátadás eszközeivel is megismerkednek a résztvevők.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll, elsősorban irodalmi szövegekre támaszkodva.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lecture provides an overview of the cultural and literary life of the period between 1910 and 1990 in the German-speaking countries of Europe. The course aims not only to present the characteristic stylistic features, important trends, genres and authors of each literary era, but also to cover the social history and associated arts of all of these. He sees the development of literary themes and forms in the context of their historical, cultural, and philosophical background, the creators' world view, and the history of the development of the arts. With this, it not only aims to increase students' knowledge of general literacy, but also draws attention to the importance of the role of literature as a social mediator. In the exercises related to the lectures, the students learn the techniques of accurate and comprehensible text reading, the methods of analytical and reflexive thinking, and the recognition of the connections between language, literature and culture. In addition, the express goal of the course is to develop the students' language expressiveness. During the projects related to the exercises, the participants also get to know the tools of scientific knowledge acquisition and knowledge transfer.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival. Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával. A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. A

szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes együttműködni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the classroom,

extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception. Familiar with the information resources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources. Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, receiving, and using

sources and authentic texts. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of cooperating with various educational service providers, public cultural institutions, media, social, and civil organisations relevant to the teaching of the German language. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Committed to forms of evaluation that support learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. EA: Történeti áttekintés: a német nyelvű országok 1910 és 1989 között. GY: A szemináriumok tematikájának, olvasmánylistájának megbeszélése, tanulási célok megfogalmazása (L: Historical overview: the German-speaking countries between 1910 and 1989. S: Discussion of the topics and reading list of the seminars, formulation of learning goals)

12.2. A hajdani osztrák-magyar monarchia irodalma (Musil, Roth, Kafka). GY: Műelemzés, értelmezés: Robert Musil: Die Verwirrungen des Zöglings Törleß (L: The literature of the former Austro-Hungarian monarchy (Musil, Roth, Kafka). S: Analysis, interpretation: Robert Musil: Die Verwirrungen des Zöglings Törleß)

12.3. EA: A 20-as, 30-as évek irodalma, a „Neue Sachlichkeit” irányzata. GY: Műelemzés, értelmezés: Alfred Döblin: Berlin Alexanderplatz (részletek) (L: The literature of the 20s and 30s, the "Neue Sachlichkeit" trend. S: Analysis, interpretation: Alfred Döblin: Berlin Alexanderplatz (excerpts))

12.4. EA: Thomas Mann munkássága. GY: Műelemzés, értelmezés: Thomas Mann: Der Zauberberg (L: The work of Thomas Mann. S: Analysis, interpretation: Thomas Mann: Der Zauberberg)

12.5. EA: Hermann Hesse munkássága. GY: Műelemzés, értelmezés: Hermann Hesse: Der Steppenwolf (L: The work of Hermann Hesse. S: Art analysis, interpretation: Hermann Hesse: Der Steppenwolf)

12.6. EA: Német irodalom a III. Birodalom idején, az emigráció német nyelvű irodalma. Szem: Műelemzés, értelmezés: Stefan Zweig: Die Welt von gestern (L: German literature in the III. Empire, German-language literature of emigration S: Analysis, interpretation: Stefan Zweig: Die Welt von gestern)

12.7. EA: Német irodalom a második világháború végét követő évtizedben, az újrakezdés irodalma: Trümmerliteratur, Stunde Null, Gruppe 47. GY: Műelemzés, értelmezés: Wolfgang Borchert rövid prózamunkái, Heinrich Böll: Wanderer, kommst du nach Spa… (L: German literature in the decades after the end of the Second World War, the literature of the new beginning: Trümmerliteratur, Stunde Null, Gruppe 47. S: Analysis, interpretation: Wolfgang Borchert's short prose works, Heinrich Böll: Wanderer, kommst du nach Spa...)

12.8. EA: Kísérleti líra, próza és drámairodalom a 60-as években. GY: Projektmunka: Die Wiener Gruppe, Peter Handke: Kaspar (L: Experimental lyric, prose and dramatic literature in the 60s. S: Project work: Die Wiener Gruppe, Peter Handke: Kaspar)

12.9. EA: Német nyelvű próza és dráma a 60-70-es években (Heinrich Böll, Günter Grass, Martin Walser). GY: Műelemzés, értelmezés: Max Frisch és Friedrich Dürrenmatt egy-egy művének csoportos feldolgozása (L: German-language prose and drama in the 60s and 70s (Heinrich Böll, Günter Grass, Martin Walser). S: Analysis, interpretation: a text by Max Frisch and Friedrich Dürrenmatt)

12.10. EA: Német irodalom a 68-as mozgalmak idején, és az azt követő változás (Tendenzwende) irányzata. GY: Műelemzés, értelmezés: Ingeborg Bachmann: Malina (L: German literature at the time of the 1968 movements and the subsequent trend of change (Tendenzwende). S: Analysis, interpretation: Ingeborg Bachmann: Malina)

12.11. EA: Az 1945 utáni osztrák irodalom jellemzői és főbb alkotói. GY: Projektmunka: Peter Handke, Thomas Bernhard és Ingeborg Bachmann munkássága (L: Characteristics and main authors of Austrian literature after 1945. S: Project work: the work of Peter Handke, Thomas Bernhard and Ingeborg Bachmann)

12.12. EA: A hajdani NDK irodalma az 50-60-as években. GY: Műelemzés, értelmezés: Christa Wolf: Nachdenken über Christa T. (L: The literature of the former GDR in the 50s and 60s. S: Analysis, interpretation: Christa Wolf: Nachdenken über Christa T.)

12.13. EA: Rendszerhű és ellenzéki irodalom a hajdani NDK-ában a 70-es években: Christa Wolf és Ulrich Plenzdorf. GY: Műelemzés, értelmezés: Ulrich Plenzdorf: Die neuen Leiden des jungen Werthers (L: System-loyal and oppositional literature in the former GDR in the 70s: Christa Wolf and Ulrich Plenzdorf. S: Analysis, interpretation: Ulrich Plenzdorf: Die neuen Leiden des jungen Werthers)

12.14. Ea: A német fordulat (Wende) irodalma és az „Ostalgie” jelensége: Christa Wolf, Monika Maron, Thomas Brussig. Gy: Műelemzés, értelmezés: Monika Maron: Stille Zeile 6. (L: The literature of the German turn (Wende) and the phenomenon of "Ostalgie": Christa Wolf, Monika Maron, Thomas Brussig. S: Analysis, interpretation: Monika Maron: Stille Zeile 6.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez az előadások és a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról a vizsgára bocsájtás feltételeként. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek, a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak.

Az elmaradt évközi feladatok pótlása a póthéten történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy önállóan elkészített tanítási anyagot kell leadnia az oktatóval előre egyeztetett, önállóan feldolgozott témában. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátum és a beadandó munka együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. Az önállóan elkészített tanítási anyagot a szóbeli vizsga során kell bemutatni. A félév során végzett szemináriumi munka értékelése a vizsgajegy 40%-át adja, melyből 20% a referátum, 20% az órai munka.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása a TVSZ-ben szabályozott módon történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsgán szerzett vizsgajegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A vizsgajegy az elsajátított tudás mennyiségét, az analitikus, mérlegelő gondolkodás képességét, a szakirodalom önálló, értelmező feldolgozásának megvalósítását értékeli.

A szóbeli vizsga részei:

a) Szóbeli felelet az előadás tematikájában szereplő témakörök valamelyikéből

b) A szemináriumra készített tananyag bemutatása

A vizsgajegy 60%-a a szóbeli felelet eredménye, 40%-a pedig a félév során végzett szemináriumi munka eredménye.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Clauss, Elke Maria: STARK im Studium - Deutsche Literaturgeschichte - Vom Barock bis zur Gegenwart, Stark Verlag, München 2023. ISBN: 978-3849043315;

2. Leiß, Ingo - Stadler, Hermann: Deutsche Literaturgeschichte. Weimarer Rebublik. (Band 9.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 2003. ISBN: 9783423033497;

3. Riegel, Paul - Forster, Heinz - van Borries, Erika: Deutsche Literaturgeschichte. Die Gegenwart 1968-1990. (Band 12.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 1999. ISBN: 978-3423033527;

4. Riegler, Paul - Rinsum van, Wolfgang - Forster, Heinz: Deutsche Literaturgescichte. Die Nachkriegszeit. 1945- (Band 11.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 1999. ISBN: 978-3423033510;

5. Wolfgang Riegel, Paul - Forster, Heinz: Deutsche Literaturgeschichte. Drittes Reich und Exil (Band 10.), Deutscher Taschenbuchverlag, München 2000. ISBN: 3423033509;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balzer, Bernd - Volker Mertens: Deutsche Literatur in Schlaglichtern, Meyers Lexikonverlag, Mannheim/Wien/Zürich 1990. ISBN: 978-3411027026;

2. Hermand, Jost: Die Wenigen und die Vielen. Trägerschichten deutscher Kultur von den Anfängen bis zur Gegenwart, Böhlau Verlag, Köln 2017. ISBN: 978-3412507510;

3. Hron, Irina - Kita-Huber, Jadwiga - Schulte, Sanna: Leseszenen: Poetologie – Geschichte – Medialität, Winter Universitätsverlag, Heidelberg 2020. ISBN: 9783825347154;

4. Winkler, Heinrich August: Werte und Mächte. Eine Geschichte der westlichen Welt, C. H. Beck Verlag, München 2023. ISBN: 978-3406741388;

5. Yomb, May: Epochen der deutschen Literatur. Alle wichtigen Epochen und Strömungen der deutschen Literaturgeschichte vom Mittelalter bis zur Gegenwart (=Königs Lernhilfen), Bange Verlag, Hamburg 2022. ISBN: 978-3804412125;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT139**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szemantika, pragmatika, kommunikáció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Semantics, pragmatics, and communication
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy a hallgatók a német nyelv példáján keresztül megismerkedjenek a nyelvi kommunikáció mint nyelvhasználat alapvető startégiáival ill. az azt irányító elvekkel. További cél a hallgatók pragmatikai kompetenciájának növelése. Mivel a kommunikáció alapvetően szövegek formájában zajlik, a hallgatók a nyelvészeti pragmatika alapkategóriáin és a pragmatikai elemzés módszerein kívül megismerkednek a szöveg fogalmával, és a szövegnyelvészet alapvető kategóriáival (koherencia, szövegtípusok stb.) ill. a (pragmatikai) szövegelemzés módszereivel. Megértik, hogy a nyelvhasználat leíráshoz a pragmatika mint nyelvtudományi diszciplína hogyan ötvöz bizonyos szöveg- és mondatszemantikai kategóriákat, pl. implikatúra, előfeltevés. Különös hangsúlyt kapnak egyrészt az emberi kommunikációt szabályozó stratégiák és elvek (pl. kooperáció, konverzációs maximák stb.), másrészt a beszédaktusok. A beszédaktusok tekintetében a hozzájuk rendelhető nyelvi eszközök állnak a középpontban, német-magyar összehasonlításban. A hallgatók ezenkívül megismerik a mindennapi nyelvhasználatnak a német tanítás szempontjából releváns szövegtípusait. Az elsajátított szövegelemzési módszerek segítségével pedig

gyakorlatot szereznek német nyelvű szövegek elemzésében.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to introduce students to the basic strategies and principles of language communication as a language use through the example of German. It also aims to increase students' pragmatic competence. Since communication is essentially in the form of texts, students will be introduced to the concept of text, the basic categories of linguistic pragmatics and methods of pragmatic analysis, as well as to the basic categories of text linguistics (coherence, text types, etc.) and methods of (pragmatic) text analysis. They will understand how pragmatics as a linguistic discipline combines certain categories of text and sentence semantics, e.g. implicature, presupposition, etc., to describe language use. Particular emphasis will be given to the strategies and principles that govern human communication (e.g. cooperation, conversion maxims, etc.) on the one hand, and speech acts on the other. With regard to speech acts, the focus is on the linguistic devices that can be assigned to them, in a German-Hungarian comparison. In addition, students will learn about the types of texts in everyday language use that are relevant for teaching German. They will also gain practice in the analysis of German texts by means of the text analysis methods they will learn.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

-

Képességei:

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes a német célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák

szintetizálására. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

-

Attitűdje:

Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the basics of contrastive linguistics, text linguistics, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Knows the characteristics of classroom communication. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

-

Capabilities:

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of using the german language correctly in his/her pedagogical work, according to the context. Capable of applying his/her knowledge of the basics of contrastive linguistics, linguistics of texts, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history to language teaching. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific and general pedagogical-psychological training to the subject, recognising the interrelationships, connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration. Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject.

-

Attitude:

Consciously exploits the possibilities of transfer effects Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Encourages constructive

exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvhasználat és az azt vizsgáló pragmatika mint nyelvészeti diszciplína (vizsgálati tárgya, céljai, definíciók) (Language use and pragmatics as a linguistic discipline (subject, aims, definitions))

12.2. A kommunikáció mint nyelvhasználat és mint nyelvi cselekvés, a nyelvi cselekvés kommunikatív stratégiái: a kooperativitás és a konverzációs maximák (Communication as language use and as language action, strategies of communication, principle of cooperativity and conversational maxims)

12.3. Az implikatúra fogalma, felismerése és fajtái valamint a preszuppozíció fogalma, megragadása, a preszuppozíciót kiváltó nyelvi kifejezések (The concept, recognition and types of implicature and the concept and grasp of presupposition, the expressions that trigger presupposition)

12.4. A beszédaktusok fogalma, explicit performatív megnyilatkozások és igék (The concept of speech acts, explicit performative utterances and verbs)

12.5. Beszédaktusok részaktusai, illokúciós indikátorok és indirekt beszédaktusok (Sub-acts of peech act, illocutionary indicators and indirect speech acts)

12.6. A beszédaktusok típusai, a beszédaktusok realizálása a németben és a magyarban (Types of speech acts, realisation of speech acts in German and Hungarian)

12.7. A szöveg mint komplex nyelvi cselekvés, a szöveg fogalma és a szövegszerűség jegyei (Text as a complex speech act, the concept of text and the features of textuality)

12.8. A koherens szöveg 1.: koreferencia, izotópia, konnektorok, anafóra, katafóra stb. (The coherent text 1: coreference, isotopy, connectors, anaphora, cataphora, etc.)

12.9. A koherens szöveg 2: téma-réma-tagolás a szövegben, szövegtéma (Coherent text 2: topic-focus in the text, text theme)

12.10. Szövegek tagolása (Text structures)

12.11. Szövegfunkciók és szövegtípusok (Text functions and text types)

12.12. Mindennapi szövegek nyelvészeti elemzési modelljei (Linguistic models for the analysis of everyday texts)

12.13. Mindennapi szövegek pragmatikai elemzése (Pragmatic analysis of everyday texts)

12.14. A pragmatikai kompetencia (Pragmatic competence)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a szorgalmi időszak nagyjából közepén (melynek időpontja a félév elején kihirdetésre kerül) egy zárthelyi dolgozatot kell megírnia az elméleti anyagból. Ezt követően pedig páros munka keretében modelleznie kell egy tantermi kommunikációs helyzetet és elemeznie azt a tanult fogalmak, elméletek segítségével. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a páros munka és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a páros munka, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi. A zárthelyi esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A páros munka esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a páros munka, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. **Irodalomjegyzék:**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Brinker, Klaus / Cölfen, Hermann/ Pappen, Steffert: Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. Neu bearb. Edition, Erich Schmidt Verlag, Berlin 2024. ISBN: 3503238611;

2. Fekete, Ágnes / Knipf-Komlósi, Elisabeth / Mujzer-Varga, Krisztina / Uzonyi, Pál / Vargyas, Anna / V. Rada, Roberta: Satz und Text: Eine Aufgabensammlung,

ELTE Germanistisches Institut, Budapest 2013. ISBN: 978-963-284-336-0;

3. Greule, Albrecht / Reimann, Sandra: Basiswissen Textgrammatik, Francke, Tübingen 2015. ISBN: 9783825242268;

4. Koch, Wolfgang: Sprachsystem und Sprechhandlungen. In: Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch. Herausgegeben von Gerhard Helbig/Lutz Götze/Gert Henrici/Hans-Jürgen Krumm. 1. Halbband. 236-247.p., Walter de Gruyter, Berlin / New York 2001. ISBN: 9783110205077;

5. Pittner, Karin: Einführung in die germanistische Linguistik, WBG, Darmstadt 2016. ISBN: 978-3534267941;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Erhardt, Claus / Heringer, Hans-Jürgen: Pragmatik, Fink / Brill, Paderborn 2011. ISBN: 9783825234805;

2. Fandrych, Christian / Thurmair, Maria: Textsorten im Deutschen. Linguistische Analysen aus sprachdidaktischer Sicht, Stauffenburg, Tübingen 2011. ISBN: 978-3860571958;

3. Pilarsky, Jirzi (Szerk.): Deutsch-ungarische kontrastive Grammatik, Bd. 1., Kap. Pragmatik und Textlinguistik., Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen 2013. ISBN: 978-963-318-738-8;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT141**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szövegtípusok és szövegalkotás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Text types and text production
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium során a hallgatók zsurnalisztikai, hivatalos és tudományos, szóbeli és írásbeli szövegfajtákkal ismerkednek meg. Szövegpéldákon keresztül vizsgálják a különböző szövegfajták legfontosabb tartalmi, felépítési, nyelvtani, lexikális, ill. stilisztikai jellemzőit és szövegkohéziós eszközeit, majd önállóan szóbeli, ill. írásbeli szövegalkotás során gyakorolják azokat. Hangsúlyosan foglalkozunk az írásbeli és szóbeli összefoglalással, véleménynyilvánítással és állásfoglalással, valamint a kommentárral. A tudományos szövegfajták közül kiemelt figyelmet kap az egyetemi tanulmányok során sokszor használt tudományos dolgozat műfaja. A szeminárium célja, hogy felkészítse a hallgatókat a 6. féléves nyelvi szigorlat írásbeli szövegalkotás vizsgarészére.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

During the seminar, students will be introduced to journalistic, formal and academic, oral and written texts. Through text examples, they will examine the most important features of the content, structure, grammar, lexical and stylistic features and means of text coherence of the different text types, and then practice them independently in oral and written text production. Emphasis is placed on written and oral summaries, opinion and position statements, and commentary. Among the academic text types, particular attention will be paid to the essay genre, which is often used in the humanities. The aim of the seminar is to prepare students for the written composition part of the 6th semester language examination.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a fenntarthatóság, a környezeti nevelés fogalmát, alapelveit, a német nyelvterületen jellemző hagyományait. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

-

Képességei:

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat. A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application. Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the concept, principles, and traditions of sustainability and environmental education characteristic in the German-speaking world. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

-

Capabilities:

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of helping students understand the most important current issues related to sustainable development and their social impacts. Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues.

-

Attitude:

Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during

practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Committed to authentically representing the values of sustainability. Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes, to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése (Description of the seminar topics and subject requirements)

12.2. Tartalmi összefoglalás (Inhaltsangabe) írásban (Written summary of contents (Inhaltsangabe)

12.3. Tartalmi összefoglalás (Inhaltsangabe) szóban (Oral summary of contents (Inhaltsangabe)

12.4. Zsurnalisztikai szövegfajták 1. informáló szövegfajták: hír, beszámoló (Journalistic text types 1. informative text types: news, report)

12.5. Zsurnalisztikai szövegfajták 2. véleményközlő szövegfajták: kommentár fajtái és tartalmi jellemzői (Types of journalistic texts 2. opinion pieces: types and content of commentaries)

12.6. Zsurnalisztikai szövegfajták 3. véleményközlő szövegfajták: A kommentár lexikális, stílusbeli jellemzői és szövegkohéziós eszközei (Journalistic text types 3. opinion pieces: lexical and stylistic elements and cohesive devices in commentaries: lexical and stylistic features of commentary and text coherence tools)

12.7. Zsurnalisztikai szövegfajták 4. véleményközlő szövegfajták: kritika és recenzió (Journalistic text types 4. opinion pieces: critiques and reviews)

12.8. Véleménynyilvánítás, állásfoglalás szóban (Expression of opinion, oral statements)

12.9. Vitafórum (Discussion forum)

12.10. Tudományos szövegfajták 1.: referátum, handout (Types of academic texts 1.: presentation, handout)

12.11. Tudományos szövegfajták 2: szemináriumi dolgozat formai jellemzői (Types of academic texts 2: formal characteristics of a seminar paper)

12.12. Tudományos szövegfajták 3: szemináriumi dolgozat tartalmi jellemzői (Types of academic texts 3: content characteristics of a seminar paper)

12.13. Hivatalos szövegfajták 1. önéletrajz, motivációs levél (Types of official texts 1.

CV, cover letter)

12.14. Hivatalos szövegfajták 2: hivatalos levél, reklamációs levél (Types of official texts 2: official letter, letter of complaint)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül írásban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a négy szövegalkotási feladat elkészítése, egy szövegelemzési feladat elkészítése és aktív részvétel a kilencedik szemináriumom megrendezett vitafórumon. A szemináriumi jegy esetében a félév során szerzett jegyek átlagának el kell érni a 2-es átlagot, ahhoz, hogy a hallgató elégséges minősítést szerezhessen.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy - elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bayerlein, Oliver / Buchner Patricia: Campus Deutsch – Schreiben. Kursbuch, Max Hueber Verlag, München 2014. ISBN: 978-3-19-101003-4;

2. Esselborn-Krumbiegel, Helga: Richtig wissenschaftlich schreiben. Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen, Brill, Schöningh, Padernborn 2022. ISBN: 978-3-82525863-4;

3. Kruse, Otto: Keine Angst vor dem leeren Blatt. Ohne Schreibblockaden durchs Studium, Campus Verlag, Frankfurt am Main 2007. ISBN: 978-3-593-38479-5;

4. La Roche, Walther von: Einführung in den praktischen Journalismus, Springer,

Wiesbaden 2013. ISBN: 978-3-658-01698-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baier, Gabi / Karagiannakis, Evangelia / Merkelbach, Matthias / Schappert, Petra / Weimann, Gunther: Fokus Deutsch. Erfolgreich im Alltag und Beruf C1, Cornelsen, Berlin 2019. ISBN: 978-3-06-521319-6;

2. Lenk, Hartmut E.H: Praktische Textsortenlehre: Ein Lehr- und Handbuch der professionellen Textgestaltung, Universitätsverlag, Helsinki 2000. ISBN: 9515704723;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT161**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tervezés, mérés, értékelés, reflexió a német nyelv oktatásában
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Planning, measurement, evaluation, and reflection in German language teaching
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja az, hogy a hallgatókat, a leendő némettanárokat felkészítse a szakszerű nyelvi teljesítménymérésre a nyelvoktatásban. Ismerniük kell tantárgyuk, a német nyelv oktatására vonatkozó tantervi ill. tartalmi szabályozókat. Ismereteiket egyrészt a német nyelv oktatása során folyamatosan jelen lévő szóbeli és írásbeli mérés-értékelés és a tanári reflexiók során fogják hasznosítani. Másrészt megismerik az (élő idegen nyelvi, német nyelvi) érettségi vizsga helyét és szerepét a középiskolai közoktatás folyamatában. Cél, hogy hatékonyan fel tudják készíteni és le tudják vizsgáztatni diákjaikat a középszintű német nyelvi érettségin, ill. fel tudják őket készíteni az emelt szintű német nyelvi érettségire. Továbbá azáltal, hogy betekintést nyernek a tanórai informális értékelési technikákba, hozzájárulhatnak a tanulói autonómia fejlesztéséhez.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási

tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar aims to prepare students - future German teachers - for professional foreign language testing. They must be familiar with their subject, including the curriculum and content regulations concerning teaching German as a foreign language. On the one hand they will use their knowledge in oral and written testing, assessement and evaluation in teaching German as a foreign language, as well as in teacher reflection. On the other hand, they will learn the place and the role of the German Matura Exam (live foreign language and German language) in public education in secondary schools. The goal is to effectively prepare and test their students for the intermediate level matura examination in German and also to prepare them for the advanced level matura examination in German. They can also contribute to developing learner autonomy by gaining insights into informal evaluation techniques in the classroom.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Megbízható

ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

-

Képességei:

Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni nyelvtanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli idegennyelvi kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és önjavításra ösztönözni a nyelvórán. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

-

Attitűdje:

Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett. Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application. Knows the requirements for German as a subject according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of educational work. Knows the necessary textbooks, teaching aids, supplementary materials, and educational technology tools. Knows the requirements for German as a subject according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of educational work. Knows the necessary textbooks, teaching aids, supplementary materials, and educational technology tools. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections.

Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Knows the requirements for German as a subject according to the National Core Curriculum and the related framework curricula, and the content regulation of educational work. Knows the necessary textbooks, teaching aids, supplementary materials, and educational technology tools. Knows the specific aspects and possibilities of applying the methods and procedures learned in general pedagogical-psychological training. Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows the characteristics of classroom communication.

-

Capabilities:

Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of recognising factors influencing the success or failure of language learning, facilitating and supporting the development of individual language learning strategies. Capable of recognising, categorising, diagnosing, and correcting the characteristics and errors of oral and written foreign language

expression. Capable of encouraging students to self-monitor and self-correct in language classes. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Continuously evaluates and analyses pedagogical processes and students' personality development.

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Continuously evaluates and analyses pedagogical processes and students' personality development. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

-

Attitude:

Committed to forms of evaluation that support learning. Realistically assesses the role of the teacher in evaluation and grading, and in the process of developmental assessment.

Committed to authentically representing the values of sustainability. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A mérés, értékelés fogalmi alapvetése és perspektívái (Basic definition and perspectives of language testing, assessment and evaluation)

12.2. A mérés, értékelés keretrendszere. Közös Európai Referenciakeret. Tantárgyi curriculumok (Framework of measurement and evaluation, language testing and assessment. Common European Framework of Reference for Languages. Subject curricula.)

12.3. A teljesítményértékelés szempontjai (Aspects of performance measurement)

12.4. Nyelvi mérés a tanórákon (Language testing and assessment in the classroom)

12.5. Projekt: tanórai mérőeszközök készítése, kipróbálása, és a tapasztalatok értékelése (Project: measurement tools in the classroom: preparing, testing, and experience evaluation)

12.6. Tanári reflexiók a tanórán, a hibajavítás szempontjai. A tanulói egyéni önértékelés lehetőségei: nyelvtanulói napló, portfólió (Teacher reflections in class, aspects of correcting errors, and the possibility of the individual pupil self-evaluation: language portfolio)

12.7. Iskolai csoportos hospitálás. Óramegfigyelés adott szempontrendszer alapján (Group observation in school. Lesson observation based on specific criteria)

12.8. Kimeneti (idegennyelvi) mérések a magyar közoktatásban. A német nyelvi érettségi (Output foreign language measurements in Hungarian public education. The German language Matura Exam)

12.9. Projekt: középszintű német nyelvi írásbeli érettségi javításának és értékelésének szempontjai. Az analitikus skálák használata (Project: correcting and evaluating the intermediate written German Matura Exam. The use of analytical scales)

12.10. Projekt: középszintű német nyelvi szóbeli érettségi modellezése. A középszintű német nyelvi szóbeli érettségi tételkészítés szempontjai (Project: Modeling of the Intermediate Oral German Matura Exam. Aspects of the correction and evaluation of the Intermediate Oral German Matura Exam)

12.11. Projekt: emelt szintű német nyelvi érettségi modellezése. Az emelt szintű német nyelvi írásbeli érettségi javításának és értékelésének szempontjai. Az analitikus skálák használata (Project: Modeling the Advanced German Language Matura Exam. Project: aspects of correcting and evaluating the Advanced Written German Matura Exam. The use of analytical scales)

12.12. Projekt: emelt szintű német nyelvi érettségi modellezése. Az emelt szintű német nyelvi szóbeli érettségire való felkészítés szempontjai (Project: Modeling of the Advanced German Language Matura Exam. Aspects of the preparation for the Advanced Oral German Matura Exam)

12.13. Az (idegennyelvi) teljesítménymérés további módszerei, mérőeszközei: szintfelmérők, nyelvvizsgák (Additional methods and assessment tools for (foreign language) performance measurement: level assessments, language exams)

12.14. Referátumok, zárthelyi dolgozat. A szeminárium értékelő lezárása (Papers,

written examination. Seminar closing evaluation)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

A csoportos és egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező, az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a gyakorlatvezető mentortanárral kell egyeztetnie.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak nagyjából közepén és végén pedig egy-egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a projektmunkák, a referátumok és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 30% a referátum, 30% az órai munka és órai projektek, 40% a zárthelyi dolgozat eredménye. A zárthelyik esetén 60%-tól elégséges, 70% -tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció. A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

A hallgatónak a tárgy keretében az iskolai csoportos hospitálás mellett egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbi megosztás szerint:

3 szaktárgyi iskolai tanítási óra hospitálása

2 előre meghatározott tartalmú óra/foglalkozás hospitálása (kompetenciamérés, versenyfelügyelet, helyettesítés témában)

Ezekről a hallgató hospitálási naplót vezet a félév elején a szemináriumvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a szemináriumvezetőnek. A hospitálási naplót a gyakorlatvezető mentorpedagógus megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte az aláírás megszerzésének feltétele.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Arras, Ulrike: Kompetenzorientierung im Fremdsprachenunterricht – was heißt das eigentlich? In: Pandaemonium Germanicum, 2009/14, 206-217., Dep. de Letras Modernas, Fac. de Filosofia, Letras e Ciências Humanas, Univ. de São Paulo, São Paulo 2009. ISBN: ISSN 1982-8837;

2. Bárdos Jenő: Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest 2002. ISBN: 9789631933710;

3. Coste, Daniel - North, Brian - Trim, John: Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteile, Klett Verlag, München 2001. ISBN: 978-3-12-606520-7;

4. Glaboniat, Manuela - Müller, Martin - Rusch, Paul - Schmitz, Helen - Wertenschlag, Lukas: Profile Deutsch, Klett Verlag, Stuttgart 2013. ISBN: 9783126065184;

5. Grotjahn, Rüdiger - Kleppin, Karin: Prüfen, Testen, Evaluieren. Fort- und Weiterbildung weltweit. Deutsch als Fremdsprache (DaF) DLL 07., Klett-Langenscheidt Verlag, München 2015. ISBN: 978-3-12-606970-0;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Akukwe, Bettina - Grotjahn, Rüdiger - Schipolowski, Stefan: Schreibkompetenzen in der Fremdsprache: Aufgabengestaltung, kriterienorientierte Bewertung und Feedback., Narr Francke Verlag, Tübingen 2017. ISBN: 978-3-8233-8069-6;

2. Grotjahn, Rüdiger: Prüfen – Testen – Bewerten. In: Udo O.H. Jung: Praktische Handreichung für Fremdsprachenlehrer, 221-230., Peter Lang Verlag, Frankfurt a. M. 2009. ISBN: 9783631597880;

3. Grotjahn, Rüdiger: Sprachtests: Formen und Funktionen. In: Wolfgang Hallet & Frank G. Königs (eds.), Handbuch Fremdsprachendidaktik, Klett/Köhlmayer Verlag, Stuttgart 2009. ISBN: 978-3-7800-1053-7;

4. Grotjahn, Rüdiger: Testtheorie. Grundzüge und Anwendungen in der Praxis. In: Armin Wolff - Harald Tanzer (Hrsg.), Sprache – Kultur – Politik. Beiträge der

27. Jahrestagung Deutsch als Fremdsprache, Fachverband Deutsch als Fremdsprache, Regensburg 2000. ISBN: 3-88246-208-6;

5. Vígh Tibor: Az idegen nyelvi érettségi működése és hatása a tanulói teljesítmények és a tanári nézetek tükrében, PhD disszertáció, Szeged 2011. ISBN: https://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/588/;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT182**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Igei szerkezetek és mondattani ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Verbal structures and syntactic knowledge
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja a hallgatók középiskolában szerzett nyelvtani ismereteinek rendszerezése, bővítése és elmélyítése. A szeminárium középpontjában az ige áll, és olyan komplex nyelvi struktúrák, mint a szenvedő szerkezet, a feltételes mód, és a módbeli segédigék másodlagos jelentése, valamint a mondat (egyszerű és összetett mondatok, mondatrészek, mondatrészek sorrendje, alá- és mellérendelő mondatok kötőszavai, határozói mellékmondatok, vonatkozói mellékmondat stb.) A szeminárium során tárgyalt nyelvtani jelenségeket komplex (formai, szintaktikai és szemantikai) szempontú megközelítésből tárgyaljuk, így a hallgatók összefoglaló tudást kapnak a tárgyalt nyelvtani szerkezetekről, melyet gyakorló feladatok egészítenek ki, így rögzítve a megszerzett tudást.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to systematise, extend and deepen students' knowledge of grammar acquired in secondary school. The seminar focuses on the verb and on complex linguistic structures such as the passive voice, the conditional tense and the secondary meaning of modal auxiliaries, as well as the sentence (simple and compound sentences, sentence parts, order of sentence parts, conjunctions in subordinate and subordinate clauses, adverbial subordinate clauses, relative clauses, etc.). The grammatical phenomena covered in the seminar will be dealt with from a complex (formal, syntactic and semantic) point of view, so that students will acquire a summary knowledge of the grammatical structures covered, supplemented by exercises to consolidate the knowledge acquired.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással.

Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.

Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

Képességei:

Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére.

Képes a digitális környezetben történő tudásépítés, digitális kultúra kialakításának támogatására, a digitális írástudás megalapozására és fejlesztésére.

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.

Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során.

Attitűdje:

Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, önreflexióra, szakmai megújulásra.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre.

-

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the profession and means of pedagogy.

Committed and takes responsibility for his/her professional development.

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language.

Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application.

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language.

Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application.

Capabilities:

Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge.

Capable of supporting knowledge building in a digital environment, fostering digital culture, and laying the foundations for and developing digital literacy.

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language.

Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context.

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language.

Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context.

Attitude:

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture.

Has a need for continuous self-development, self-reflection, and professional renewal.

-

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority.

Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése. Az igék szemantikai és morfológiai tulajdonságai (igeragozási osztályok, tárgyas-tárgyatlan igék, elváló – el nem váló igekötős igék) (Description of the seminar topic and the subject requirements. Semantic and morphological properties of verbs (verb conjugation classes, subject-object verbs, separable and inseparable verb conjugations))

12.2. Módbeli segédigék elsődleges jelentése (Primary meaning of modal auxiliaries)

12.3. Módbeli segédigék másodlagos jelentése (Secondary meaning of modal auxiliaries)

12.4. A sich-es igék, a személytelen igék (The reflexive verbs, impersonal verbs)

12.5. A passzív szerkezet – Vorgangspassiv, Vorgangspassiv módbeli segédigékkel (The passive voice – Vorgangspassiv, Vorgangspassiv with modal auxiliaries)

12.6. A passzív szerkezet – Zustandspassiv; A passzív szerkezetet helyettesítő szerkezetek (The passive voice – Zustandspassiv; Structures replacing the passive voice)

12.7. A feltételes mód (Subjunctive)

12.8. A függő beszéd (Reported speech)

12.9. A felszólító mód (Imperative mode)

12.10. A mondat – egyszerű és összetett mondat, mondatrészek, mondatrészek sorrendje (The sentence - simple and compound sentence, sentence elements, the ordering of sentence elements)

12.11. A mondat – határozói mellékmondatok 1. (The sentence - adverbial clauses 1.)

12.12. A mondat – határozói mellékmondatok 2. (The sentence - adverbial clauses 2.)

12.13. A mondat – vonatkozói mellékmondat (The sentence - relative clauses)

12.14. Főnévi igeneves szerkezetek (Infinitive affirm structures)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli házi feladatok elkészítése, amelyekre nem kap érdemjegyet a hallgató, a heti rövid online tesztek kitöltése, valamint a félévközi két zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozatoknál 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. Az elégséges szemináriumi jegy megszerzésének felvétele, hogy a második zárthelyi dolgozatban, mely az egész félév anyagát öleli fel, minimum 60%-ot kell elérni. A szemináriumi jegyet az online tesztek eredményének átlaga és a két zárthelyi dolgozat számtani átlaga adja. A két zárthelyi dolgozat ideje a félév elején kerül kihirdetésre.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. **Irodalomjegyzék:**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: B-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau B1/B2., SCHUBERT-Verlag, Leizig 2024. ISBN: 978-396-91507-7-1;

2. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 1., META

Egyesület, Pécs 2021. ISBN: 978-615-6223-06-7;

3. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 3, META Egyesület, Pécs 2023. ISBN: 978-615-6223-09-8;

4. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 4., META Egyesület, Pécs 2024. ISBN: 978-615-6223-12-8;

5. Rehlinghaus, Monika: 55 Grammatikspiele für Partner und Gruppenarbeit. Deutsch als Fremdsprache., Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart 2019. ISBN: 978-3-12-674153-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Duden – Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache, Cornelsen Verlag, Berlin 2022. ISBN: 978-341-10405-0-6;

2. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: A-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau A1/A2. , SCHUBERT-Verlag, Leipzig 2023. ISBN: 978-3-96915-057-3;

3. Hering, Axel / Matussek, Magdalena / Perlmann-Balme: Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell., Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 9783191116576;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT184**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Írásbeli és szóbeli kommunikációs gyakorlatok (irodalom és kultúra)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Written and oral communication exercises (literature and culture)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus célja, hogy a hallgatók mélyebben megértsék a nyelv, a kultúra és az irodalom egymásba fonódását, valamint ennek jelentőségét a nyelvtanításban. A tanórák során kiemelten fontos a hallgatók nyelvi és kommunikációs készségeinek fejlesztése, az önálló szövegalkotás és véleménynyilvánítás képességének elsajátítása. A hallgatók mindeközben különböző műfajokat, szerzőket, történelmi időszakokat és irodalmi irányzatokat is felfedeznek, valamint megismerkednek az irodalom- és kultúratudomány főbb diskurzusaival. A nyelvi és szaknyelvi kompetenciák fejlesztése mellett didaktikai ismereteket is közvetítenek a tanórák, mivel az egyes szövegek tárgyalása során arra is kitérnek majd, hogy azok milyen módon vonhatók be a nyelvtanításba. A kurzus további célja a német nyelvi kommunikációs kompetencia komplex fejlesztése, a nyelvi ismeretek bővítése és elmélyítése B2 szintre. Nagy hangsúlyt kap a nyelvi-stratégiai képességek fejlesztése, az élvezetes és hatékony németnyelv-tanulás elsajátítása, különös tekintettel az önálló, otthoni munkára.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to give students a deeper understanding of the intertwining of language, culture and literature and its importance in language teaching. The lessons will focus on developing students' linguistic and communication skills and their ability to produce texts and express their opinions independently. Students will also explore different genres, authors, historical periods and literary trends, as well as the main discourses of literary and cultural studies. In addition to developing linguistic and linguistic competences, the course also provides didactic knowledge by discussing how texts can be integrated into language teaching. The course aims to develop German language communication competence in a comprehensive manner, to expand and deepen language knowledge to level B2. Great emphasis is placed on developing language-strategic skills, and on learning German in an enjoyable and effective way, with particular attention to independent work at home.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket és azok élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét. Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon, egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén). Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással. Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával. Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát.

Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait. Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik. Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri B2 szinten a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri B2 szinten a beszélt és írott német

nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban. Jellemzi az empátia, a tolerancia, a rugalmasság, a megbízhatóság, a türelmesség, a monitorozás képessége, a pontosságra való odafigyelés. Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére. Képes a szakmai-tudományos kritériumok érvényesítésével történő szakirodalmi könyvtári és digitális források biztonságos kiválasztására, és munkájában azok kreatív módon való hasznosítására. A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására. Képes olyan támogató tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló, felfedező, probléma-alapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat. A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni. Képes a komplex személyiségfejlesztés céljából egységes rendszerbe illeszteni a pedagógiai céloknak megfelelő stratégiát, munkafolyamatokat, munkaformákat, módszereket és eszközöket, valamint a tanítási órán és azon kívül szerezhető ismereteket és tapasztalatokat, a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására, a konfliktushelyzetek szakszerű kezelésére, az együttműködési képességek, a kommunikáció, az érvelési kultúra fejlesztésére.

Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes B2 szinten a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban B2 szinten kifejezni magát.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja. Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre. Elkötelezett a különböző kultúrák megbecsülése iránt, törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt. Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek

elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért. Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért. Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért. A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the scientific theories underpinning the development of the personalities of children aged 6–12 and their role in preparing for lifelong learning. Possesses solid subject-specific and subject-pedagogical knowledge in all areas of education for grades 1–4, and in one area of education for grades 1–6 (or in the scientific and subject-pedagogical foundations of minority education). Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the the profession and means of pedagogy. Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment. Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field. Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning. Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy. Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education. Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic

intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows at level B2 the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows at level B2 the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Committed and takes responsibility for his/her professional development.

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes. Characterised by empathy, tolerance, flexibility, reliability, patience, the ability to monitor, and attention to accuracy. Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge. Capable of safely selecting and creatively utilising professional literature, library, and digital sources in his/her work, adhering to professional and scientific criteria. Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics. Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking. Capable of planning educational and developmental goals, tasks, and content with consideration of the personality and main characteristics of the socio-cultural environment of children aged 6–12. Capable of integrating strategies, work processes, work forms, methods, and tools appropriate to pedagogical goals into a unified system for complex personality development, and utilising the knowledge and experiences gained during and outside of lessons, as well as the opportunities inherent in social learning. Capable of conveying community values, shaping child communities, professionally handling conflict situations, and developing cooperation skills, communication, and argumentation culture.

Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of applying the rules of spoken and written German at level B2 effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance at level B2.

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12.

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture. Committed to appreciating different cultures, strives for cooperation, reciprocity, assertiveness, and supportive communication. Committed to supporting the integration of children from diverse socio-cultural backgrounds, children

with special educational needs, and children with disabilities into the community in all areas of teaching activities.Open to studying literature in the nationality language, and continuously deepens his/her linguistic, literary, cultural, and methodological preparedness in the nationality language. Represents an inclusive, accepting approach in activities, striving to respect the cultural traditions of families.

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority. Takes responsibility for the comprehensive health development of children aged 6–12, and for promoting safe learning and communication in a digital environment within his/her scope of authority. Takes responsibility for strengthening social cohesion in the practice of his/her profession. Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés, a kurzus tartalmának és számonkérések módjának egyeztetése, nyelvi szint felmérése/Irodalom és kultúra szerepe a hétköznap életben és a nyelvtanításban (Introduction, agreeing the course content and the way it will be assessed, assessing language level/The role of literature and culture in everyday life and language teaching)

12.2. Híres mesék és népmesék, a mese és a népmese jellemzői / Mesefeldolgozás, mesélés / Weitblick B 2. 2. Sich und die Welt verändern (Famous tales and folk tales, characteristics of tales and folk tales/ Tale analysis and story telling / Weitblick B 2. 2. Sich und die Welt verändern)

12.3. A vers műfaja, romantikus és modern versek olvasása/Versek a német nyelv tanításában (oktatási segédanyagok összeállítása) / Weitblick B 2. 2. Sich und die Welt verändern (he genre of poetry, reading romantic and modern poetry/Poetry in the teaching of German (compilation of teaching aids) / Weitblick B 2. 2. Sich und die Welt

verändern)

12.4. A regény és novella jellemzői, klasszikus és kortárs művek I. / Kreatív prózaírás / Weitblick B 2. 2. Bewusst konsumieren (Characteristics of the novel and short story, classical and contemporary works I. / Creative prose writing / Weitblick B 2. 2. Bewusst konsumieren)

12.5. A regény és novella jellemzői, klasszikus és kortárs művek II. / Kreatív prózaírás / Weitblick B 2. 2. Das perfekte Leben führen (Characteristics of the novel and short story, classical and contemporary works II./Creative prose writing / Weitblick B 2. 2. Das perfekte Leben führen)

12.6. Híres karakterek a német irodalomban / Karakterelemzés, irodalmi szereplők jellemzése és bemutatása / Weitblick B 2. 2. Das perfekte Leben führen (Famous characters in German literature / Character analysis, characterisation and presentation of literary figures / Weitblick B 2. 2. Das perfekte Leben führen)

12.7. Korszakok, stílusok és irányzatok I. / Projektek: különböző irányzatok bemutatása / Weitblick B 2. 2. Wie wir die Welt sehen (Periods of literary history, styles and trends I. / Projects: introduction to different trends / Weitblick B 2. 2. Wie wir die Welt sehen)

12.8. Korszakok, stílusok és irányzatok II. / Stílusgyakorlatok: különböző irányzatok alkalmazása / Weitblick B 2. 2. Wie wir die Welt sehen (Periods of literary history, styles and trends II. / Stylistic exercises: applying different trends / Weitblick B 2. 2. Wie wir die Welt sehen)

12.9. A kultúratudomány kialakulása, az interkulturalitás fogalma / Interkulturalitás a német irodalomban (témaegyeztetés) / Weitblick B 2. 2. Geschichten erzählen (The emergence of cultural studies, the concept of interculturality/Interculturality in German literature (topics for projects) / Weitblick B 2. 2. Geschichten erzählen)

12.10. Magyar származású szerzők a német irodalomban/Könyvismertetések, bemutatók / Weitblick B 2. 2. Geschichten erzählen (Hungarian authors in German literature/Book reviews, presentations / Weitblick B 2. 2. Geschichten erzählen)

12.11. Irodalom és média, az intermedialitás kérdései, irodalmi adaptációk filmekben és más médiumokban / Weitblick B 2. 2. In vollen Zügen genießen (Literature and media, issues of intermediality, literary adaptations in film and other media / Weitblick B 2. 2. In vollen Zügen genießen)

12.12. Irodalom a digitalizáció korában / Csoportos projektmunka: (digitális) oktatási segédanyag készítése és bemutatása / Weitblick B 2. 2. In vollen Zügen genießen (Literature in the age of digitalisation/Group project: creation and presentation of (digital) teaching aids /Weitblick B 2. 2. In vollen Zügen genießen)

12.13. Záróbeszélgetés: Az irodalom társadalmi hatása, társadalmi kérdések az irodalomban, irodalom a nyelvórán, ötletek, érvek, ellenérvek / nyelvi záró dolgozat (Final discussion: The social impact of literature, social issues in literature, literature in language class, ideas, arguments, counter-arguments / final language test)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások**

mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-os hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A fentiekben meghatározottnál több hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a házifeladatok és az órai feladatok együttes értékeléséből áll össze. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 30%-át az órai aktivitás, 30%-át a projektfaladatok és 40%-át az előre egyeztetett félévközi írásbeli dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga adja.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges az elmulasztott feladatok elkészítésével, prezentálásával. Az osztályzatra kijelölt félévközi feladatok közül elégtelen jegy esetén csak egyet és egyszer lehet ismételni.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 30%-át az órai aktivitás, 30%-át a projektfaladatok és 40%-át az előre egyeztetett félévközi feladatokra és írásbeli dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga adja. Az írásbeli és szóbeli feladatok értékelésénél a nyelvhelyesség 30%-ban kerül beszámításra. Az érdemjegyek kialakításánál 60%-os teljesítés elégséges, 70%-os teljesítés közepes, 80%-os teljesítés jó, 90%-os teljesítés pedig jeles eredményt ad.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bajerski, Nadja / Böschel, Klaudia / Meister, Hildegard / Würz, Ulrike: Weitblick. Das große Panorama B 2.2., Cornelsen Verlag, Berlin 2020. ISBN: 978-3-06-120890-5;

2. Glotz-Kastanis, Jo / Tippmann, Doris: Sprechen, Schreiben, Mitreden aktuell, Hueber Verlag, München 2024. ISBN: 978-3190218646;

3. Mai, Manfred (Hrsg.): Das Literatur-Lesebuch. Deutsche Literatur aus 10 Jahrhunderten (Ab 10 Jahre), Ravensburger Verlag, Ravensburg 2005. ISBN: 9783473344420;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kulturális háttéranyagok https://www.planet-wissen.de/kultur/index.html,.

2. Adham El-Khatib: 65 Themen zum Schreiben und Sprechen (Vor- und Nachteile) Sprachniveau B2 & C1. , Independently published, Traverse City 2019. ISBN: 978-1700339935;

3. Löschmann, Marianne / Löschmann, Martin: Einander verstehen. Ein deutsches literarisches Lesebuch, Peter Lang, New York 1997. ISBN: 0-8204-2399-8;

4. Rebbe-Gnädiger, Stephanie: STARK Training Gymnasium - Deutsch - Fit für die Oberstufe, Stark, München 2021. ISBN: 978-3849032128;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT189**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvű osztálytermi kommunikáció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Classroom communication in German
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A német nyelvű osztálytermi kommunikáció során használt tanári nyelv (Lehrersprache, Teacher Talk) formálisan és tartalmában is az első és legfontosabb, de nem az egyetlen input az idegen nyelvet tanuló számára. A tanár kommunikációs viselkedése és a tanári nyelv a legfontosabb feltételei a sikeres tanórai kommunikációnak. A tanári nyelv tudatos használatának képessége az egyik legfontosabb tanári kompetencia, ezért ennek támogatása és fejlesztése az egyetemi nyelvtanárképzés egyik legfontosabb feladata. A tanári nyelv az oktatás szervezésének, a magyarázatoknak, a tanulási nehézségek és problémák megoldásának eszköze, valamint verbálisan és nonverbálisan támogatja a tanulók felfedező tanulását és a tanulási nehézségek önálló megoldását. A tanórákra való felkészülés során azt is meg kell tervezni, hogy hogyan lehet hatékonyan és optimálisan használni a tanári nyelv eszközeit és hogyan lehet a tanulók nyelvi szintjéhez hozzáigazítani.

   A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat a német tanári nyelv idiómáival (szavak, szókapcsolatok, mondatok), amelyek helyes használata

nélkülözhetetlen a tanári munka során elforduló legfontosabb beszédszituációkban (pl. oktatás szervezése, szociális munkaformák, játékos munkaformák, tartalmi munka, dicséret, motiváció, hibajavítás).

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The language used in German classroom communication (Teacher Talk, Lehrersprache) is formally and substantively the first and most important input for foreign language learners, but not the only one. The teacher's communicative behaviour and the teacher's language are the most important prerequisites for successful classroom communication. The ability to use the language of the teacher consciously is one of the most important teacher competences, and its support and development is therefore one of the most important tasks of university language teacher education. Teacher language is a tool for organising instruction, explaining, solving learning difficulties and problems, and verbally and non-verbally supporting students' exploratory learning and independent resolution of learning difficulties. In preparing for lessons, it is also necessary to plan how to make effective and optimal use of the language of instruction and how to adapt it to the language level of the learners.

The aim of the course is to familiarise students with the idioms (words, phrases, sentences) of the German language, which are essential for the correct use in the most important situations in the teaching profession (e.g. teaching organisation, social work, playful work, content work, praise, motivation, error correction).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással.

Ismeri a szakmai kommunikáció elméleti alapvetéseit, elveit és formáit, a szakmai és szakmaközi együttműködés verbális, nonverbális csatornáit, a konstruktív problémakezelés technikáit, a hitelesség, a szakmai felkészültség, elhivatottság kommunikációs formáit.

Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait.

Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.

Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban.

A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

Képes olyan támogató tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló,

felfedező, problémaalapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat.

Képes a digitális környezetben történő tudásépítés, digitális kultúra kialakításának támogatására, a digitális írástudás megalapozására és fejlesztésére.

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.

Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre.

Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the profession and means of pedagogy.

Knows the theoretical foundations, principles, and forms of professional communication, the verbal and non-verbal channels of professional and interdisciplinary cooperation, the techniques of constructive problem-solving, and the ways of communicating credibility, professionalism, and dedication.

Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy.

Knows the characteristics of classroom communication.

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language.

Knows the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and its application.

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes.

Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics.

Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking.

Capable of supporting knowledge building in a digital environment, fostering digital culture, and laying the foundations for and developing digital literacy.

Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language.

Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context.

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12.

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture.

Realistically assesses the role of the German language subject in education.

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority.

Participates responsibly in creating a harmonious, supportive atmosphere in his/her institution.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A tanári nyelv. Fogalmi alapvetés, perspektívák, célok. A szeminárium tematikájának és tantárgyi követelményeinek ismertetése, a legfontosabb szakirodalmak rövid bemutatása. (Teacher language. Essential definitions, perspectives, and goals. Presentation of the course topics and course requirements, brief introduction to the most important literature.)

12.2. A tanóra szervezési nyelve, a tanár kommunikációs közlései. A kódváltás szerepe a tanári nyelvben. (The language of organizing the lesson, the teacher's communicative messages. The role of code-switching in teacher language.)

12.3. Szociális munkaformák instruálása: csoportmunka, partnermunka, egyéni munka, vitafórum. (Instructions in forms of social work: group work, partner work, individual work, facilitating a discussion forum.)

12.4. A kompetenciafejlesztés instrukciói: Kiejtésgyakorlás – hangsúly, intonáció, kiejtés. (Competency-building instructions: pronunciation practice - stress, intonation, pronunciation)

12.5. A kompetenciafejlesztés instrukciói: dialógus, szerepjáték. (Competency-building instructions: dialogue, role play)

12.6. A kompetenciafejlesztés instrukciói: hallásértés, szövegértés, irodalmi szövegek feldolgozása. (Competency-building instructions: listening comprehension, reading comprehension, processing literary texts.)

12.7. Projekt. Referátumok. (Project. References.)

12.8. Magyarázatok és egyéb instrukciók nyelve: házi feladat, fogalmazás, dolgozat. (The language of explanations and the language of other instructions: homework, essays, compositions.)

12.9. Nyelvtani magyarázatok a németórán. (Grammatical explanations in the German lesson)

12.10. Tanári értékelés: dicséret, motiváció, kritika, hibák és azok javítása. (Teacher evaluation: praise, motivation, criticism, mistakes and how to correct them)

12.11. Játékok és dalok a nyelvtanulásban. (Games and songs in language learning)

12.12. Tanári nyelv a digitális oktatásban. (Teacher Talk in digital education)

12.13. Mikrotanítási gyakorlat a szemináriumi csoportban. (Micro-teaching practice in the seminar group)

12.14. Referátumok, zárthelyi dolgozat. A szeminárium értékelő lezárása. (References, written test. Seminar closing evaluation.)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges

felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén (a félév elején ismertetett héten) pedig egy zárthelyi dolgozatot kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Szemináriumi jegy, ötfokozatú érdemjegy.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi. A zárthelyik esetén 60%-tól elégséges, 70% -tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Das europäische Profilraster für Sprachlehrende; https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/EPR_Verffentlichung_Deutsch.pdf ,.

2. Butzkamm, Wolfgang: Unterrichtssprache Deutsch. Wörter und Wendungen für Lehrer und Schüler, Hueber Verlag, Ismaning 2007. ISBN: 978-3-19-011586-0;

3. Feld-Knapp, Ilona / Perge, Gabriella: Lehrersprache und unterrichtliche Kommunikation im DaF-Unterricht. Eine Studie zur fachspezifischen sprachlichen Bildung von DaF-Lehramtstudierenden an der Eötvös Loránd Universität.In: Jahrbuch der ungarischen Germanistik 2022. 54-72 p, Gesellschaft ungarischer Germanisten, Budapest 2023. ISBN: 2677-1195 (Online);

4. Sárvári, Tünde: Lehrersprache. Ein Dilemma der Unterrichtsplanung im DaF-Unterricht. In: Jahrbuch der ungarischen Germanistik 2020. 81-100 p, Gesellschaft der ungarischen Germanisten, Budapest 2021. ISBN: 2677-1195 (Online);

5. Sárvári, Tünde: Zur Rolle der Lehrersprache im frühen Fremdsprachenunterricht. Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat. 11. évfolyam. 1. szám 109-127. , ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest 2023. ISBN: ISSN 2063-9945;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Boócz-Barna, Katalin / Feld-Knapp, Ilona / Kárpáti, Zsófia / Kertes, Patrícia / Palotás, Berta: Deutsch als Fremdsprache unterrichten lernen, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest 2015. ISBN: 978-963-284-624-8;

2. Krumm, Hans Jürgen: Stockholmer Kriterienkatalog. In: B. Kast / G. Neuner (Hg.): Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht 100-105 p, Langenscheidt, Berlin 1996. ISBN: 978-3-468-49445-1;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT145**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Jelenkori német nyelvű irodalom és kultúra
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Contemporary German literature and culture
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus az ezredforduló és az azt követő három évtized fontosabb irányzatait, műfajait és szerzőit kívánja bemutatni, egyben azok társadalomtörténeti és társművészeti beágyazottságára is kitekintve. Az irodalmi témák és a formák kialakulását azok történeti, művelődéstörténeti, filozófiai hátterének, az alkotók világszemléletének, a művészetek fejlődéstörténetének kontextusában láttatja. Ezzel nemcsak a hallgatók általános műveltségi ismereteit kívánja gyarapítani, hanem az irodalom társadalmi közvetítő szerepének fontosságára is felhívja a figyelmet.

   A tantárgy megismertet a kortárs német kultúrát meghatározó és közvetítő intézményrendszerrel, a német nyelvterület főbb kulturális központjaival, rendezvényeivel, valamint Magyarországon működő kulturális intézményeivel. A hallgatók a félév folyamán német nyelvű irodalmi esteken, filmvetítéseken, színházi előadásokon, kiállításokon vesznek részt.

   Az irodalmi szövegek feldolgozása során a hallgatók elsajátítják a pontos, értő szövegolvasás technikáit, az analitikus és reflexív gondolkozás módszereit, és a nyelv,

az irodalom és a kultúra összefüggéseinek felismerését. A kurzus kifejezett célja ezen túlmenően a hallgatók nyelvi kifejezőkészségének fejlesztése is. A gyakorlatokhoz kapcsolódó projektek során a tudományos ismeretszerzés és ismeretátadás eszközeivel is megismerkednek a résztvevők.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll, elsősorban irodalmi szövegekre támaszkodva.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course aims to present the most important trends, genres and authors of the turn of the millennium and the three decades that followed, also taking into account their embeddedness in social history and contemporary art. He sees the development of literary themes and forms in the context of their historical, cultural, and philosophical background, the creators' world view, and the history of the development of the arts. With this, it not only aims to increase students' knowledge of general literacy, but also draws attention to the importance of the role of literature as a social mediator.

The subject introduces you to the institutional system defining and mediating contemporary German culture, the main cultural centers and events of the German-speaking area, as well as the cultural institutions operating in Hungary. During the semester, students participate in German-language literary evenings, film screenings, theater performances, and exhibitions.

During the analysis of literary texts, students learn the techniques of accurate and comprehensible text reading, the methods of analytical and reflexive thinking, and the recognition of the connections between language, literature and culture. In addition, the express goal of the course is to develop the students' language expressiveness. During the projects related to the exercises, the participants also get to know the tools of scientific knowledge acquisition and knowledge transfer.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében

játszott szerepét. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival. Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával. A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a

kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes együttműködni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture.

Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception. Familiar with the information resources and organisations related to his/her field and teaching profession.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Aware of the legal, technical-organisational rules and constructive use of information sources. Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health

-

Capabilities:

Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for

his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts.

Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of cooperating with various educational service providers, public cultural institutions, media, social, and civil organisations relevant to the teaching of the German language. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Committed to forms of evaluation that support learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A kurzus teljesítésének megbeszélése, projektmunka előkészítése: Magyar-német kulturális kapcsolatok a XX. században vagy Magyar-német kulturális kapcsolatok az ezredfordulón témakörben (Discussion of course requirements, preparation of project work: Hungarian-German cultural relations in the 20th century

or Hungarian-German cultural relations at the turn of the millennium)

12.2. Osztrák irodalom az ezredfordulón: témák, szerzők, irányzatok I. (Austrian literature at the turn of the millennium: themes, authors, trends I.)

12.3. Osztrák irodalom az ezredfordulón: témák, szerzők, irányzatok II. (Austrian literature at the turn of the millennium: themes, authors, trends II.)

12.4. Német irodalom az újraegyesítést követően I. (German literature after the reunification of Germany I.)

12.5. Német irodalom az újraegyesítést követően II. (German literature after the reunification of Germany II.)

12.6. Svájci irodalom az ezredfordulón: témák, szerzők, irányzatok (Swiss literature at the turn of the millennium: themes, authors, trends)

12.7. Projektmunkák bemutatása: Magyar-német kulturális kapcsolatok a XX. században (Presentation of project works: Hungarian-German cultural relations in the 20th century)

12.8. Külső és belső többnyelvűség az irodalomban (External and internal multilingualism in literature)

12.9. Interkulturalitás és transzkulturalitás a német nyelvű irodalomban (Interculturality and transculturality in German-language literature)

12.10. Irodalom, nyelv, identitás (Literature, language, identity)

12.11. Intermedialitás a jelenkori német irodalomban (Intermediality in contemporary German literature)

12.12. Az irodalom és kultúra médiumai az ezredfordulón (The mediums of literature and culture at the turn of the millennium)

12.13. Az irodalom és kultúra színterei az ezredfordulón (Scenes of literature and culture at the turn of the millennium)

12.14. Projektmunkák bemutatása: Magyar-német kulturális kapcsolatok az ezredfordulón (Presentation of project works: Hungarian-German cultural relations at the turn of the millennium)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot/projektmunkát készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy önállóan elkészített projektfeladatot kell leadnia az oktatóval előre egyeztetett, önállóan feldolgozott témában. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátum és a projektfeladat együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése egyben az aláírás feltétele. Az önállóan elkészített projektfeladat eredményeit legkésőbb a félév utolsó hetében ismertetni kell. A félév során végzett szemináriumi munka értékelése: 30% a referátum, 40% az órai munka és 30% az önállóan elkészített projektmunka és annak bemutatása. A mulasztott félévközi feladatok pótlására a póthéten van lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. Az érdemjegy az elsajátított tudás mennyiségét, az analítikus, mérlegelő gondolkodás képességét, a szakirodalom önálló, értelmező feldolgozását és egyéni álláspontok kifejtésére való képességet értékeli.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Chiellino, Carmine: Interkulturelle Literatur in Deutschland. Ein Handbuch, Metzler Verlag, Stuttgart/Weimar 2000. ISBN: 978-3476021854;

2. Clauss, Elke Maria: STARK im Studium - Deutsche Literaturgeschichte - Vom Barock bis zur Gegenwart, Stark Verlag, München 2023. ISBN: 978-3849043315;

3. Herrmann, Leonhard - Horstkotte, Silke: Gegenwartsliteratur. Eine Einführung, Metzler Verlag, Stuttgart 2018. ISBN: 978-3476025784;

4. Kretschmann, Carsten: Zwischen Spaltung und Gemeinsamkeit. Kultur im gteteilten Deutschland (=Deutsche Geschichte im 20. Jahrhundert, Band 12.), be:bra, Berlin 2012. ISBN: 978-3898094122;

5. Schildt, Axel - Siegfried, Detlef: Deutsche Kulturgeschichte: Die Bundesrepublik von 1945 bis zur Gegenwart, Hanser Verlag, München 2009. ISBN: 3-446-23414-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Drechsler, Paul: Kultur im Zeitalter der Globalisierung: von Identität zu Differenzen, IKO - Verlag für Interkulturelle Kommunikation, Frankfurt a. M.

2000. ISBN: 9783889395160;

2. Krieg-Holz, Ulrike - Rußegger, Arno: Österreichbilder: Mediale Konstruktionen aus Eigen- und Fremdperspektive, Schüren Verlag, Marburg 2022. ISBN: 978-3741003592;

3. Schmitz, Helmut: Von der nationalen zur internationalen Literatur: transkulturelle deutschsprachige Literatur und Kultur im Zeitalter globaler Migration, Rodopi, Amsterdam; New York 2009. ISBN: 9789042025820;

4. Winkler, Heinrich August: Werte und Mächte. Eine Geschichte der westlichen Welt, C. H. Beck Verlag, München 2023. ISBN: 978-3406741388;

5. Winkler, Heinrich August: Wie wir wurden, was wir sind: Eine kurze Geschichte der Deutschen, C. H. Beck Verlag, München 2022. ISBN: 978-3406793400;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT149**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nyelvi közvetítés a gyakorlatban
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Language mediation in practice
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy bevezető áttekintést nyújtson a nyelvi közvetítés különféle technikáiról, módszereiről és a prezentációs technikákról. A résztvevő hallgatók hétről hétre rövid, önállóan elkészítendő, az óra keretében megvitatott feladatok során bővítik a forrásnyelvi és célnyelvi szövegértési és szövegalkotási kompetenciákat, valamint a hallgatók vitakészségét. Különösen a szöveg (meghatározott szempontok szerinti) összefoglalásának, értelmezésének, mások felé történő közvetítésének lehetőségeit gyakoroljuk német-német, német-magyar és magyar-német viszonylatban szóban és írásban.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to provide an introductory overview of the different techniques of language mediation, methods and presentation techniques. Participating students will develop their competence in understanding and producing texts in the source and target languages, as well as their debating skills, through short, tasks discussed in class, week after week. In particular, the ability to summarise, interpret and communicate a text (according to specific criteria) in German-German, German-Hungarian and Hungarian-German contexts will be practised orally and in writing.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Ismeri a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és

felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként. Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat. Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a fenntartható fejlődéssel összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások és azok társadalmi hatásai megértésében segíteni a tanulókat.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani. Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat. A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

-

Attitűdje:

A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket. Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és

toleranciáját. A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Knows the methods for developing the specific competences in the teaching and learning of the subject. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities of further training, and the theoretical and practical methods of maintaining mental health. Knows the possibilities of conveying knowledge related to sustainable development within the framework of the German language subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Understands the values of sustainability and the basic cause-and-effect relationships.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of synthesising the competences developed during

the teaching of subjects. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts.

Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Recognises his/her role and responsibility as a representative of Hungarian language and culture in a foreign language environment. Capable of helping students understand the most important current issues related to media literacy and the use of digital technologies. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of helping students understand the most important current issues related to sustainable development and their social impacts.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use. Capable of building on students' prior knowledge and overcoming potential comprehension difficulties. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of adjusting the focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements. Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds. Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues.

-

Attitude:

Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes, to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Committed to authentically representing the values of sustainability.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical

knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals. Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance. Possesses synthesised knowledge appropriate to his/her field and strives to incorporate the values, goals, and principles of environmental education and education for sustainability into everyday pedagogical activities. Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés (Introduction)

12.2. Politikai és történeti szövegek 1. (Political and historical texts 1.)

12.3. Politikai és történeti szövegek 2. (Political and historical texts 2.)

12.4. Turisztika jellegű szövegek 1. (Tourism-related texts 1.)

12.5. Turisztika jellegű szövegek 2. (Tourism-related texts 2.)

12.6. Gasztronómiai szövegek (Culinary texts)

12.7. Kulturális és művészeti témájú szövegek 1. (Texts on cultural and artistic topics 1.)

12.8. Kulturális és művészeti témájú szövegek 2. (Texts on cultural and artistic topics 2.)

12.9. Természet és tudomány témájú szövegek 1. (Texts on nature and science 1.)

12.10. Természet és tudomány témájú szövegek 3. (Texts on nature and science 3.)

12.11. Gazdasági témájú szövegek (Texts on economic topics)

12.12. Hivatalos jellegű iratok 1. (Documents of an administrative nature 1.)

12.13. Tolmácsolás alapjai 1. (Fundamentals of interpretation 1.)

12.14. Tolmácsolás alapjai 2. (Fundamentals of interpretation 2.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a hallgatóknak jelen kell lennie a szemináriumok 75%-án. Aki

ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a hiányzástól függően további feladatokat kell teljesítenie az órákon gyakorolt szempontok szerint. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témákban prezentációt készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében szóban bemutatnak, illetve az oktató által meghatározott szövegek fordítását, összefoglalását kell elkészíteniük.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy prezentációt kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. Ezen kívül a szorgalmi időszak folyamán írásban el kell készítenie az óráról-órára feladott házifeladatokat, valamint három összefoglalást / értelmezést / mások felé történő közvetítést / fordítást írásban be kell adnia, amire osztályzatot kap. Aki a félév folyamán háromnál több házifeladatot nem készít el a következő órára, annak a félév végi jegyéből egy jegy levonásra kerül. Az el nem készített feladatok közé nem kerülhet olyan, amelyet írásban be kell adni. A rossz nyelvhelyességgel elkészített prezentáció érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül. A szemináriumi munka értékelése a prezentáció és a három beadott munka együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges a prezentáció megtartásával és a beadandók beadásával vagy a tanárral egyeztetve új beadandók elkészítésével. A nyomos ok nélkül nem a megbeszélt időben megtartott prezentáció elégtelen érdemjegyet kap, ami a pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe. Ugyanígy a nyomós ok nélkül nem időre elkészített beadandó feladat elégtelen, ami pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bayerlein, Oliver: Campus Deutsch - Präsentieren und Diskutieren. Kursbuch mit CD-ROM (MP3-Audiodateien und Video-Clips). Deutsch als Fremdsprache.,

Hueber, München 2021. ISBN: 978-3192010033;

2. Horváth Ildikó (szerk.): A modern fordító és tolmács, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 978 963 12 1474 1;

3. Klaudy Kinga, Salánki Ágnes: Német-magyar fordítástechnika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2000. ISBN: 9631903532;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bayerlein, Oliver: Campus Deutsch - Präsentieren und Diskutieren. Kursbuch - interaktive Version. Deutsch als Fremdsprache, Hueber, München 2021. ISBN: 978-3-19-211003-0;

2. Károly Krisztina: Szövegtan és fordítás, Akadémiai, Budapest 2018. ISBN: 978-963-454-312-1;

3. Snell-Hornby, Mary / Hans G. Honig / Paul Kussmaul / Peter A. Schmitt (Hg.): Handbuch Translation, Stauffenburg Verlag, Tübingen 1998. ISBN: 3-86057-991-6;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT153**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A német nyelv változatai (szociolingvisztika és dialektológia)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German language varieties (sociolinguistics and dialectolgy)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a német nyelv történetileg kialakult jelentős heterogenitásával, pluricentrikus és pluriareális jellegével és legfontosabb nyelvváltozataival. Megtanulják az ún. variációs nyelvészet alapfogalmait és megismerik a német nyelv variációs modelljeit. Áttekintést kapnak a diamediális (beszélt és írott nyelv), diatopikus (a német nyelv nemzeti változatai, regionális standardok, dialektusok), diasztratikus (rétegnyelvek) és diafázikus nyelvi rétegek (funkcionális nyelvek, stílusregiszterek) főbb jellemzőiről a német nyelvben. Autentikus beszélt és írott nyelvi példákon keresztül jellemezzük azokat és a közöttük levő kapcsolatokat. A diatopikus nyelvi változatok kapcsán a hallgatók bepillantást nyernek a német nyelv területei sokszínűségébe és az azt vizsgáló dialektológiába. A diasztratikus nyelvi rétegekkel kapcsolatban pedig kitekintünk a szociolingvisztikára.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási

tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to familiarise students with the historically significant heterogeneity of German, its pluricentric and pluriareal character and its most important linguistic varieties. They will learn the basic concepts of variational linguistics and become familiar with variational models of German. They will gain an overview of the main features of the diamedial (spoken and written language), diatopic (national varieties of German, regional standards, dialects), diastratic (stratified languages) and diaphasic (functional languages, stylistic registers) language varieties in German. They will be characterised and the relationships between them will be described through authentic examples of spoken and written language. In the context of diatopic language varieties, students will gain insights into the diversity of domains of the German language and the dialectology that studies them. In relation to diastropic language varieties, sociolinguistics will also be explored.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak.

-

Attitűdje:

Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the basics of contrastive linguistics, text linguistics, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history. Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying his/her knowledge of the basics of contrastive linguistics, linguistics of texts, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history to language teaching. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, capable of utilising them and conveying them to students with commitment in his/her educational and teaching work.

-

Attitude:

Considers the development of tolerance towards nationalities important. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nyelvi heterogenitás és az azt leíró variációs nyelvészet: nyelvi variáns-nyelvi variábilis-nyelvi változat (Linguistic heterogeneity and its description in variationist linguistics: linguistic variants, variables and varieties)

12.2. A német nyelv változatainak legfontosabb osztályozási lehetőségei, variációs modellek (The main classifications of German language varieties, variational models)

12.3. A diamediális nyelvi változatok: beszélt és írott nyelv, mediális valamint koncepcionális írásbeliség és szóbeliség (Diamedial varieties: spoken and written language, medial and conceptual literacy and verbalism)

12.4. A pluricentrikus, többközpontú német nyelv, a német nyelv nemzeti változatai, a németet mint hivatalos nyelvet használó nyelvi közösségek Európában (Pluricentric German language, national varieties of German, language communities using German as an official language in Europe)

12.5. A standard nyelvi változat fogalma, német standard nyelvi változatok és regionális standardok (The concept of standard language varieties, German standard language varieties and regional standards)

12.6. A dialektológia mint tudományág, eszközei és módszerei: dialektusok, dialektuscsoportok, dialektus régiók a németben (Dialectology as a discipline, its tools and methods: dialects, dialect groups, dialect regions in German)

12.7. A német dialektusok területi megoszlása, jellemzői (Spatial distribution and characteristics of German dialects)

12.8. A dialektusok használata a németben (The use of dialects in German)

12.9. A szociolingvisztika mint tudományág, a szociolingvisztikai kutatások eszközei és módszerei (Sociolinguistics as a discipline, tools and methods of sociolinguistic research)

12.10. Német csoportnyelvi változatok fő jellemzői, ill. összefüggésük a területi változatokkal (Main characteristics of German group language varieties and their relation to regional varieties)

12.11. Szaknyelvek és ifjúsági nyelv a németben (Specialised languages and youth language in German)

12.12. A stilisztika mint tudományág: stílus, stílusréteg, stílusregiszter (Stylistics as a discipline: style, style layer, style register)

12.13. A német funkcionális nyelvi változatok, stílusregiszterek jellemzői, valamint kapcsolatuk a többi nyelvváltozattal (Characteristics of German functional language varieties, style registers and their relationship with other language varieties)

12.14. A német mint kisebbségi nyelv Európában és a világban – áttekintés, magyarországi németek nyelve (German as a minority language in Europe and the world - overview, language of German speakers in Hungary)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév végén meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A félév végén mindenki szóbeli vizsgát tesz, aminek eredménye a vizsgajegy.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félév végi zárthelyi megírása valamint a szóbeli vizsga jegye. Amennyiben a zárthelyi dolgozat eredménye eléri a 80%-ot, az erre kapott érdemjegy 50%-al beszámítható a vizsgajegybe. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli vizsga értékelése ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Felder, Ekkehard: Einführung in die Varietätenlinguistik, WBG, Darmstadt 2016. ISBN: 9783534267965;

2. Löffler, Heinrich: Germanistische Soziolinguistik des Deutschen, 79-162.p., Erich Schmidt, Berlin 2016. ISBN: 978-3-503-16575-9;

3. Schuppener, Georg: Basiswissen- Varietäten des Deutschen, Edition Hamauda, Leipzig 2020. ISBN: 9783958170506;

4. Siewert, Klaus (szerk.): Verschlüsselt – Dekodiert – Dokumentiert. Erträge des XIII. Internationalen Symposions Sondersprachenforschung. Münster 12. bis 14. Mai 2023. Ausgewählte Kapitel, Buske, Hamburg 2025. ISBN: 978-3-96769-379-9;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ammon, Ulrich / Bickel, Hans / Lenz, Alexandra N.: Variantenwörterbuch des Deutschen. Die Standardsprache in Österreich, der Schweiz, Deutschland,

Liechtenstein, Luxemburg, Ostbelgien und Südtirol sowie Rumänien, Namibia und Mennonitensiedlungen. Völlig neu bearb. 2. Aufl., De Gruyter, Berlin / Boston 2016. ISBN: 9783110245431;

2. Barbour, Stephen / Stevenson, Patric: Variation im Deutschen. Soziolinguistische Perspektiven, De Gruyter, Berlin / New York 1998. ISBN: 9783110145816;

3. Sinner, Carsten: Varietätenlinguistik. Eine Einführung; https://download.e-bookshelf.de/download/0000/8600/45/L-G-0000860045-0030661819.pd, Narr, Tübingen 2014. ISBN: 9783823367901;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT171**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Oktatástechnológia a német nyelv tanításában
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Educational technology in German language teaching
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja az, hogy a leendő némettanárokat megismertesse az oktatás rendszerszerűségének és az iskolai oktatás környezetének jellegzetességeivel. Beleértve az oktatás fizikai környezetét és eszközeit, az oktatásszervezést, az adminisztrációt, a kapcsolattartást és a tananyaghasználatot. A tanári eszközhasználati kompetenciákon túl a hallgatók betekintést nyernek abba is, hogy a digitális eszközök és médiumok miért és hogyan kapcsolhatók be az órai nyelvtanítási és -tanulási folyamatokba. A digitális eszközök bevonása nem önmagában optimalizálja a tanítási folyamat eredményességét: didaktikai hozzáadott értékük az értő alkalmazásban rejlik. Lehetőségeket nyújtanak a tanulók aktivizálására, önállóságuk fejlesztésére, a belső differenciálásra és a különböző tanulási típusok számára megfelelő tanulási tartalmak és tanulási utak oktatásba és tanulásba való bevonására.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban

meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar aims to familiarize future teachers of the Germanic language with the characteristics of the systemic nature of education and the school teaching environment, including the physical environment and teaching tools, teaching organization, administration, communication, and the use of teaching materials. In addition to competencies in teaching tools, students will gain insight into why and how digital tools and media can be integrated into the language teaching and learning process in the classroom. Including digital tools does not optimize the teaching process's effectiveness: their didactic added value lies in their judicious use. They offer opportunities to activate learners, develop their autonomy, differentiate internally, and integrate learning content and pathways appropriate to different learning types into teaching and learning.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

-

Képességei:

Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését. Képes hitelesen kommunikálni a fenntarthatóság értékeit. Képes kihasználni a német nyelv tanításakor a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek

elsődlegességének szem előtt tartása mellett. Elhivatott a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete mellett. Elkötelezett a fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés iránt, fontosnak tartja a tanulók szemléletének formálását, a környezetért felelős tanulói gondolkodás és magatartás, aktív cselekvés igényének kialakítását. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the differentiation methods and educational strategies applicable to teaching German language. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections. Knows the characteristics of classroom communication. Informed about the ways of cooperating with parents, various professionals, and professional institutions that support his/her pedagogical work. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections. Knows the characteristics of classroom communication.

-

Capabilities:

Capable of selecting appropriate language acquisition methods for students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and personalising learning development. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of partnering with students, staff, especially colleagues

teaching other foreign languages, subjects in a living foreign language, and native language, other school staff, student bodies, parents, professionals, institutions, and organisations according to their roles in the pedagogical process. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of utilizing the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities. Capable of authentically communicating the values of sustainability. Capable of utilising the pedagogical opportunities for education for sustainability when teaching German. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Committed to authentically representing the values of sustainability.

Dedicated to educating for sustainability and environmental awareness, he/she considers it important to shape students' attitudes, to develop students' responsible thinking and behaviour towards the environment, and to foster active engagement. Adheres to the legal and ethical standards of the teaching profession. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her

activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az oktatás tervezésének és megvalósításának keretrendszere. Fogalmi alapvetés, perspektívák, célok (Framework of the design and delivery of education. Essential definitions, perspectives, and goals.)

12.2. Tanterv, tanmenet, tanóra. Dokumentálás: az elektronikus napló. Iskolai elektronikus kommunikációs csatornák. Médiahasználati kompetenciák (Curriculum, syllabus, lessons. Documentation: the electronic logbook. Electronic communication channels in schools. Competences in media use.)

12.3. A tantermi környezet és eszközei, élő vizuális szemléltető eszközök. A (német) nyelvtanításhoz használható elektronikus eszközök és egyéb tárgyak. Fenntarthatóság a nyelvoktatásban. (Classroom environment and tools, live visual aids. Electronic tools and other objects for (German) language teaching. Sustainability in language teaching.)

12.4. A tankönyvválasztás keretrendszere. A tankönyvelemzés és -értékelés kritériumai. Tankönyvcsaládok és multimédiás csomagok, kiegészítő tananyagok használata. (Framework for textbook selection. Criteria for textbook analysis and evaluation. Use of textbook families and multimedia packages, supplementary teaching materials.)

12.5. Projekt: tankönyvelemzés. Referátumok. (Project: textbook analysis. References.)

12.6. Projekt: Felkészülés a mikrotanításra. (Project: Preparation for micro-teaching.)

12.7. Iskolai csoportos hospitálás adott szempontrendszer alapján. (Group observation in school. Lesson observation based on specific criteria.)

12.8. Projekt: konkrét helyzetelemzések. Referátumok. Technikai kihívások, problémák kezelése. (Project: specific situation analyses. References. Technical challenges, problem management.)

12.9. A tanítási és tanulási kultúra fejlődése és változatai. Digitális és hibrid nyelvtanulás. (Evolution and variations in the teaching and learning culture. Digital and hybrid language learning.)

12.10. Interaktív tábla, digitális tankönyvek. (Interactive whiteboards and digital textbooks.)

12.11. Különböző digitális médiumok bekapcsolása a tanulási folyamatokba.

Internetről származó anyagok felhasználásának kritériumai. Etikai szempontok. (Integration of different digital media in learning processes. Criteria for using material from the Internet. Ethical considerations.)

12.12. Digitális médiumok és a tanulói autonómia. Kombinált munkaformák. (Digital media and learner autonomy. Combined forms of work.)

12.13. Az online-oktatás kihívásai és tapasztalatai. Mérés-értékelés digitális eszközökkel. (Challenges and experiences of online learning. Measurement and evaluation using digital tools.)

12.14. Referátumok, zárthelyi dolgozat. A szeminárium értékelő lezárása. (References, written examination. Seminar closing evaluation.)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról.

Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

A csoportos és egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező, az esetleges hiányzást, hiányzásokat legkésőbb a póthét végéig köteles pótolni. A pótlásról a gyakorlatvezető mentortanárral kell egyeztetnie.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi. A zárthelyik esetén 60 %-tól elégséges, 70 % -tól közepes, 80 %-tól jó és 90 %-tól jeles. A referátumok esetén 20 % a nyelvhelyesség és 80 % a szakmai anyag és a prezentáció.

A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

A hallgatónak a tárgy keretében az iskolai csoportos hospitálás mellett egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbi megosztás szerint:

- 4 szaktárgyi iskolai tanítási óra hospitálás, amelynek utolsó óráján 1x15 perc időtartamban mikrotanítást végez.

- 1 óra előre meghatározott tartalmú óra tanulói közösségépítés fókusszal (lehetőség szerint osztályfőnöki óra abban az osztályban, ahol majd a mikrotanítást végzi).

Ezekről a hallgató hospitálási naplót vezet a félév elején a szemináriumvezető által

meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a szemináriumvezetőnek.

A mikrotanításhoz a hallgató megfelelő óratervet készít, amelyet egyeztetésre a megtartandó óra előtt legalább 24 órával elküld a gyakorlatvezető mentorpedagógusnak. A hospitálási naplót, a mikrotanítás óratervét és a mikrotanítást a gyakorlatvezető mentorpedagógus értékeli. Ezen feladat a gyakorlati jegy 20%-t teszi ki.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

Az egyéni és csoportos hospitálás, valamint annak dokumentációjának (hospitálási napló, mikrotanítás óraterve) megfelelő minősítés megszerzése és határidőben történő leadása az aláírás megszerzésének a feltétele.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a referátum, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Brash, Bärbel / Pfeil, Andrea: Unterrichten mit digitalen Medien. Fort- und Weiterbildungsreihe des Goethe-Instituts., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2017. ISBN: 978-3-12-606981-6;

2. Ebner, Martin / Schön, Sandra, (Hrsg.): Lehrbuch für Lernen und Lehren mit Technologien (L3T)., epubli, Berlin 2013. ISBN: 3-8442-0437-7; 978-3-8442-0437-7;

3. Rösler, Dietmar / Würffel, Nicola: Lehr- und Lernmedien. Fort- und Weiterbildungsreihe des Goethe-Instituts., Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2020. ISBN: 978-3-12-676208-3;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Digitale Tools im Fremdsprachenunterricht nutzen, 2021. ISBN: https://www.fmf-mv.de/fachbeitraege/digitale-tools-im-fremdsprachenunterricht-nutzen/;

2. ZEITSCHRIFT FÜR PÄDAGOGIK Jahrgang 51, Heft 1 Januar/Februar 2005. Thementeil: E-Learning, Medienräume, Lernformate, 2005. ISBN: https://www.pedocs.de/zeitschriften.php?zst=6989-2005;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT186**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német mint idegen nyelv tantárgypedagógia elméleti alapjai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theoretical Foundations of Teaching German as a Foreign Language
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A német mint idegen nyelv (Deutsch als Fremdsprache, DaF) oktatása folyamatosan fejlődik és új perspektívákkal, elvekkel bővül. A kurzus folyamán a hallgatók megismerik a német mint idegen nyelv (DaF) oktatásának tartalmát és egyes fejlődési szakaszait. Betekintést nyernek a nyelvtanulás és nyelvelsajátítás elméleti kérdéseibe. Megismerik az aktuális nyelvoktatási trendek létrejöttének hátterét és központi elveit. Megismerik a tanulói perspektívákat a nyelvtanulásban, és azt, hogy mely stratégiák alkalmazása segíti a nyelvi ismeretek hatékony feldolgozását. Megismernek különböző módszertani elveket és óravezetési forgatókönyveket, melyek alkalmazása által a tanulási folyamatok sokszínűbbé, motiválóbbá és hatékonyabbá válhatnak.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   Teaching German as a foreign language (Deutsch als Fremdsprache, DaF) constantly evolves, and new perspectives and principles are added. During the course, the

students will get familiar with the content and the different stages of development of teaching German as a foreign language. (DaF) They will gain insight into theoretical issues of language learning and acquisition. They will get familiar with the background and the central principles behind the evolution of current trends in language teaching. They will learn about students' perspectives on language learning and the strategies that can be used to help process language knowledge effectively. They will get familiar with different methodological principles and classroom management scenarios that can be used to make learning processes more diverse, motivating, and effective.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással.

Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával.

Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát.

-

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban.

Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére.

A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

Képes a komplex személyiségfejlesztés céljából egységes rendszerbe illeszteni a pedagógiai céloknak megfelelő stratégiát, munkafolyamatokat, munkaformákat, módszereket és eszközöket, valamint a tanítási órán és azon kívül szerezhető ismereteket és tapasztalatokat, a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.

-

Attitűdje:

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre.

-

Autonómiája és felelőssége:

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the profession and means of pedagogy.

Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment. Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field.

Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning.

-

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes.

Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge. Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics.

Capable of integrating strategies, work processes, work forms, methods, and tools appropriate to pedagogical goals into a unified system for complex personality development, and utilising the knowledge and experiences gained during and outside of lessons, as well as the opportunities inherent in social learning.

-

Attitude:

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture.

-

Autonomy and responsibility:

Makes independent decisions on pedagogical issues related to his/her work within the limits of the legislation and institutional regulations.

Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A német mint idegennyelv oktatásának (DaF) tárgyköre és fejlődése. A német mint második nyelv oktatásának (DaZ) helyzete. (The field and development of teaching German as a foreign language (DaF) The situation of teaching German as a second language (DaZ).)

12.2. A német mint idegennyelv oktatásának (DaF) tartalma. Nyelvi norma, nyelvi variációk. (The content of teaching German as a foreign language (DaF). Language norms and variations.)

12.3. Tanulási elméletek, idegennyelv-elsajátítás. (Learning theories, foreign language learning.)

12.4. Didaktikai modellek történeti áttekintése 1. (Olvasó-fordító módszer, direkt módszer, audiolinguális/audiovizuális módszer.) (Historical overview of didactic models 1. (Reader-translator method, direct method, audiolingual/audiovisual method))

12.5. Didaktikai modellek történeti áttekintése 2. (A kommunikatív fordulat, A kommunikatív cselekvőképesség.) (Historical overview of didactic models 2. (Communicative turn, communicative capacity to act))

12.6. Didaktikai trendek fejlődése és elvei. Többnyelvűség. Harmadik nyelv tanítása, DaFnE (Evolution and principles of didactic trends. Multilingualism. Teaching a third language, DaFnE.)

12.7. A feladatorientált nyelvoktatás. (Task-based language teaching.)

12.8. Zárthelyi dolgozat. (Written test.)

12.9. Tanulási univerzáliák: nyelvfeldolgozó struktúrák és a feldolgozási folyamatok az agyban. (Learning universals: language processing structures and processing in the brain.)

12.10. A mentális lexikon. Információfeldolgozás és tárolás. A szókincsfeldolgozás kérdései. (The mental lexicon. Information processing and storage. Vocabulary processing issues.)

12.11. A nyelvtanulók metakognitív stratégiái. Metakognitív stratégiák közvetítése, fejlesztése. (Students' metacognitive strategies. Metacognitive teaching and developing strategies.)

12.12. Kultúraközvetítés a német mint idegen nyelv oktatásban (DaF). (Cultural mediation in teaching German as a foreign language (DaF).)

12.13. Különböző módszertani elvek és forgatókönyvek alkalmazása a nyelvórán. (Receptív folyamatszakasz / imitatív-reproduktív folyamatszakasz / kognitív-

reproduktív folyamatszakasz / reproduktív-produktív folyamatszakasz.) (Different methodological principles and scenarios in the language classroom. (Receptive process stage / imitative-reproductive process stage / cognitive-reproductive process stage / reproductive-reproductive process stage.))

12.14. Zárthelyi dolgozat. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során meg kell írnia egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsga alapján ötfokú jegy.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bimmel, Peter / Rampillon, Ute: Lernerautonomie und Lernstrategien., Langenscheidt, Berlin 2020. ISBN: 9783468496516;

2. Hantschel, Hans-Jürgen / Brinitzer, Michaela / Kroemer, Sandra / Möller-Frorath, Monika / Ros, Lourdes: DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch

als Fremd- und Zweitsprach, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3-12-675308-1;

3. Krumm, Hans-Jürgen / Fandrych, Christian /Hufeisen, Britta / Riemer, Claudia: Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein Internationales Handbuch., Walter de Gruyter GmbH & Co, Berlin/New York 2010. ISBN: Band 1: ISBN 978-3-11-020507-7, Band 2: ISBN 978-3-11-020508-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Barkowski, Hans / Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, A. Francke Verlag, Tübingen/Basel 2010. ISBN: 9783838584225;

2. Feld-Knapp, Ilona: Autonomie/autonomes Lernen. In: Barkowski, Hans / Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, A. Francke Verlag, Tübingen/Basel 2010. ISBN: 9783838584225;

3. Feldné Knapp, Ilona: Mehrsprachigkeit und Fremdsprachenunterricht, In: Szerk.: Feld-Knapp Ilona Mehrsprachigkeit. pp. 15-31. (CM-Beiträge zur Lehrerforschung), Typotex Kiadó; Eötvös Collegium, Budapest 2014. ISBN: 978-615-5897-15-3;

4. Krumm, Hans-Jürgen: » Lernen lehren – Lehren lernen. Schwierigkeiten und Chancen des Autonomen Lernens im Deutschunterricht. In: A. Müller-Hartmann/ M. Schocker-v.Ditfurth (Hg): Aufgabenorientierung im Fremdsprachenunterricht. pp. 99-118., Gunter Narr, Tübingen 2005. ISBN: 3-8233-6106-6;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT188**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német nyelvű gyermek- és ifjúsági irodalom
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German children's and youth literature
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus célja, hogy a hallgatók elmélyülhessenek a német nyelvű gyermek- és ifjúsági irodalomban, és képesek legyenek azt hatékonyan beépíteni a nyelvoktatásba, illetve játékosan, kreatívan tanítani egy-egy adott korosztálynak egy-egy adott nyelvi szinten. A gyermek- és ifjúsági irodalom körébe tartozó művek, illetve azok különböző mediális feldolgozásai a német nyelvet oktató tanító egyik leghasznosabb forrása lehet a tartalom alapú nyelvoktatásban. Mind társadalmi vonatkozásaik, mind pedig stilisztikai sajátosságaik miatt különösen figyelemfelkeltően, ezért motiválóan hatnak ezek a szövegek a nyelvtanulókra. A hallgatók a szemeszter során különböző szerzőket, történelmi időszakokat és irodalmi irányzatokat ismernek meg, és áttekinthetik a nyelv, az irodalom és a kultúra szoros kapcsolódását. Kiemelten fontos a hallgatók nyelvi és kommunikációs készségeinek fejlesztése, az önálló szövegalkotás és véleménynyilvánítás képességének elsajátítása is.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the course is to enable students to acquire an in-depth knowledge of

children's and youth literature in German, to be able to integrate it effectively into language teaching and to teach it creatively to a specific age group at a specific language level. Works of children's and youth literature and their various medial adaptations can be one of the most useful resources for the German language teacher in content-based language teaching. Both their social relevance and their stylistic specificity make them particularly attention-grabbing and therefore motivating for language learners. During the semester, students will be introduced to different authors, historical periods and literary trends, and will be able to review the close links between language, literature and culture. Emphasis is also placed on developing students' language and communication skills, and on acquiring the ability to produce texts and express opinions.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket és azok élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét. Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon, egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén). Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással. Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával. Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát. Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait. Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik. Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

Képességei:

Képes az általános műveltségi ismereteit, pedagógiai, pszichológiai és tantárgy-pedagógiai szakértelmét tudatosan felhasználni, hatékonyan alkalmazni a nevelési és oktatási folyamatokban. Jellemzi az empátia, a tolerancia, a rugalmasság, a

megbízhatóság, a türelmesség, a monitorozás képessége, a pontosságra való odafigyelés. Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére. Képes a szakmai-tudományos kritériumok érvényesítésével történő szakirodalmi könyvtári és digitális források biztonságos kiválasztására, és munkájában azok kreatív módon való hasznosítására. A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására. Képes olyan támogató tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló, felfedező, probléma-alapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat. A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni. Képes a komplex személyiségfejlesztés céljából egységes rendszerbe illeszteni a pedagógiai céloknak megfelelő stratégiát, munkafolyamatokat, munkaformákat, módszereket és eszközöket, valamint a tanítási órán és azon kívül szerezhető ismereteket és tapasztalatokat, a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására, a konfliktushelyzetek szakszerű kezelésére, az együttműködési képességek, a kommunikáció, az érvelési kultúra fejlesztésére.

Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja. Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre. Elkötelezett a különböző kultúrák megbecsülése iránt, törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt. Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért. Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű

egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért. Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért. A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the scientific theories underpinning the development of the personalities of children aged 6–12 and their role in preparing for lifelong learning. Possesses solid subject-specific and subject-pedagogical knowledge in all areas of education for grades 1–4, and in one area of education for grades 1–6 (or in the scientific and subject-pedagogical foundations of minority education). Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the the profession and means of pedagogy. Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment. Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field. Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning. Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy. Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education. Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture.

Capabilities:

Capable of consciously using and effectively applying general cultural knowledge, pedagogical, psychological, and subject-pedagogical expertise in educational processes. Characterised by empathy, tolerance, flexibility, reliability, patience, the ability to monitor, and attention to accuracy. Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge. Capable of safely selecting and creatively utilising professional literature, library, and digital sources in his/her work, adhering to professional and scientific criteria. Based on the knowledge

of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics. Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking. Capable of planning educational and developmental goals, tasks, and content with consideration of the personality and main characteristics of the socio-cultural environment of children aged 6–12. Capable of integrating strategies, work processes, work forms, methods, and tools appropriate to pedagogical goals into a unified system for complex personality development, and utilising the knowledge and experiences gained during and outside of lessons, as well as the opportunities inherent in social learning. Capable of conveying community values, shaping child communities, professionally handling conflict situations, and developing cooperation skills, communication, and argumentation culture.

Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values.

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12.

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture. Committed to appreciating different cultures, strives for cooperation, reciprocity, assertiveness, and supportive communication. Committed to supporting the integration of children from diverse socio-cultural backgrounds, children with special educational needs, and children with disabilities into the community in all areas of teaching activities.Open to studying literature in the nationality language, and continuously deepens his/her linguistic, literary, cultural, and methodological preparedness in the nationality language. Represents an inclusive, accepting approach in activities, striving to respect the cultural traditions of families.

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Aims to educate students to respect others' opinions and values.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority. Takes responsibility for the comprehensive health development of children aged 6–12, and for promoting safe learning and communication in a digital environment within his/her scope of authority. Takes responsibility for strengthening social cohesion in the practice of his/her profession. Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of

authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés: a gyermek- és ifjúsági irodalom definíciója, a gyermekirodalom fejlődése, funkciói és szerepe a fiatalok életében (Introduction: definition of children's and young people's literature, the development of children's literature, its functions and its role in young people's lives)

12.2. Klasszikus mesék és népmesék a német irodalomban I. (Grimm fivérek) (Classical tales and folk tales in German literature I (Grimm brothers))

12.3. Klasszikus mesék és népmesék a német irodalomban II. (Mesék a romantika korából) (Classical tales and folk tales in German literature II (Tales from the Romantic Age))

12.4. Mesék a nyelvórán (csoportos projektmunka) (Tales in the language classroom (group project work))

12.5. Ifjúsági regények a huszadik században (könyvismertetések) (Young adult novels in the twentieth century (book reviews))

12.6. A kortárs ifjúsági irodalom irányzatai (könyvismertetések) (Trends in contemporary youth literature (book reviews))

12.7. Könyvek és adaptációk: filmek, sorozatok, képregények, illusztrációk (Books and adaptations: films, series, comics, illustrations)

12.8. Ifjúsági regények a nyelvórán (csoportos projektmunka) (Young adult novels in the language classroom (group project))

12.9. Gyermekversek és dalok, vers és zene az általános iskolai nyelvtanításban I. (Children's poems and songs, poetry and music in primary school language teaching I.)

12.10. Interaktív és digitális irodalom a nyelvórán (Interactive and digital literature in the language classroom)

12.11. Interaktív és játékos tanulási módszerek a gyermekirodalom tanításában (Interactive and playful learning methods in the teaching of children's literature)

12.12. Mikrotanítások I. (rövid módszertani bemutatók és elemzésük) (Microteachings I (short methodological presentations and analysis))

12.13. Mikrotanítások II. (rövid módszertani bemutatók és elemzésük) (Microteachings II. (short methodological presentations and analysis))

12.14. A kurzus értékelése, záróbeszélgetés: gyermek- és ifjúsági irodalom a nyelvórán (Course evaluation, final discussion: children's and youth literature in the language classroom)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A 25%-os hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A fentiekben meghatározottnál több hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a házifeladatok és az órai feladatok együttes értékeléséből áll össze. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 30%-át az órai aktivitás, 30%-át a projektfaladat és 40%-át az előre egyeztetett félévközi feladatokra és dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga adja.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges az elmulasztott feladatok elkészítésével, prezentálásával. Az osztályzatra kijelölt félévközi feladatok közül elégtelen jegy esetén csak egyet és egyszer lehet ismételni.

16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a házifeladatok és az órai feladatok együttes értékeléséből áll össze. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 30%-át az órai aktivitás, 30%-át a projektfaladat és 40%-át az előre egyeztetett félévközi feladatokra és dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga adja. Írásbeli dolgozatok és szóbeli beszámolók esetén a nyelvhelyesség a pontok 30%-át adja, az összesített érdemjegy pedig 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges az elmulasztott feladatok elkészítésével, prezentálásával. Az osztályzatra kijelölt félévközi feladatok közül elégtelen jegy esetén csak egyet és egyszer lehet ismételni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges

gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Jäger-Manz, Monika: Deutschförderung durch literarische Werke im Kindesalter, Bajapress, Baja 2015. ISBN: 9789631226867;

2. Kaspar H. Spinner (Hg.) / Jan Standke (Hg.): Erzählende Kinder- und Jugendliteratur im Deutschunterricht. Textvorschläge – Didaktik – Methodik, Brill, Schöningh 2016. ISBN: 9783825286538;

3. Kurwinkel, Tobias (Hrsg.) / Schmerheim, Philipp (Hrsg.) / Jakobi, Stefanie : Handbuch Kinder- und Jugendliteratur, Metzler Verlag, Berlin/Heidelberg 2021. ISBN: 978-3-476-04720-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Horak, Karl, /Horak, Grete: Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen, ELTE, Germanistisches Institut, Budapest 2014. ISBN: 978-963-284-573-9;

2. Szőts Éva: Handbuch zur deutschsprachigen Kinder- und Jugendliteratur. Didaktisch-methodische Überlegungen vom Kinderreim bis zum umgeformten Märchen, Eötvös József Lehrerbildungshochschule, Baja 1998.

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT191**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nyelvészeti ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Linguistic knowledges
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy áttekintés jelleggel ismereteket nyújtson azokról az általános nyelvészeti, valamint germanisztikai nyelvészeti kategóriákról, fogalmakról és módszerekről, amelyek segítségével a német nyelv jellemezhető ill. leírható. A hallgatók a német nyelv példáján ill. autentikus német nyelvi példák segítségével megismerkednek a nyelv és a nyelvi jel fogalmával, a természetes emberi nyelv jellemzőivel és a természetes nyelvek csoportosítási lehetőségeivel a nyelvtudományban. Majd betekintést nyernek a nyelv különböző szintjeibe: a fonetika/fonológia, morfológia, mondattan, lexikológia, szövegnyelvészet területekbe. Ezen területek tárgyalása során nyelvtörténeti példákat is tárgyalunk. Ezt követően pedig kitérünk bizonyos, a német nyelv vonatkozásában specifikus nyelvhasználati aspektusokra, mint a német nyelv történetileg kialakult jelentős heterogenitására, pluricentrikus és pluriareális jellegére és legfontosabb nyelvváltozataira, mint pl. a gyermek- és ifjúsági nyelv.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to provide an overview of the general linguistic and German linguistic categories, concepts and methods used to describe German language. Using the example of German language and authentic examples of German, the concepts of language and the linguistic sign, the characteristics of natural human language and the possibilities of grouping natural languages in linguistics are introduced. The students will then gain insights into the different levels of language: phonetics/phonology, morphology, syntax, lexicology, text linguistics. Examples from the history of language are also discussed. Subsequently, certain aspects of language use specific to the German language will be discussed, such as the historically significant heterogeneity of the German language, its pluricentric and pluriareal character and its most important linguistic varieties, like children and youth language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Biztos szaktudományos ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon továbbá az 1–6. évfolyamon a német műveltségi területen. Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.

Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint szöveg szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismeri a nyelvtudományi kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát.

Képességei:

Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére. Képes a szakmai-tudományos kritériumok érvényesítésével történő szakirodalmi könyvtári és digitális források biztonságos kiválasztására, és munkájában azok kreatív módon való hasznosítására.

Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő nyelvészeti tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére.

Attitűdje:

Nyitott a munkájával összefüggő új nyelvészeti elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre. Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, önreflexióra, szakmai megújulásra.

-

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses solid subject-specific in the German area of education for grades 1–4, and of education for grades 1–6. Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use.

Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education.

Committed and takes responsibility for his/her professional development.

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools.

Capabilities:

Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge.

Capable of supporting knowledge building in a digital environment, fostering digital culture, and laying the foundations for and developing digital literacy.

Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic discipline German linguistics.

Attitude:

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture. Has a need for continuous self-development, self-reflection, and professional renewal.

-

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvtudomány mint tudományos diszciplína. A nyelvtudomány tárgya: Mi a nyelv? Emberi és állati nyelv, természetes nyelvek és mesterséges nyelvek (Linguistics as academic discipline. The subject of linguistics: what is language? Human and animal language, natural languages and artificial languages)

12.2. A nyelv leírása: langue-parole-language, kompetencia és performancia, diakrónia és szinkrónia (Describe language: langue-parole-language, competence and performance, diachrony and synchrony)

12.3. A nyelvek osztályozási lehetőségei: nyelvcsaládok, nyelvtípusok (Classification of languages: language families, language types)

12.4. A természetes nyelv mint jelrendszer: a jel fogalma, a jelek osztályozása (Natural language as a system of signs: the concept of sign, classification of signs)

12.5. Fonetika-fonológia: beszédhangok és betűk, beszédszervek, artikuláció, fonémák (Phonetics-phonology: speech sounds and letters, speech organs, articulation, phonemes)

12.6. Morfológia: szavak alkotóelemei, szegmentálása, szóalkotás, szószerkezetek (Morphology: constituents of words, segmentation, word formation, word structures)

12.7. Lexikológia: szó és szókincs, a szavak jelentése és változás a szókincsben (Lexicology: words and vocabulary, the meaning of words and their change)

12.8. Mondattan: szókapcsolat, mondat, mondatrész, részmondat, mondattípusok (Syntax: word constructions, sentences, parts of sentences, clauses, sentence types)

12.9. Szövegtan: szövegszerűség, a mondatok összefűződése koherens szöveggé, a szövegek funkciója és típusai (Textlinguistics: textual coherence, how sentences are put together to form a coherent text, function and types of texts)

12.10. Nyelvi heterogenitás a németben: kialakulása, formái. A német nyelv változatainak legfontosabb osztályozási lehetőségei (Linguistic heterogenity in German: development and forms. The main classifications of German language varieties)

12.11. A pluricentrikus, többközpontú német nyelv, a német nyelv nemzeti változatai, a német mint hivatalos nyelv Európában (Pluricentric German language, national varieties of German, German as an official language in Europe)

12.12. A standard nyelvi változat(ok) a németben és a német dialektusok: területi megoszlásuk, jellemzőik és használatuk (Standard language varieties and dialects in German: their spatial distribution and characteristics, their use)

12.13. Német csoportnyelvi változatok fő jellemzői. Német funkcionális nyelvi változatok, stílusregiszterek jellemzői (Main characteristics of German group language varieties. Characteristics of German functional language varieties, style registers)

12.14. Német nyelvi változatok az iskolában: Ifjúsági nyelv és gyermeknyelv a németben (German languge varieties in the school. Youth language and children language in German)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre

vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során meg kell írnia előre egyeztetett időpontban egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) legalább elégséges eredményű megírása.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsga tételsor alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Drahota-Szabó, Erszébet: Einführung in die Sprachwissenschaft, Alphabet Wörterbuchverlag, Imst 2022. ISBN: 9783950456684;

2. Hutterer Miklós: A germán nyelvek., Gondolat Kiadó, Budapest 1986. ISBN: 9632815408;

3. Kálmán László / Trón Viktor: Bevezetés a nyelvtudományba., Tinta Könyvkiadó, Budapest 2005. ISBN: 963 7094 26 1;

4. Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek, Akadémiai Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 9789630589987;

5. Schuppener, Georg: Basiswissen Varietäten des Deutschen., Edition Hamauda, Leipzig 2020. ISBN: 978-3958170506;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Crystal, David (Ford. Kis Katalin, László Zsuzsa, Rebrus Péter.): A nyelv enciklopédiája, Osiris Kiadó, Budapest 2003. ISBN: 963 379 211 8;

2. Kessel, Katja / Reimann, Sandra: Basiswissen deutsche Gegenwartssprache, Francke, Tübingen 2017. ISBN: 3-8252-2704-9;

3. Kiss Jenő: Társadalom és nyelvhasználat, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1995. ISBN: 963-186-816-8;

4. Sapir, Edward: Az ember és a nyelv, Gondolat Könyvkiadó, Budapest 1971.

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT192**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A nyelvtan- és szókincsdidaktika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The Methodology of Teaching Grammar and Vocabulary
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a nyelvtanulók nyelvtani ismereteinek és szókincsének fejlesztésére szolgáló módszertani lehetőségeket, feladattípusokat, illetve számonkérési módokat. A hallgatók a kurzus során megismerik azokat a fejlesztési módokat és motivációs technikákat is, melyek a nyelvtanulók egyéni szükségleteihez igazodnak és aktívan bevonják őket a nyelvtanulás folyamatába. A félév során nagy hangsúlyt kapnak a gyakorlati feladatok, mint a tananyagkészítés egy kiválasztott nyelvtani jelenséghez, illetve szókincsfejlesztési feladatlap összeállítása egy adott témához. A kurzust kötelező iskolai hospitálás egészíti ki.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő, fókuszában a nyelvi-strukturális valamint a szókincsfejlesztés didaktikai és módszertani kérdéseivel.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The aim of the course is to familiarise students with the methodological options, task

types and assessment methods for developing grammatical knowledge and vocabulary. The course will also introduce students to development methods and motivational techniques that are adapted to the individual needs of language learners and actively involve them in the language learning process. During the semester, emphasis is placed on practical tasks such as the preparation of a lesson plan for a selected grammatical phenomenon or the compilation of a vocabulary development worksheet for a given topic. The course is complemented by compulsory in-school observation.

The subject facilitates the achievement of the learning goals and outcomes defined in the current National Core Curriculum (NAT) and the Framework Curricula (KET), focusing on the didactic and methodological questions of language-structural and vocabulary development.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.

Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan.

Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.

Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.

Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

Képes tevékenységére szakszerűen reflektálni, képes az önreflexió folyamatelemeinek követésére.

-

Attitűdje:

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzékkel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Knows the phonetic, morphological, syntactic, semantic, pragmatic, and discourse-level characteristics of the synchronic state of the language and their interrelationships.

Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage).

Knows the specific aspects and possibilities of applying the methods and procedures learned in general pedagogical-psychological training.

Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development.

Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students.

Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections.

Knows the characteristics of classroom communication.

Knows the concept of teacher autonomy.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context.

Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy.

Capable of determining, structuring, and logically organizing the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content.

Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject.

Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance.

Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them.

Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities.

Capable of interpreting and utilising social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school.

Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings.

Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures.

Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

Capable of professionally reflecting on his/her activities and following the elements of the self-reflection process.

-

Attitude:

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal

work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

Realistically assesses the role of the German language subject in education.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az iskolai (német nyelvi) nyelvtantanítás tematikai területei és általános céljai a kommunikatív cselekvőképesség kialakításának kontextusában. (Thematic areas and general objectives of teaching grammar in school (German language) in the context of developing communicative competence.)

12.2. Nyelvtantanítási módszertani utak. (Methodological approaches to teaching grammar.)

12.3. A nyelvtantanítás metanyelvi fogalomtára. (The terminology of metalanguage in grammar teaching.)

12.4. A nyelvtantanítás általános motivációs eszköztára és a hibajavítás didaktikája. (General motivational tools for grammar teaching and the didactics of error correction.)

12.5. Iskolai tanóramegfigyelés adott szempontrendszer alapján. (School lesson observation based on specific criteria.)

12.6. Projekt: Prezentációk, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés. (Project: presentations, specific situation observation, and analysis.)

12.7. A szókincs fogalmi megközelítése – tanulási és tanítási perspektívából. (Conceptual approach to vocabulary from learning and teaching perspectives.)

12.8. A szókincsfejlesztés ill. szókincsbővítés folyamatának céljai és feladatai. (Objectives and tasks of vocabulary development and expansion processes.)

12.9. Szókincsfejlesztés szövegkontextusban: tematikus előkészítés – feldolgozás – gyakorlás – számonkérés. (Vocabulary development in text context: thematic preparation – processing – practice – assessment.)

12.10. Tanulási-feldolgozási szakaszokhoz rendelt szókincsfejlesztési feladattipológia. (Task typology for vocabulary development assigned to learning and processing stages.)

12.11. A szókincsfejlesztés speciális területei és módszerei. (Special areas and methods of vocabulary development.)

12.12. Szókincsfeldolgozás és szótárdidaktika. (Vocabulary processing and dictionary didactics.)

12.13. Iskolai tanóramegfigyelés adott szempontrendszer alapján. (School lesson observation based on specific criteria.)

12.14. Projekt: Prezentációk, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés. (Project: presentations, specific situation observation, and analysis.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják. A csoportos és egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező, az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a gyakorlatvezető mentortanárral kell egyeztetnie.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során két prezentációt kell tartania. Az egyiket egy félév elején vállalt, nyelvtani témából, melyhez külön tananyagvázlatot készít. A szorgalmi időszak végén pedig egy záró prezentációt kell tartania egy szabadon választott szókincsfejlesztési feladatmodulhoz, melyhez külön óravázlatot készít. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás és a prezentációk együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% az első nyelvtani témájú prezentáció (és a hozzá tartozó tananyagvázlat), 20% az órai munka és 40% a záró szókincs témájú prezentáció (és a hozzá tartozó óravázlat). A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén. A hallgatónak a tárgy keretében az iskolai csoportos hospitálás mellett egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie. Ezekről a hallgató hospitálási naplót vezet a félév elején a szemináriumvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak utolsó hetéig kell a hallgatónak leadnia a szemináriumvezetőnek. A hospitálási naplót a gyakorlatvezető mentorpedagógus megfelelő/nem megfelelő minősítéssel értékeli.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte az aláírás megszerzésének feltétele.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% az első nyelvtani témájú prezentáció (és a hozzá tartozó tananyagvázlat), 20% az órai munka és 40% a záró szókincs témájú prezentáció (és a hozzá tartozó óravázlat).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Grammatikunterricht. Themenheft der Zeitschrift „Der Deutschunterricht". Ausgabe Nr. 2/2020. https://www.friedrich-verlag.de/friedrich-plus/sekundarstufe/deutsch/der-deutschunterricht/, Friedrich Verlag GmbH, Hannover 2020. ISBN: 0340-2258;

2. Feld-Knapp, Ilona (szerk.): Grammatik. Online: https://eotvos.elte.hu/kiadvanyok/cathedra-magistrorum?m=8944, Typotex Kiadó – Eötvös-József-Collegium, Budapest 2016. ISBN: 978-615-5371-72-1;

3. Feld-Knapp, Ilona (szerk.): Kompetenzen und Standards. Online: https://eotvos.elte.hu/kiadvanyok/cathedra-magistrorum?m=8944, Typotex Kiadó – Eötvös-József-Collegium, Budapest 2022. ISBN: 978-963-89596-4-5;

4. Feld-Knapp, Ilona (szerk.): Lexik. Online: https://eotvos.elte.hu/kiadvanyok/cathedra-magistrorum?m=8944, Typotex Kiadó – Eötvös-József-Collegium, Budapest 2020. ISBN: 978-615-5897-37-5;

5. Sárvári, Tünde: Wortschatzerweiterung mit Chunks im DaF-Unterricht. In: DUfU. Deutschunterricht für Ungarn 2024, 34. Jahrgang, S.34-64. Online: https://dufu.hu/, Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesület, Budapest 2024. ISBN: 2786-1627;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Grammatische Modelle. Themenheft der Zeitschrift „Der Deutschunterricht". Ausgabe Nr. 3/2023 https://www.friedrich-verlag.de/friedrich-plus/sekundarstufe/deutsch/der-deutschunterricht/grammatische-modelle-6062, Friedrich Verlag GmbH, Hannover 2020. ISBN: 0340-2258;

2. Drahota-Szabó, Erzsébet/Egger, Miriam Natalie: Phraseodidaktische Empfehlungen im digitalen Zeitalter. In: DUfU. Deutschunterricht für Ungarn 2023, 33. Jahrgang, S. 66-103. https://dufu.hu/, Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesülete, Budapest 2023. ISBN: 2786-1627;

3. Hallsteinsdóttir, Erla/Chrissou,Marios: Ein vergessener (Wort-)Schatz? Feste Wendungen in Deutsch als Fremdsprache. In: Fremdsprache Deutsch, 72/2025, S. 37-44. https://www.fremdsprachedeutschdigital.de/, Erich Schmidt Verlag, Berlin 2025. ISBN: 2194-1823;

4. Reder, Anna: Ausgewählte Fragen der Deutschdidaktik. Online: http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/dig_jegy_nemet/index.html, Pécsi

Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pécs 2011. ISBN: 978-963-642-469-5;

5. Szabó-Szász, Dorottya: Anziehungskraft der Grammatik? Grammatik mit digitalen Medien. In: DUfU. Deutschunterricht für Ungarn 2022, 32. Jahrgang, S. 47-64. https://dufu.hu/, Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesülete, Budapest 2022. ISBN: 2786-1627;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT159**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kultúra- és médiatudományi ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Culture and media studies
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   Az előadás a kultúra- és médiatudományok meghatározó jelentőségű elméleti irányzatait és módszereit mutatja be, elsősorban azok német nyelvterületre gyakorolt hatásának előtérbe helyezésével. A kultúrafogalmak és a kultúratudományban bekövetkezett fordulatok bemutatása mellett, az emlékezetkutatás és identitáskutatás elméleteit, valamint az interkulturalitás, transzkulturalitás jelenségeit helyezi középpontba. A médiatudomány és az intermedialitás-kutatás főbb irányaink ismertetését a német irodalom és a képi médiumok kapcsolódási pontjainak bemutatása teszi teljessé, különös tekintettel az irodalmi szöveg prezentációja és recepciója, annak színházi megjelenítése, illetve filmadaptációja mediális kérdéseire. Az előadás kifejezett célja az is, hogy felhívja a figyelmet az egyes diszciplinák közötti összefüggésekre és átjárhatóságra, és így betekintést nyújtson a hallgatóknak az interdiszciplinaritás és intermedialitás világába.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és

társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási pontjainak bemutatása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The lectures present the theoretical trends and methods of cultural and media studies of decisive importance, primarily by highlighting their impact on the German-speaking area. In addition to presenting the concepts of culture and the developments in cultural studies, it focuses on the theories of memory research and identity research, as well as the phenomena of interculturality and transculturality. The presentation of our main directions of media studies and intermediality research is completed by the presentation of the points of connection between German literature and visual media, with particular attention to the media issues of the presentation and reception of the literary text, its theatrical presentation, and its film adaptation. The express purpose of the presentation is also to draw attention to the connections and interoperability between the individual disciplines, and thus to provide students with an insight into the world of interdisciplinarity and intermediality.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat. Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel.

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a

papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival. Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával. A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalakító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes együttműködni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag,

nyelvileg folyamatosan megújulni.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. z iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the teaching tools and educational aids applicable to teaching German language, literature, and culture. Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception.

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic. Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies. Aware of the legal, technical-organisational rules

and constructive use of information sources. Possesses knowledge about artificial intelligence and understands its application possibilities in public education, training, and administrative tasks. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Possesses basic knowledge of various motivation theories, their applicability in school pedagogy, and the methods for recognising and developing learning motivation. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of cooperating with various educational service providers, public cultural institutions, media, social, and civil organisations relevant to the teaching of the German language. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Committed to forms of evaluation that support learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A kultúrafogalmak sokszínűsége (Diversity of cultural concepts)

12.2. A kultúratudomány kultúrtörténete (The cultural history of cultural studies)

12.3. Interpretatív kultúraelméletek (Interpretive cultural theories)

12.4. A kultúra mint szöveg (Culture as text)

12.5. Az irodalmi antropológia (Literary anthropology)

12.6. Az emlékezetkutatás elméletei (Theories of memory research)

12.7. Az identitáskutatás elméletei (Theories of identity research)

12.8. Multikulturalitás, interkulturalitás és transzkulturalitás (Multiculturality, interculturality and transculturality)

12.9. Interdiszciplinaritás (Interdisciplinarity)

12.10. Medialitás, intermedialitás (Mediality, intermediality)

12.11. Intermedialitás 1.: szöveg és zene (Intermediality 1.: text and music)

12.12. Intermedialitás 2.: szöveg és kép (Intermediality 2.: text and image)

12.13. Intermedialitás 3.: irodalom és film (Intermediality 3.: literature and film)

12.14. Aktuális trendek a kultúratudományban (Current trends in cultural studies)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

15. A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatók az aláírás megszerzéséhez az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben kutatómunkát végeznek vagy projektmunkát pl. kreatív alkotás, kiállítás, stb. készítenek, amelynek eredményét legkésőbb a szemeszter utolsó hetében bemutatják. Az önállóan elkészített munka bemutatása/benyújtása az aláírás és a vizsgára bocsátás feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott önálló feladat legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsgán szerzett vizsgajegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A vizsgajegy az elsajátított tudás mennyiségét, az analítikus, mérlegelő gondolkodás képességét, a szakirodalom önálló, értelmező feldolgozásának megvalósítását értékeli.

A szóbeli vizsga részei:

a) Szóbeli felelet az előadás tematikájában szereplő témakörök valamelyikéből

b) Az aláírás megszerzéséért benyújtott önálló munka szóbeli ismertetése, bemutatása

A vizsgajegy 70%-a a szóbeli felelet eredménye, 30%-a pedig az önállóan elkészített munka eredménye.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Assmann, Aleida: Einführung in die Kulturwissenschaft, Erich Schmidt Verlag, Berlin 2017. ISBN: 978-3-503-17141-5;

2. Chartier, Roger – Cavallo, Guglielmo: Die Welt des Lesens: Von der Schriftrolle zum Bildschirm, Campus Verlag, Frankfurt/New York 1999. ISBN: 978-3593360799;

3. Jan-Oliver Decker – Dennis Gräf – Stephanie Großmann – Martin Nies: Mediale Strukturen - strukturierte Medialität: Konzeptionen, Semantiken und Funktionen medialer Weltentwürfe in Literatur, Film und anderen Künsten, Verlag Ludwig, Kiel 2021. ISBN: 978-3869354187;

4. Monaco, James: Film verstehen. Kunst, Technik, Sprache, Geschichte und Theorie des Films und der Medien, Rowohlt Verlag, Leipzig 2011. ISBN: 978-3499625381;

5. Nünning, Ansgar – Nünning, Vera: Konzepte der Kulturwissenschaften, Metzler Verlag, Stuttgart 2003. ISBN: 978-3-476-01737-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Althüser, Gerrit: Literaturverfilmung transmedial?, Peter Lang Verlag, Berlin 2022. ISBN: 978-3631871331;

2. Assmann, Aleida: Erinnerungsräume: Formen und Wandlungen des kulturellen Gedächtnisses, Beck Verlag, München 2018. ISBN: 978-3-406-72990-4;

3. Hron, Irina – Kita-Huber, Jadwiga – Schulte, Sanna: Leseszenen: Poetologie – Geschichte – Medialität, Winter Universitätsverlag, Heidelberg 2020. ISBN: 9783825347154;

4. Krappmann, Lothar: Identität. In: Ammon, Ulrich (Hrsg.): Soziolinguistik. ein internationales Handbuch zur Wissenschaft von Sprache und Gesellschaft. HSK 3.1. Berlin, New York: Gruyter, 1987 S.132-138, De Gruyter, Berlin/New York 2004. ISBN: 978-3110141894;

5. Müller-Funk, Wolfgang: Kulturtheorie: Einführung in Schlüsseltexte der Kulturwissenschaften, utb-Verlag, Tübingen 2010. ISBN: 978-3772081828;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT163**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A nyelvi változás folyamatai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Language change processes
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus egyik célja, hogy a bevezetést adjon a történeti nyelvtudományba. A hallgatók áttekintést kapnak a német nyelv történetéről az indogermán kezdetektől a mai német nyelvig. Bemutatásra kerülnek a germán népek ill. a germán törzsek és a germán törzsi nyelvek, a német nyelvterület kialakulása a középkorban. Ezután a német nyelv hagyományosan négy periódusra osztott (ófelnémet, középfelnémet, korai újfelnémet és újfelnémet) története áll a középpontban: (elsősorban) az ún. külső (externális) és belső (internális) nyelvtörténet tükrében. A hallgatók megismerik a történeti nyelvtan legfontosabb elemeit, elsősorban olyanokat, amelyek magyarázatot adnak a jelenkori német nyelv magyar nyelvtanulók számára kihívást jelentő bizonyos jelenségeire (pl. hangváltozások, névelők kialakulása stb.). A történeti szókincs pedig a kultúrtörténet tükrében kerül tárgyalásra. A szemeszter második felében a nyelvi változásokra vonatkozó elméletekre, összpontosítunk. A hallgatók nyelvtörténeti ismeretei alapján példákat hozunk a grammatikalizációs és lexikalizációs folyamatokra. A jelenkori nyelvészeti kutatások alapján pedig a hallgatók kiválasztott esettanulmányok formájában bepillantást nyernek a jelenkori német nyelv

szókincsében (neologizmusok, politikai korrektség), grammatikájában (szórend és nem nemspecifikus nyelvhasználat) és stilisztikájában végbemenő aktuális változásokba.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

One aim of the course is to provide an introduction to historical linguistics. Students will be given an overview of the history of the German language from its Indo-European beginnings to modern German. The Germanic peoples or Germanic tribes and the Germanic tribal languages will be introduced, as well as the development of the Germanic language area in the Middle Ages. Then, the history of the German language, traditionally divided into four periods (Old German, Middle German, Early New German and New German), is the focus: (mainly) in the light of the so-called external and internal language history. Students will learn about the most important elements of historical grammar, especially those that explain certain phenomena of contemporary German that are challenging for Hungarian language learners (e.g. sound changes, the formation of nouns, etc.). Historical vocabulary will be discussed in the light of cultural history. The second half of the semester will focus on theories of language change. Examples of grammaticalisation and lexicalisation processes will be drawn from students' knowledge of the history of language. On the basis of contemporary linguistic research, students will gain insights into current changes in the vocabulary (neologisms, political correctness), grammar (word order and non-specific usage) and stylistics of contemporary German through selected case studies.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes a kontrasztív nyelvészet, a

szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni. Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the basics of contrastive linguistics, text linguistics, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history. Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject. Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying his/her knowledge of the basics of contrastive linguistics, linguistics of texts, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history to language teaching. Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Consciously utilises the possibilities of transfer effects.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés a történeti (és összehasonlító) nyelvtudományba, a német nyelv helye az indoeurópai és a germán nyelvek családjában, az indogermán nyelv (Introduction to historical (and comparative) linguistics, the place of German in the Indo-European and Germanic language families, the Indo-Germanic language)

12.2. A germán népek eredete, története, mitológiája és mondavilága (Origin, history and mythology of the Germanic peoples)

12.3. Germán törzsek és nyelveik a Római Birodalom idején (Germanic tribes and their languages during the Roman Empire)

12.4. A német nyelvterület kialakulása és kulturális fejlődése a középkorban (The emergence and cultural development of the Germanic language area in the Middle Ages)

12.5. A német nyelv az ófelnémet korban: legfontosabb kultúrtörténeti és nyelvi változások (German in the Old Germanic period: major cultural and linguistic changes)

12.6. A német a középfelnémet korban: legfontosabb kultúrtörténeti és nyelvi változások (German in the Middle Germanic period: major cultural, historical and linguistic changes)

12.7. A német kora újkor: legfontosabb kultúrtörténeti és nyelvi változások, a német köznyelv kialakulása, Martin Luther szerepe (Early modern German: major cultural and linguistic changes, the development of the German vernacular, the role of Martin Luther)

12.8. A német standard nyelv kialakulása az újkorban: nyelvészeti teóriák (The development of standard German in the modern era: linguistic theories)

12.9. Mi a nyelvi változás? A nyelvi változásokra vonatkozó elméletek a germanisztikai kutatásokban (What is language change? Theories of language change in German studies)

12.10. A nyelvi változások fő megjelenési formái: grammatikalizáció és lexikalizáció

(The main forms of language change: grammaticalisation and lexicalisation)

12.11. Jelenkori fejlődési tendenciák a szókincsben: neologizmusok, anglicizmusok, politikai korrektség (Recent developments in vocabulary: neologisms, anglicisms, political correctness)

12.12. Jelenkori fejlődési tendenciák a grammatikában: a német szórendi minták változása, az ún. egyszerűsített német nyelv (Modern trends in grammar: changes in German word order patterns, the so-called simplified German language)

12.13. Jelenkori fejlődési tendenciák a stilisztikában: genderspecifikus nyelvhasználat (Modern trends in stylistics: gender-specific language use)

12.14. Nyelvromlás, nyelvkritika, a német nyelv jövője (Language decay, language criticism, the future of German language)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a szorgalmi időszak nagyjából közepén (ennek pontos időpontja az első szemináriumon kihirdetésre kerül) egy zárthelyit kell megírnia a német nyelv története részből. Továbbá a félév folyamán nyelvi példákat kell gyűjtenie valamely tárgyalt fejlődési tendenciára és azokat egy elemzés keretében bemutatni. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a nyelvi példák gyűjtése+elemzése és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a nyelvi példák gyűjtése+elemzése, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi. A zárthelyi esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A nyelvi példák gyűjtése+elemzése esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a nyelvi példák gyűjtése+elemzése, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Androutsopoulos, Jannis / Vogel, Friedemann: Handbuch Sprache und digitale Kommunikation, De Gruyter, Berlin / Boston 2024. ISBN: 9783110744101;

2. Handschuhmacher, Sylvia: Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache. Eine Einführung, Dr. Kovac Verlag, Hamburg 2023. ISBN: 978-3-339-13606-0;

3. Keller, Rudi: Sprachwandel. Von der unsichtbaren Hand in der Sprache, Narr Francke Attempto Verlag, Tübingen 2014. ISBN: 9783825242534;

4. Stedje, Astrid: Deutsche Sprache gestern und heute. Einführung in Sprachgeschichte und Sprachkunde. 6., erweiterte Auflage., Metzler, Stuttgart 201. ISBN: 9783825214999;

5. Ulrich, Winfried: Sprachwandel, sprachliche Zweifelsfälle und Entwicklungstendenzen der Gegenwartssprache im Deutschunterricht und im Studium, Baltmannsweiler: Schneider Verlag, Hohengehren 2022. ISBN: 978-3-8340-2015-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Spreer, Markus / Wahn, Michael / Beek, Helmut (szerk.): Sprachentwicklung im Dialog: Digitalität - Kommunikation - Partizipation, Schulz-Kirchner, Idstein 2022. ISBN: 3824813092;

2. Stricker, Stefanie / Bergmann, Rolf / Wich-Reif, Claudia / Kremer, Ane: Sprachhistorisches Arbeitsbuch zur deutschen Gegenwartssprache (Sprachwissenschaftliche Studienbücher). 2., aktualisierte und erweiterte Auflage, Universitätsverlag Winter, Heidelberg 2016. ISBN: 9783825360009;

3. Thurmair, Maria: Standardnorm und Abweichungen. Entwicklungstendenzen unter dem Einfluss der gesprochenen Sprache. In: Deutsch als Fremdsprache 1/2002, 3–8.p; https://dafdigital.de/ce/standardnorm-und-abweichungen-entwicklungstendenzen-unter-dem-einfluss-der-gesprochenen/, 2002. ISBN: 2198-2430;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT165**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német tanári szaknyelv
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teacher Talk in German
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tanári nyelv (Lehrersprache, Teacher Talk) formálisan és tartalmában is az első és legfontosabb, de nem az egyetlen input az idegen nyelvet tanuló számára. A tanár kommunikációs viselkedése és a tanári nyelv a legfontosabb feltételei a sikeres tanórai kommunikációnak. A tanári nyelv tudatos használatának képessége az egyik legfontosabb tanári kompetencia, ezért ennek támogatása és fejlesztése az egyetemi nyelvtanárképzés egyik legfontosabb feladata. A tanári nyelv az oktatás szervezésének, a magyarázatoknak, a tanulási nehézségek és problémák megoldásának eszköze, valamint verbálisan és nonverbálisan támogatja a tanulók felfedező tanulását és a tanulási nehézségek önálló megoldását. A tanórákra való felkészülés során azt is meg kell tervezni, hogy hogyan lehet hatékonyan és optimálisan használni a tanári nyelv eszközeit és hogyan lehet a tanulók nyelvi szintjéhez hozzáigazítani.

   A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat a német tanári nyelv idiómáival (szavak, szókapcsolatok, mondatok), amelyek helyes használata nélkülözhetetlen a tanári munka során elforduló legfontosabb beszédszituációkban (pl.

oktatás szervezése, szociális munkaformák, játékos munkaformák, tartalmi munka, dicséret, motiváció, hibajavítás stb.) valamint a különböző nyelvi vizsgákon. Az előadás során kiválasztott tankönyvcsaládokban (A1-B2 szintig, általános iskolában és gimnáziumban használt tankönyveket) illetve nyelvi vizsgák példáján keresztül vizsgáljuk a tanári nyelv írott változatának használatát, valamint foglalkozunk azzal is, hogy hogyan változik a tanári nyelv a digitális oktatásban.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a hallgatók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése, mind valódi mind pedig digitális térben, a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése és az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Teacher Talk (Lehrersprache) is formally and substantively the first and most important input for foreign language learners, but not the only one. The teacher's communicative behaviour and the teacher's language are the most important prerequisites for successful classroom communication. The ability to use the language of the teacher consciously is one of the most important teacher competences, and its support and development is therefore one of the most important tasks of university language teacher education. Teacher language is a tool for organising instruction, explaining, solving learning difficulties and problems, and verbally and non-verbally supporting students' exploratory learning and independent resolution of learning difficulties. In preparing for lessons, it is also necessary to plan how to make effective and optimal use of the language of instruction and how to adapt it to the language level of the learners.

The aim of the course is to familiarise students with the idioms (words, phrases, sentences) of the German language, which are essential for the correct use in the most important situations in the teaching profession (e.g. teaching organisation, social work, playful work, content work, praise, motivation, error correction, etc.) and in the different language exams. During the course, we will examine the use of the written version of teacher language in selected textbook families (up to level A1-B2, textbooks used in primary and secondary schools) and language exams, and how teacher language is changing in digital education.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on developing students' ability to function in the foreign language in real and digital environments alike, on sustaining and strengthening language learning motivation, as well as on enabling life-long language learning.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy

keretein belül. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban. Tisztában van személyiségének sajátosságaival. Ismeri a tanári autonómia fogalmát. Ismeri felelősségét a társadalom és a nemzet érdekeinek előmozdításában a tanulók oktatása, nevelése révén. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. A szakképzett tanár rendelkezik az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságaival kapcsolatos tudással. Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the rules of spoken and written German. Possesses knowledge of the variants and registers of the German language. Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the Common European Framework of Reference for

Languages (CEFR) and its application. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual framework. Knows the characteristics of classroom communication. Familiar with the information resources and organisations related to his/her field and teaching profession. Aware of the characteristics of his/her personality. Knows the concept of teacher autonomy. Knows his/her responsibility in promoting the interests of society and the nation through the education and upbringing of students. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Possesses knowledge of the characteristics of communication that supports education and teaching. Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of using the target language correctly in his/her pedagogical work, according to the context. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Continuously evaluates and analyses pedagogical processes and students' personality development. Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

-

Attitude:

Realistically assesses the role of the German language subject in education. Performs teaching duties responsibly, strives to apply the principles of inclusion for students requiring individual treatment. Adheres to the legal and ethical standards of the teaching profession. Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A tanári nyelv. Fogalmi alapvetés, perspektívák, célok. A szeminárium tematikájának és tantárgyi követelményeinek ismertetése, a legfontosabb

szakirodalmak rövid bemutatása. (Teacher language. Essential definitions, perspectives, and goals. Presentation of the course topics and course requirements, brief introduction to the most important literature)

12.2. A tanóra szervezési nyelve, a tanár kommunikációs közlései. A kódváltás szerepe a tanári nyelvben. (The language of organizing the lesson, the teacher's communicative messages. The role of code-switching in teacher language.)

12.3. Szociális munkaformák instruálása: csoportmunka, partnermunka, egyéni munka, vitafórum (Instructions in forms of social work: group work, partner work, individual work, facilitating a discussion forum.)

12.4. A kompetenciafejlesztés instrukciói: kiejtésgyakorlás – hangsúly, intonáció, kiejtés (Competency-building instructions: pronunciation practice - stress, intonation, pronunciation)

12.5. A kompetenciafejlesztés instrukciói: dialógus, szerepjáték (Competency-building instructions: dialogue, role play)

12.6. A kompetenciafejlesztés instrukciói: hallásértés, szövegértés, irodalmi szövegek feldolgozása (Competency-building instructions: listening comprehension, reading comprehension, processing literary texts)

12.7. Mikrotanítás (Microteaching)

12.8. Magyarázatok és egyéb instrukciók nyelve: házi feladat, fogalmazás, dolgozat (The language of explanations and the language of other instructions: homework, essays, compositions)

12.9. Nyelvtani magyarázatok a németórán (Grammatical explanations in the German lesson)

12.10. Tanári értékelés: dicséret, motiváció, kritika, hibák és azok javítása 1. (Teacher evaluation: praise, motivation, criticism, mistakes and how to correct them 1.)

12.11. Tanári értékelés: dicséret, motiváció, kritika, hibák és azok javítása 2. (Teacher evaluation: praise, motivation, criticism, mistakes and how to correct them 2.)

12.12. Tanári nyelv a digitális oktatásban (Teacher Talk in digital education)

12.13. Mikrotanítás (Microteaching)

12.14. A félév közös értékelése (reflexió, önreflexió) (Joint evaluation of the semester (reflection, self-reflection))

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 7. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A hallgató a félévsorán három szemináriumról hiányozhat. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) pótolnia kell a félévközi feladatokat és ezen felül szóban számot kell adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról az oktatóval egyeztetett határidőig. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi jegy feltétele az első alkalommal megadott szempontok alapján összeállított szaknyelvi fogalomtár elkészítése valamint a mikrotanításokon való részvétel. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 20%-a az órai munka, 40%-a a szaknyelvi fogalomtár és 40%-a a mikortanítás.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Das europäische Profilraster für Sprachlehrende; https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/EPR_Verffentlichung_Deutsch.pdf ,.

2. Butzkamm, Wolfgang: Unterrichtssprache Deutsch. Wörter und Wendungen für Lehrer und Schüler, Hueber Verlag, Ismaning 2007. ISBN: 978-3-19-011586-0;

3. Feld-Knapp, Ilona / Perge, Gabriella: Lehrersprache und unterrichtliche Kommunikation im DaF-Unterricht. Eine Studie zur fachspezifischen sprachlichen Bildung von DaF-Lehramtstudierenden an der Eötvös Loránd Universität.In: Jahrbuch der ungarischen Germanistik 2022. 54-72 p, Gesellschaft ungarischer Germanisten, Budapest 2023. ISBN: 2677-1195 (Online);

4. Krumm, Hans Jürgen: Stockholmer Kriterienkatalog. In: B. Kast / G. Neuner (Hg.): Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht 100-105 p, Langenscheidt, Berlin 1996. ISBN: 978-3-468-49445-1;

5. Sárvári, Tünde: Lehrersprache. Ein Dilemma der Unterrichtsplanung im DaF-Unterricht. In: Jahrbuch der ungarischen Germanistik 2020. 81-100 p, Gesellschaft der ungarischen Germanisten, Budapest 2021. ISBN: 2677-1195 (Online);

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Boócz-Barna, Katalin / Feld-Knapp, Ilona / Kárpáti, Zsófia / Kertes, Patrícia / Palotás, Berta: Deutsch als Fremdsprache unterrichten lernen, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest 2015. ISBN: 978-963-284-624-8;

2. Sárvári, Tünde: Zur Rolle der Lehrersprache im frühen

Fremdsprachenunterricht. Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat. 11. évfolyam. 1. szám 109-127. , ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest 2023. ISBN: ISSN 2063-9945;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT167**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A differenciált oktatás módszerei a német nyelv tanításában
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Differentiated teaching methods in the teaching of German
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat olyan pedagógiai és módszertani perspektívákkal, amelyek alapvető fontosságúak a hatékony németnyelv-oktatásban. Tanulóközpontú nyelvoktatási megközelítéssel foglalkozik a heterogén tanulócsoportok jellemzőivel. Bemutatja a legfontosabb tanári módszertani fogások neurodidaktikai hátterét. A szeminárium részletezi a belső differenciálás céljait, lehetőségeit, típusait és módszertani repertoárját. A szeminárium gyakorlatorientáltan közelíti meg a differenciált oktatási módszerek alkalmazásának és a motivációs lehetőségek kérdéseit. A hallgatók mikrotanítási gyakorlatok segítségével valós szituációs helyzetgyakorlatokat és megfigyeléseket is végeznek, hogy jövőbeli tanárként tudatosan közelítsenek a nyelvoktatás kihívásaihoz.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és

tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar introduces students to pedagogical and methodological perspectives essential for effective German language teaching. It uses a learner-centered approach to language teaching and deals with the characteristics of heterogeneous learner groups. It presents the neurodidactic background of the essential teaching methodological concepts. The seminar details the aims, possibilities, types, and methodological repertoire of internal differentiation. The seminar will take a practice-oriented approach to applying differentiated teaching methods and motivational options. Through micro-teaching exercises, students will also carry out real-life situational exercises and observations to approach the challenges of language teaching more consciously as future teachers.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat. Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

-

Képességei:

Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára

biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit. Képes e folyamat tendenciáinak, eredményeinek azonosítására, korrigálására, a tanulók helyes értékek mentén történő személyiségfejlődésének támogatására.

-

Attitűdje:

Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra és a közösségépítésre, - szervezésre. Célja, hogy feltárja és elemezze a nyelvtanulási nehézségek okait, és a lemaradókat felzárkóztassa. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, az egészséges személyiségfejlődés feltételeit kívánja biztosítani minden tanuló számára. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra és a közösségépítésre, - szervezésre. Célja, hogy feltárja és elemezze a nyelvtanulási nehézségek okait, és a lemaradókat felzárkóztassa. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos, ugyanakkor a nemzeti és társadalmi érdekek figyelembevételével megválasztott módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the psychological, sociological, and cultural characteristics of groups, group development, and communities, as well as the opportunities for creating equal opportunities. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows the pedagogical methods that promote community building and development. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject. Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage). Knows the differentiation methods and educational strategies applicable to teaching German language. Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Knows the specific

competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections. Knows the characteristics of classroom communication.

-

Capabilities:

Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognising, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioural difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Continuously evaluates and analyses pedagogical processes and students' personality development. Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying the rules of spoken and written German effectively in the context in which he/she uses the language. Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Continuously evaluates and analyses pedagogical processes and students' personality development. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of

interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities. Capable of considering differentiation and individualisation aspects during evaluation, and promoting students' participation in evaluating their own development. Capable of selecting evaluation tools appropriate to his/her goals, applying various (diagnostic and developmental) evaluation procedures, and providing feedback opportunities for students. Capable of identifying and correcting trends and results in this process, and supporting students' personality development along the right values.

-

Attitude:

Prepared to motivate and assist students who achieve outstanding results, support talent development, and build and organise communities. Aims to identify and analyse the causes of language learning difficulties and help lagging students catch up. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Sensitive to students' individual problems, aims to ensure the conditions for healthy personality development for all students. Performs teaching duties responsibly, strives to apply the principles of inclusion for students requiring individual treatment. Prepared to motivate and assist students who achieve outstanding results, support talent development, and build and organise communities. Aims to identify and analyse the causes of language learning difficulties and help lagging students catch up. Open to the continuous acquisition of diverse methods of personality development, chosen with due regard for national and social interests. Approaches students' personality development responsibly, capable of seeing the value in everyone and relating to each student with positive emotions. Performs teaching duties responsibly, strives to apply the principles of inclusion for students requiring individual treatment. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A tantárgyi óratervezés pedagógiai perspektívái és elméleti szempontjai (Pedagogical perspectives and theoretical aspects of subject lesson planning.)

12.2. A tantárgyi óratervezés módszertani perspektívái és alkalmazási szempontjai (Methodological perspectives and application aspects of lesson planning.)

12.3. A tanulóközpontú nyelvoktatás megközelítései (Approaches to learner-centered language teaching.)

12.4. Heterogén tanulócsoportok jellemzői (Approaches to learner-centered language teaching.)

12.5. Neurodidaktikai szempontok. Egyéni különbségek és tanulási stratégiák (Neurodidactic aspects. Individual differences and learning strategies.)

12.6. Iskolai csoportos hospitálás. Óramegfigyelés adott szempontrendszer alapján. (Group observation in school. Lesson observation based on specific criteria.)

12.7. Projekt. Konkrét helyzetelemzések. Referátumok. (Project. Specific situation analyses. References.)

12.8. A belső differenciálás fogalma és céljai, fajtái és módszerei. (The concept and aims of internal differentiation. Types and methods of internal differentiation.)

12.9. A belső differenciálást szolgáló nyelvórai feladattípusok. (Types of language tasks for internal differentiation.)

12.10. A motiváció perspektívái az idegennyelv-órán. (Perspectives on motivation in the foreign language classroom.)

12.11. Felzárkóztatás, egyéni tanulói támogatás. Tehetséggondozás. Diszlexiás tanulók fejlesztő támogatása. (Individual student support, talent development. Developmental support for dyslexic learners.)

12.12. Iskolai tanóramegfigyelés adott szempontrendszer alapján. (School lesson observation based on specific criteria.)

12.13. Projekt: mikrotanítás, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés (Project: micro-teaching, concrete situation observation and analysis.)

12.14. Zárthelyi dolgozat. A szeminárium értékelő lezárása (Written examination. Seminar closing evaluation.)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 7. félév/ősz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok 75 %-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról.

Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztetett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

A csoportos és egyéni iskolai hospitáláson való részvétel a hallgató számára kötelező, az esetleges hiányzás(oka)t legkésőbb a póthét végéig pótolni köteles. A pótlásról a gyakorlatvezető mentortanárral kell egyeztetnie.

15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi. A zárthelyik esetén 60 %-tól elégséges, 70 % -tól közepes, 80 %-tól jó és 90 %-tól jeles. A referátumok esetén 20 % a nyelvhelyesség és 80 % a szakmai anyag és a prezentáció.

A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

A hallgatónak a tárgy keretében az iskolai csoportos hospitálás mellett egyéni iskolai hospitáláson is részt kell vennie az alábbi megosztás szerint:

3 szaktárgyi iskolai tanítási óra hospitálás, amelynek utolsó óráján 1x15 perc időtartamban mikrotanítást végez.

2 óra előre meghatározott tartalmú óra tanulói közösségépítés fókusszal (lehetőség szerint osztályfőnöki óra abban az osztályban, ahol majd a mikrotanítást végzi).

Ezekről a hallgató hospitálási naplót vezet a félév elején a szemináriumvezető által meghatározott megfigyelési szempontok alapján. A hospitálási naplót a szorgalmi időszak 12. hetéig kell a hallgatónak leadnia a szemináriumvezetőnek.

A mikrotanításhoz a hallgató megfelelő óratervet készít, amelyet egyeztetésre a megtartandó óra előtt legalább 24 órával elküld a gyakorlatvezető mentorpedagógusnak. A hospitálási naplót, a mikrotanítás óratervét és a mikrotanítást a gyakorlatvezető mentorpedagógus értékeli. Ezen feladat a gyakorlati jegy 20%-t teszi ki.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A megfelelő minősítéssel értékelt hospitálási napló megléte az aláírás megszerzésének feltétele.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Individuelle Förderung (2013) In: Podium Schule 1.11,. ISBN: https://blogs.bertelsmann-stiftung.de/schule21/wp-

content/uploads/sites/21/2013/10/Podium_Schule_111.pdf;

2. Arnold, Margret: Aspekte einer modernen Neurodidaktik. Emotionen und Kognitionen im Lernprozess., Verlag Ernst Vögel, München 2002. ISBN: 3-89650-131-3;

3. Dörnyei Zoltán: Az idegen nyelvet tanulók motiválásának új módszere: a jövőképalkotás. In: Modern Nyelvoktatás Vol. 19 No. 3. September 2013, 2013. ISBN: https://real-j.mtak.hu/20897/2/MoNyO_2013_19_3_.pdf;

4. Ende, Karin / Grotjahn, Rüdiger / Kleppin, Karin / Mohr, Imke: Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung., Goethe Institut, München 2013. ISBN: 978-3-12-606523-8;

5. Hantschel, Hans-Jürgen / Brinitzer, Michaela / Kroemer, Sandra / Möller-Frorath, Monika / Ros, Lourdes: DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprach, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3-12-675308-1;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Aschemann, Birgit / Gugler, Petra / Nimmerfall, Maria: Vierzig Wege der Binnendifferenzierung für heterogene LernerInnen-Gruppen, Frauenservice Graz, Graz 2011. ISBN: https://erwachsenenbildung.at/downloads/service/reader_binnendifferenzierung_heterogene_gruppen.pdf;

2. Kiso, Carolin: Begabungsförderliche Methoden im Unterricht., Karg-Stiftung, Frankfurt 2020. ISBN: https://www.fachportal-hochbegabung.de/oid/10063/;

3. Peres, Anna: Wege der Differenzierung im Fremdsprachenunterricht, 2020. ISBN: https://www.edutus.hu/cikk/wege-der-differenzierung-im-fremdsprachenunterricht/;

4. Schweckendiek, Jürgen: Spiele und Spielerisches. Zur Förderung der Gruppenintegration und zur Binnendifferenzierung In: Fremdsprache Deutsch, Heft 25/2001, S. 9-19., 2001. ISBN: https://www.hueber.de/media/36/FSD_25_2001-S9-19.pdf;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT180**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A gyermek mint nyelvtanuló
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The child as a language learner
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy az alkalmazott nyelvészeti, pontosabban a pszicho- és neurolingvisztikai kutatások kontextusában megismertesse a hallgatókat a gyermekkori idegen nyelvelsajátítás komplex problematikájával. Az előadás első témáját a kognitív képességek és a nyelv kapcsolata alkotja. Tárgyalásra kerülnek a nyelvi észlelés és feldolgozás, a nyelvi produkció és recepció folyamatai a gyermekkorban. Az előadások keretében a hallgatók ezután megismerkednek az (anya)nyelvelsajátítás modelljeivel, valamint annak szakaszaival, különös tekintettel a pubertás előtti szakaszra. Ezután térünk rá az idegen nyelvelsajátítással összefüggő elméletekre és kérdésekre, itt a kisgyermekkori idegen nyelvelsajátítás specifikumára fókuszálunk. A következő lépésben górcső alá vesszük a két-és többnyelvűséget ill. a korai kétnyelvű oktatással kapcsolatos kérdéskört. Utolsó tematikus egységként a kisgyermekkori kiejtés, szókincs és nyelvtantanulás kerül tárgyalásra a német nyelv példáján keresztül.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to familiarise students with the complex problems of foreign language acquisition in childhood in the context of applied linguistics, more specifically psycho-linguistics and neurolinguistics. The first topic of the lecture is the relationship between cognitive abilities and language. The processes of language perception and processing, language production and reception in the childhood will be discussed. The lectures will then introduce students to models of (mother) language acquisition and its stages, with a special focus on the pre-pubertal phase. We will then turn to theories and issues related to foreign language acquisition, focusing on the specificities of foreign language acquisition in early childhood. Next, we look at bilingualism and multilingualism and early bilingual education. The last thematic unit will focus on pronunciation, vocabulary and grammar learning in early childhood, using the example of German.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket és azok élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét. Biztos szaktudományos ismeretekkel rendelkezik a német műveltségi területre vonatkozóan az 1–4. évfolyamon, továbbá az 1–6. évfolyamon. Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit, a digitális kultúra sajátosságait, a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásmechanizmusát, a médiatudatosság kialakításának eljárásait.

Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel.

Képességei:

Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére. Képes a szakmai-tudományos kritériumok érvényesítésével történő szakirodalmi könyvtári és digitális források biztonságos kiválasztására, és munkájában azok kreatív módon való hasznosítására.

A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén.

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja. Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre.

Célja, hogy feltárja és elemezze a nyelvtanulási nehézségek okait, és a lemaradókat

felzárkóztassa.

Autonómiája és felelőssége:

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the scientific theories underpinning the development of the personalities of children aged 6–12 and their role in preparing for lifelong learning. Possesses solid knowledges of the subject area of German in grades 1-4 and grades 1-6. Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Knows the role and usage possibilities of digital tools, applications, and teaching materials, the characteristics of digital culture, its impact mechanisms on personality development, and the procedures for developing media literacy.

Knows the theories of first, second, and additional foreign language acquisition and the results of empirical research on theoretical questions. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception.

Capabilities:

Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge. Capable of safely selecting and creatively utilising professional literature, library, and digital sources in his/her work, adhering to professional and scientific criteria.

Based on the knowledge of the characteristics of language learning and the interpretation of the cultural and social influences shaping them, and considering individual needs and requirements, capable of creating pedagogical situations that promote the complex intellectual, emotional, social, and moral development of students. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition.

Attitude:

Committed to the comprehensive health development of children aged 6–12. Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture.

Aims to identify and analyse the causes of language learning difficulties and help lagging students catch up.

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the development of children aged 6–12, effectively laying the foundation for and fostering their key competences within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvi képesség mibenléte. A nyelv és az agy (The nature of language ability. Language and the brain)

12.2. Nyelvi észlelés, hangok érzékelése. Szavak/mondatok/szövegek és grammatika feldolgozása (Language perception, perception of sounds. Mental processing of words/sentences/texts and grammar)

12.3. A nyelvi produkció modelljei, folyamata és komponensei (Models, processes and components of language production)

12.4. Nyelvelsajátítás: az anyanyelv elsajátításának elméletei (Language acquisition: theories of mother tongue acquisition)

12.5. Az anyanyelv elsajátításnak szakaszai és mikéntje (Stages and ways of learning the mother tongue)

12.6. Az anyanyelv elsajátítás pubertás előtti szakaszának specifikuma. Gyermek nyelv vs. felnőtt nyelv (Specificity of the pre-pubertal stage of mother tongue acquisition. Child language vs. adult language)

12.7. Anyanyelv, idegen nyelv, második nyelv (Mother tongue, foreign language, second language)

12.8. Az első, második és további idegen nyelvek (L1, L2, L3) elsajátítása: elméletek (Acquisition of first, second and additional foreign languages (L1, L2, L3): theories)

12.9. Az idegennyelv-elsajátítás életkori sajátosságai. Korai idegennyelv-fejlesztés (Age specificities of foreign language learning. Early foreign language development)

12.10. A gyermekkori idegennyelv-elsajátítás kérdésfelvetései (Questions on foreign language learning in childhood)

12.11. A két- és többnyelvűség elméletei, típusai és fázisai. A kétnyelvű gyermek (Theories, types and phases of bilingualism and multilingualism. The bilingual child)

12.12. A gyermekkori kétnyelvű oktatással kapcsolatos elméletek és mítoszok (Theories and myths about bilingual education in childhood)

12.13. Az anyanyelv hatása az idegen nyelvre és az idegen nyelv hatása az anyanyelvre a korai idegennyelv-elsajátítás folyamatában (Impact of mother tongue on foreign language and impact of foreign language on mother tongue in early foreign language acquisition)

12.14. A kiejtés, a szókincs és nyelvtan szerepe a korai idegennyelv-elsajátításban (The role of pronunciation, vocabulary and grammar in early foreign language acquisition)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során meg kell írnia egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot (a félév elején egyeztetett időpontban), ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsga tételsor alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Apeltauer, Ernst: Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs, 68-129.p, Langenscheidt, Berlin 1997. ISBN: 3-468-49658-3;

2. Kovács Judit: A gyermek és az idegen nyelv., Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2009. ISBN: 978-963-9955-09-7;

3. Navracsics Judit: Két- és többnyelvű fejlődés 5 éves korig. In: Navracsics Judit/Bátyi Szilvia (szerk.): Nyelvek, nyelvváltozatok, következmények I. : Nyelvoktatás, nyelvelsajátítás, nyelvhasználat, fonetika és fonológia. https://mersz.hu/hivatkozas/m1033nynyk1_4/#m1033nyn, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978 963 454 873 7;

4. Obermayr, Marlene / Sárvári, Tünde / Weichselbaum, Maria: Frühes Sprachenlernen – Einblicke in Praxis und Forschung. In: Michal Dvorecký / Sandra Reitbrecht / Brigitte Sorger / HannesSchweiger (Hrsg.): IDT 2022: *mit.sprache.teil.haben Band 3: Sprachliche Teilhabe fördern, pp. 285-291., Erich Schmidt Verlag, Berlin 2023. ISBN: 978-3-503-21106-7 (E-ISBN), 978-3-

503-21105-0 (Print-ISBN);

5. Sárvári Tünde: Lese(r)kompetenz und Früherwerb. In: DEUTSCHUNTERRICHT FUR UNGARN 33/2023, pp. 32-65., https://dufu.hu/de/archiv-olvas?id=12,.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Sárvári Tünde: Sprachförderung durch Erzählen im frühen Deutschunterricht. In: Juhász, Valéria/ Sulyok, Hedvig/Balog, Edit/Basch, Éva et al. (szerk.): Kommunikáció- és beszédfejlesztés a gyakorlatban - Konferenciaprogram és az összefoglalók kötete., SZTE JGYPK Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék, Szeged 2020, p. 59..

2. Sárvári Tünde: Wie könnte die deutsche Grammatik gezähmt werden?: Überlegungen zu einer schülerfreundlichen Grammatikvermittlung im DaF-Unterricht in der Sekundarstufe I. In: Dibóné, Borbély Ágnes/Propszt, Eszter/Sárvári, Tünde/Szalai, Tünde (szerk.): Kulcs a világhoz., Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged 2020, pp. 211-230.. ISBN: 9786155946271;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT190**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német tantárgypedagógia az osztálytermi gyakorlatban
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Teaching German in Classroom Practice
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. tanító alapképzési szak / német nyelv és kultúra műveltségi terület;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A modern idegennyelvoktatás központi feladata a tanulók kommunikatív cselekvőképességének kialakítása-fejlesztése. A kurzus folyamán a hallgatók megismerik az egyes kompetencia- ill. tudásterületeket és a fejlesztésükre szolgáló különböző módszertani lehetőségeket a fejlesztési célok tükrében. A hallgatók továbbá megismerik a képesség- és készségfejlesztés különféle lehetőségei és módszerei mellett a nyelvtanulók egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztési módszereket is, motivációs technikákat, melyek segítségével a tanulókat aktívan bevonhatják a tanulási folyamatba, ezáltal is optimalizálva annak hatékonyságát.

   A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

   The main task of modern foreign language teaching is to develop students' communicative competence. During the course, students get familiar with specific competence and knowledge areas and different methodological options for their development in respect of development objectives. Further along, next to the various

possibilities and methods of skill and competence development, they get familiar with development methods tailored to the individual needs of language learners and motivational techniques to actively involve learners in the learning process, thus optimizing its effectiveness.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket és azok élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét. Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon, egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén). Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. Rendelkezik szaktárgyi tudás mellett megfelelő szintű pedagógus mesterségbeli és eszközjellegű tudással.

Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával.

Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát.

Ismeri a tervezés megvalósításához kapcsolódó önreflexiós folyamatokat, a pedagógiai folyamatok hatékonyságára és a tanulók személyiségfejlődésére irányuló folyamatos értékelések fejlesztő funkcióit, az értékelés módszertanát és elemzési metódusait.

Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.

-

Képességei:

A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

Képes olyan támogató tanulási környezetet megteremteni, amelyben a tanulók önálló, felfedező, problémaalapú tanulási képességeit fejleszti, bátorítja kreativitásukat, önkifejezésüket, kritikus és logikus gondolkodásukat.

Épít a 6–12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli. Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.

A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel,

differenciáltan tervezni. Képes a komplex személyiségfejlesztés céljából egységes rendszerbe illeszteni a pedagógiai céloknak megfelelő stratégiát, munkafolyamatokat, munkaformákat, módszereket és eszközöket, valamint a tanítási órán és azon kívül szerezhető ismereteket és tapasztalatokat, a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.Képes tevékenységére szakszerűen reflektálni, képes az önreflexió folyamatelemeinek követésére.

-

Attitűdje:

Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, önreflexióra, szakmai megújulásra.

A rendelkezésére álló időt hatékonyan tudja felhasználni, jó kapcsolatokat alakít ki a tanulókkal, hatékonyan alkalmazza a pozitív visszacsatolást.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására, a digitális kultúrában való ismeretszerzésre.

-

Autonómiája és felelőssége:

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the scientific theories underpinning the development of the personalities of children aged 6–12 and their role in preparing for lifelong learning. Possesses solid subject-specific and subject-pedagogical knowledge in all areas of education for grades 1–4, and in one area of education for grades 1–6 (or in the scientific and subject-pedagogical foundations of minority education). Knows the important information sources for his/her field, their pedagogical applications, reliability, and ethical use. Possesses subject-specific knowledge along with an appropriate level of familiarity with the profession and means of pedagogy.

Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment. Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field.

Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning.

Knows the self-reflective processes related to the implementation of planning, the developmental functions of continuous evaluations focusing on the effectiveness of pedagogical processes and learners' personality development, and the methodologies and analytical procedures of evaluation.

Possesses high-level (C1) foreign language competences in the field of foreign language education.

-

Capabilities:

Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics.

Capable of creating a supportive learning environment that develops pupils' independent, exploratory, problem-based learning abilities, encourages their creativity, self-expression, critical and logical thinking.

Builds on the prior experiences and active participation of children aged 6–12, professionally directs, analyses, and evaluates collaborative work. Capable of using varied, individualised assessment methods that promote the development of children's self-evaluation abilities.

Capable of planning educational and developmental goals, tasks, and content with consideration of the personality and main characteristics of the socio-cultural environment of children aged 6–12.

Capable of integrating strategies, work processes, work forms, methods, and tools appropriate to pedagogical goals into a unified system for complex personality development, and utilising the knowledge and experiences gained during and outside of lessons, as well as the opportunities inherent in social learning. Capable of professionally reflecting on his/her activities and following the elements of the self-reflection process.

-

Attitude:

Requires self-reflection, multi-faceted analysis, and evaluation of the educational process and his/her own activities.

Has a need for continuous self-development, self-reflection, and professional renewal.

Capable of using available time efficiently, establishing good relationships with pupils, and effectively applying positive feedback.

Open to applying new theories and practical methods related to his/her work, utilising the opportunities provided by the digital learning environment, and acquiring knowledge in digital culture.

-

Autonomy and responsibility:

Makes independent decisions on pedagogical issues related to his/her work within the limits of the legislation and institutional regulations.

Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and

communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

Egyidejű felvétellel nem megengedett tantárgyak:

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvoktatás és a nyelvtanulás céljai. A kommunikatív cselekvőképesség kialakításának didaktikai és módszertani aspektusai. Alapfogalmak. Kompetenciaterületek, kompetenciamodellek. (The goal of language teaching and learning. Didactic and methodological aspects of developing communicative competence. Basic terms. Competency areas and models.)

12.2. Receptív tevékenységek és stratégiák: hallott szövegértés, hallott-látott szövegértés, olvasott szövegértés és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. (Receptive activities and strategies: listening comprehension, listening-reading comprehension, reading comprehension, and ways and means of developing them.)

12.3. Produktív tevékenységek és stratégiák: beszéd, írott szövegalkotás és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. (Productive activities and strategies: speech, writing, and the possibilities and methods to develop them.)

12.4. Olvasás és írás: a szövegkompetencia és fejlesztésének lehetőségei-módszerei. Irodalmi szövegek a nyelvoktatásban. (Reading and writing: text proficiency, possibilities, and methods to develop them. Literature in language teaching.)

12.5. A nyelvi közvetítési kompetencia és fejlesztésének lehetőségei-módszerei. (Language mediation competence: possibilities and methods to develop them.)

12.6. Stratégiai és interkulturális kompetencia és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. (Strategical and intercultural competence: possibilities and methods to develop them.)

12.7. Grammatikai-strukturális ismeretek a német mint idegennyelv-oktatásban. Jelentőségük és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. (Grammatical-structural knowledge in teaching German as a foreign language. Their importance and the possibilities and methods of their development.)

12.8. Szókincsfejlesztés a német mint idegennyelv-oktatásban. Jelentősége és fejlesztésének lehetőségei-módszerei. Szakszókincs fejlesztése. (Vocabulary development in teaching German as a foreign language. Their importance and the possibilities and methods of their development. Developing vocabulary.)

12.9. A fonetikai fejlesztés. Kiejtés, intonáció. Jelentőségük és fejlesztésük lehetőségei-módszerei. Dalok a nyelvórán. (Developing phonetics. Pronunciation, intonation. Their importance and the possibilities and methods of their development. Songs in the classroom.)

12.10. Projekt. Mikrotanítás, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés. Referátumok. (Project: micro-teaching, concrete situation observation, and analysis. References.)

12.11. A szótárhasználati kultúra kialakítása, metalexikográfiai ismeretek közvetítése. (Developing a culture of dictionary use, imparting metalexicographical knowledge.)

12.12. Játék a nyelvórán. Jelentősége és lehetőségei. Tanári motivációs eszköztár. A tanári visszajelzések jelentősége és fajtái. (Playing in the classroom. Their importance and the possibilities and methods of their development. Teachers' motivation toolkit. The importance and types of teacher feedback.)

12.13. Projekt. Mikrotanítás, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés. Referátumok. (Project: micro-teaching, concrete situation observation, and analysis. References.)

12.14. Zárthelyi dolgozat. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négynél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül. Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy zárthelyi dolgozatot kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a referátum, 20% az órai munka és 40%-a zárthelyi. A zárthelyi esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

A félév során végzett munka értékelésének 40%-a a referátum, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi dolgozat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Fremdsprache Deutsch Heft 46, 2012: Lernstrategien,. ISBN: 9783194691834;

2. Hantschel, Hans-Jürgen / Brinitzer, Michaela / Kroemer, Sandra / Möller-Frorath, Monika / Ros, Lourdes: DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprach, Ernst Klett Sprachen, Stuttgart 2022. ISBN: 978-3-12-675308-1;

3. Rösler, Dietmar: Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung, J.B. Metzler Verlag, Stuttgart 2023. ISBN: 978-3476-02300-1;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Boócz-Barna, Katalin: Reflexion der Lern- und Lehrprozesse. Erwerbsfördernde Dimension von Fehlern und Transfererscheinungen im Unterricht des Deutschen als Fremdsprache. In: Boócz-Barna, Katalin / Feld-Knapp, Ilona et.al. Deutsch als Fremdsprache unterrichten lernen. S.52-68., Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest 2015. ISBN: 978-963-284-624-8;

2. Butzkamm, Wolfgang: Lust zum Lehren, Lust zum Lernen. Fremdsprachen von Anfang an anders unterrichten, Narr/Francke Verlag, Tübingen 2012. ISBN: 978-3-7720-8447-8;

3. Hallet, Wolfgang: Zwischen Sprachen und Kulturen vermitteln. Interlinguale Kommunikation als Aufgabe. In: Der fremdsprachliche Unterricht Englisch 93, S. 2–7. , Friedrich Verlag GmbH, Hannover 2008. ISBN: 978-3-7800-1053-7;

4. Pantóné Naszályi, Dóra: (R)észkérdés? Nyelvtanároknak a szótárdidaktikáról, Grimm Kiadó, Szeged 2006. ISBN: 963746011X;

5. Pantóné Naszályi, Dóra: Sprachmittlung: Perspektiven ihrer Entwicklung im ungarischen DaF-Unterricht: Az idegen nyelvi közvetítési kompetencia fejlesztésének kérdései a magyarországi német mint idegennyelv-oktatásban (doktori disszertáció), ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola, Budapest 2019.

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT170**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német-magyar kulturális kapcsolatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** German-Hungarian cultural relations
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy áttekintést nyújtson a német-magyar kulturális és történeti kapcsolatok több mint 1000 éves múltjára. E kapcsolatoknak az ismertebb történeti vonatkozásokon kívül számos kulturális eleme is volt. Így például a reformáció magyarországi elterjedése német hatást mutat, de jelentős volt a magyarországi diákok német nyelvterületre irányuló peregrinációja is. Számos magyarországi neves személyiség tanult német nyelvű egyetemeken és főiskolákon. Ezzel összefügg az emlékkönyv (album amicorum) kutatás is. A történeti Magyarország német nyelvű színjátszása, a Magyarországról szóló német nyelvű útleírások, az irodalmi és történeti művekben megjelenő magyarság-kép vizsgálata, vagy akár a magyaroknak a németségről alkotott képe is ide tartozik. A magyarországi németség történetéről és irodalmáról szabadon választott tárgyakon lesz szó.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a célnyelvi kultúra jellegzetességeinek, történelmi és társadalmi összefüggéseinek, valamint a magyar kultúrához való kapcsolódási

pontjainak bemutatása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar aims to provide an overview of the more than 1000 years of German-Hungarian cultural and historical relations. In addition to the more familiar historical aspects, there were also many cultural elements of these relations. For example, the spread of the Reformation in Hungary shows a German influence, but there was also a significant peregrination of Hungarian students to German-speaking areas. Many prominent figures from Hungary studied at German-language universities and colleges. The research on the memorial book (album amicorum) is also related to this. The course also includes a German-language drama of historical Hungary, German-language travelogues about Hungary, the study of the image of Hungarians in literature and history, and even the image of Hungarians as Germans. The history and literature of the German minority in Hungary will be discussed in in elective courses.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on the presentation of the characteristics of the target language culture, its historical and social connections, as well as its interface with Hungarian culture.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Tisztában van a német nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében, közösségi szerepfelfogásában betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri felelősségét a társadalom és a nemzet érdekeinek előmozdításában a tanulók oktatása, nevelése révén.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív

kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát. Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében is. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Idegen nyelvterületen felismeri szerepét és felelősséggel tekint magára a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként. Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat. A szakképzett

tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival. Képes kutatási módszerek használatára.

-

Attitűdje:

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra és a közösségépítésre, - szervezésre. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére és elfogadtatására. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban. Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje. Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows German-speaking cultures, their similarities, and differences. Knows the characteristic intellectual and artistic trends, forms of expression, and works of German-speaking cultures. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject.Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the process of concept formation conveyed by the German language subject, considering students' age-specific characteristics and their role in the development of students' conceptual

framework. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Aware of the role and possibilities of the German language and culture subject in students' personality development and community role perception. Knows his/her responsibility in promoting the interests of society and the nation through the education and upbringing of students.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the foundations of Hungarian national and European culture. Informed about the information sources and organisations related to his/her field and teaching profession.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of expressing himself/herself in his/her own field of learning both orally and in writing with nuance. Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of using the German language cultures, their similarities and differences, effectively and motivationally for his/her own and his/her pupils' development, for the purpose of language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of reviewing and interpreting literary works and other forms of expression of the target language culture, as well as literature on them, and placing them in the context of literary and cultural trends. Capable of creating and conveying the interrelationships between concepts, theories, and facts in the academic disciplines relevant to the German language subject. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of utilising the value-oriented personality development opportunities inherent in the German language subject, and supporting students' independent acquisition of knowledge at the appropriate age for their level of education and in adult education. Capable of professional self-reflection and self-correction in his/her decisions. Capable of educating students to accept local, national, and universal human values. Capable of interpreting and utilising social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Recognises his/her role and responsibility as a representative of Hungarian language and culture in a foreign language environment. Capable of finding, reviewing, and interpreting professional literature related to a specific research topic in his/her field, planning and implementing his/her own professional development, reflecting on classroom and other experiences, and continuously renewing professionally and linguistically. Capable of finding, interpreting, using, and conveying professional information sources. Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting

the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content. Capable of cooperating with colleagues and students during planning; analysing and selecting teaching materials and other learning resources (with particular attention to information and communication technology); thinking creatively in different ways, adapting to pedagogical and subject goals and the given situation, and analysing and evaluating plans reflectively. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject. Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects. Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, capable of utilising them and conveying them to students with commitment in his/her educational and teaching work. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds. Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues. Capable of using research methods.

-

Attitude:

Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers it important to continuously develop students' knowledge and skills. Considers thorough preparation, planning, and flexible implementation important. Prepared to motivate and assist students who achieve outstanding results, support talent development, and build and organise communities. Within the school environment, he/she consciously strives to promote the values forming the basis of national and European culture. Through personal example, he/she helps students understand national values and develop a sense of Hungarian identity. Considers the development of tolerance towards nationalities important. Aims to educate students to respect others' opinions and values. Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance. Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important. Possesses significant independence in raising and considering comprehensive and specific questions of his/her profession, developing appropriate answers based on scientific sources, and representing and justifying professional views.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Történeti kezdetek (Historical beginnings)

12.2. Magyarságkép a német nyelvű krónikákban és útleírásokban (The Hungarian image in German-language chronicles and travelogues)

12.3. A magyar humanizmus és reformáció német gyökerei (The German roots of Hungarian Humanism and Reformation)

12.4. Újkori peregrináció és album amicorumok (Peregrination in modern times and albums amicorum)

12.5. Német felvilágosodás és Magyarország (German Enlightenment and Hungary)

12.6. Romantika és Magyarország (Romanticism and Hungary)

12.7. Német nyelvű színházi élet Magyarországon (German-language theatre life in Hungary)

12.8. Német irodalom magyarságképe a 19. században és a magyarországi németek identitása (The Hungarian image in German literature of the 19th century and the identity of Germans in Hungary)

12.9. Német-magyar zenei kapcsolatok a 19. században (German-Hungarian musical relations in the 19th century)

12.10. Német-magyar művészeti kapcsolatok (German-Hungarian art relations)

12.11. Német eredetű magyar tudósok, művészek I. (Hungarian scientists and artists of German origin I.)

12.12. Német eredetű magyar tudósok, művészek II. (Hungarian scientists and artists of German origin II.)

12.13. Német eredetű magyar tudósok, művészek III. (Hungarian scientists and artists of German origin III.)

12.14. Magyarországi német nyelvű kulturális események és intézmények (German-language cultural events and institutions in Hungary)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a hiányzások számától függően további referátumot kell

tartania és/vagy szóban beszámolnia a féléves anyagból. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti.

A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában két referátumot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében szóban bemutatnak és szóban beszámolnak a féléves anyagból.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egykét referátumot kell tartania egy a félév elején meghatározott időpontban, a félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. Illetve ugyanígy egy a félév elején meghatározott időpontra össze kell állítania egy oktatási anyagot, amit az órán bemutat. A rossz nyelvhelyességgel elkészített referátum és oktatási anyag érdemjegyéből egy jegy levonásra kerül. A szemináriumi munka értékelése a referátumok értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele.

A mulasztott félévközi feladat vagy a sikertelen félévközi teljesítmény pótlása legkésőbb a szemeszter utolsó hetéig lehetséges a prezentációk megtartásával. A nyomos ok nélkül nem a megbeszélt időben megtartott prezentáció vagy oktatási anyag elégtelen érdemjegyet kap, ami a pótlás esetén is beszámít a félév végi jegybe.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dobszay László: Magyar zenetörténet, Planétás, Budapest 1998. ISBN: 963-901-423-0;

2. Lőkös, Péter: Ungarisch-deutscher Kulturtransfer in der deutschsprachigen Literatur des 16. bis 20. Jahrhunderts., Frank & Timme, Berlin 2020. ISBN: 978-3-7329-0703-8;

3. Pukánszky Béla: A magyarországi német irodalom története. A legrégibb időktől 1848-ig., Attraktor, Máriabesnyő-Gödöllő 2002. ISBN: 963 202 619 5;

4. Radek, Tünde: Das Ungarnbild in der deutschsprachigen Historiographie des Mittelalters., Peter Lang, New York, Wien,Berlin 2008. ISBN: 9783631570005;

5. Szögi László: Peregrinatio academica – a külföldi magyar egyetemjárás

története, mérete és irányai 1150–1919. Felsőoktatástörténeti kiadványok. Új sorozat 26. kötet., ELTE Könyvtár, Budapest 2022. ISBN: 9789634895411;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Aradi Nóra et al. (szerk.): A művészet története Magyarországon. A honfoglalástól napjainkig., Gondolat, Budapest 1983. ISBN: 963 280 928 9;

2. Berzeviczy, Klára: Ungarische Peregrinus-Stammbücher als Vermittler der deutschen Literatur in Ungarn: Ein Beitrag zu den deutsch-ungarischen kulturellen Beziehungen. In: Carolin Sollfrank, Johann Wellner (Hg.): Mittlerin aus Europas Mitte, Thelem, Dresden 2017. ISBN: 978-3-945363-60-7, S. 27-41. ;

3. Jahn, Wolfgang / Lankes, Christian / Petz, Wolfgang / Brockhoff Evamaria (Hgg.): Bayern – Ungarn Tausend Jahre., Haus der bayerischen Geschichte, Augsburg 2001. ISBN: 3 927233 78 1;

4. Tarnói, László: Paralellen, Kontakte und Kontraste. Die deutsche Lyrik um 1800 und ihre Beziehungen zur ungarischen Dichtung in den ersten Jahrzehnten des 19. Jahrhunderts., ELTE Germanisztikai Int., Budapest 1998. ISBN: 963 463 207 6;

5. Varga, Gábor: Ungarn und das Reich vom 10. bis zum 13. Jahrhundert. Das Herrscherhaus der Árpáden zwischen Anlehnung und Emanzipation, Verlag Ungarisches Institut (Studia Hungarica, 49), München 2003. ISBN: 9783929906592;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT172**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Pszicholingvisztikai és neurodidaktika (német nyelven)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Psycholinguistics and neurodidactics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tantárgy célja, hogy bevezesse a hallgatókat a pszicholingvisztika releváns területeibe és betekintést adjon annak határtudományaiba. A központ témát a kognitív képességek és a nyelv kapcsolata alkotja. Tisztázásra kerül a pszicholingvisztika alapvető kérdése, vagyis, hogy hogyan képeződik le a nyelvi rendszer az egyéni nyelvhasználók fejében. Tárgyalásra kerülnek a nyelv használatának, megértésének és elsajátításának mentális folyamatai, továbbá a nyelvhasználók értelmi, érzelmi és társas működéseit érintő mechanizmusok ill. azok a lelki jelenségek (észlelés, figyelem, emlékezet), amelyek szerepet játszanak a nyelv használatában. Az előadások keretében a hallgatók megismerkednek a nyelvelsajátítás modelljeivel és a két- és többnyelvűség jelenséggel, továbbá megértik a nyelvi produkció folyamatait és stádiumait az anyanyelvben és idegen nyelvekben.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és

tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to introduce students to relevant areas of psycholinguistics and to provide insights into its frontiers. The central theme is the relationship between cognitive abilities and language. The fundamental question of psycholinguistics, i.e. how language systems are represented in the minds of individual language users, will be clarified. The mental processes of language use, comprehension and acquisition will be discussed, as well as the mechanisms that affect the intellectual, emotional and social functioning of language users and the mental phenomena (perception, attention, memory) that play a role in language use. The lectures will introduce students to models of language acquisition and to the phenomenon of bilingualism and multilingualism, and will provide an understanding of the processes and stages of language production in mother tongues and foreign languages.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. A nyelvtanulás

sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. Képes a különböző nyelvtanulási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére. Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak.

A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén.

Attitűdje:

Célja, hogy feltárja és elemezze a nyelvtanulási nehézségek okait, és a lemaradókat felzárkóztassa. A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését, valamint alakuljon ki benne az ismeretátadás felelősségének tudata.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the theories of first, second and further foreign language acquisition and the results of empirical research on theoretical issues. Knows the role of individual differences in language learning (language sense, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, the intermediate language). Knows the motivational options that can be used in teaching the German language subject. Knows the psychological, sociological and cultural characteristics of the group, group development and communities, and the opportunities for creating opportunities.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the epistemological foundations, cognitive characteristics, logic, and terminology of the subject area (learning/knowledge area, artistic area) he/she teaches, as well as its relationship with other sciences, subjects, and learning areas. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Based on the knowledge of the characteristics of language learning and the interpretation of the cultural and social influences shaping them, and considering individual needs and requirements, capable of creating pedagogical situations that promote the complex intellectual, emotional, social, and moral development of students. Capable of selecting and implementing strategies appropriate for different language learning goals, methods that ensure motivation, differentiation, and student activity, and methods that help develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills. Capable of selecting appropriate language acquisition methods for students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and personalising learning development. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition. Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, and capable of utilising them in his/her educational and teaching work.

Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition.

Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition.

Attitude:

Aims to identify and analyse the causes of language learning difficulties and help lagging students catch up. Ready to consider the characteristics of the given student group (motivation, prior knowledge, abilities, social preparedness) during planning. Considers the development of learning competences to be of fundamental importance, and develops an awareness of the responsibility involved in the transmission of knowledge.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A pszicholingvisztika mint tudományág kialakulása és interdiszciplináris jellege (The emergence and interdisciplinary nature of psycholinguistics as a discipline)

12.2. Nyelv és gondolkodás: univerzalizmus, determinizmus, relativizmus (Language and thought: universalism, determinism, relativism)

12.3. A nyelvi képesség mibenléte (The nature of language ability)

12.4. Nyelvi észlelés, hangok érzékelése (Language perception, perception of sounds)

12.5. Szavak/mondatok/szövegek és grammatika feldolgozása (Mental processing of words/sentences/texts and grammar)

12.6. A nyelvi produkció modelljei, folyamata és komponensei (Models, processes and components of language production)

12.7. A két- és többnyelvűség elméletei (Theories of bilingualism and multilingualism)

12.8. A két- és többnyelvűség típusai és fázisai (Types and phases of bilingualism and multilingualism)

12.9. A nyelvelsajátítás: az anyanyelv elsajátításának szakaszai (Language acquisition: the stages of mother tongue acquisition)

12.10. Az első, második és további idegen nyelvek (L1, L2, L3) elsajátítása (Acquisition of first, second and additional foreign languages (L1, L2, L3))

12.11. Az ún. „köztes nyelv” (The so-called "interlanguage")

12.12. Egyéni különbségek szerepe a nyelvtanulásban: nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok és stratégiák (The role of individual differences in language learning: language perception, motivation, age, language anxiety, learning styles and strategies)

12.13. Nyelvi hibák és korrekciójuk lehetőségei az anyanyelvben és az idegen nyelvekben (Language errors and their correction in in the first language and foreign languages)

12.14. A nyelv és az agy: neurolingvisztika (Language and the brain: neurolinguistics)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév/tavasz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez az előadások 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév végén meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A félév végén mindenki szóbeli vizsgát tesz, aminek eredménye a vizsgajegy.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félév végi zárthelyi megírása valamint a szóbeli vizsga jegye. Amennyiben a zárthelyi dolgozat eredménye eléri a 80%-ot, az erre kapott érdemjegy 50%-al beszámítható a vizsgajegybe. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli vizsga értékelése ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dietrich, Rainer / Gerwien, Johannes: Psycholinguistik. Eine Einführung, Metzler, Stuttgart 2017. ISBN: 978-3-476-02644-6;

2. Drahota-Szabó, Erzsébet: Arbeitsmaterialien zur germanistischen Linguistik I-II. Ein Studienbuch für ungarische Germanistikstudenten. Teil I. , Grimm, Szeged 2009. ISBN: 9789637460890;

3. Hoffmann, Ludger et al.: Deutsch als Zweitsprache. Ein Handbuch für die Lehrerausbildung, Erich Schmidt Verlag, Berlin 2013. ISBN: 9783503171941;

4. Müller, Horst M.: Psycholinguistik – Neurolinguistik: Die Verarbeitung von Sprache im Gehirn (LIBAC, Band 3647), W. Fink, München 2013. ISBN: 9783825236472;

5. Roche, Jörg: Fremdsprachenerwerb – Fremdsprachendidaktik. 4. überarb. u. erw. Aufl., Narr Francke Attempto Verlag, Tübingen und Basel 2020. ISBN: 3-7720-3379-2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Apeltauer, Ernst: Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs, 68-129.p, Langenscheidt, Berlin 1997. ISBN: 3-468-49658-3;

2. Höhle, Barbara: Psycholinguistik, Akademie Verlag, Berlin 2012. ISBN: 9783050059204;

3. Pléh Csaba / Lukács Ágnes (szerk.) : Pszicholingvisztika 1-2., Akadémiai Kiadó, Budapest 2014. ISBN: 978 963 05 9499 8;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT193**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tanári szakma mesterfokon
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Mastery in Teaching
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A kurzus egyik célja, hogy megismertesse a hallgatókat a tanári hivatás perspektivikus kontextusával, a pedagógus-előmeneteli rendszerrel, valamint a helyi intézményi értékelési rendszerekkel. A szeminárium lehetőséget és ösztönzést kínál ahhoz, hogy a hallgatók majdani tanári tevékenységük mellett akár Mestertanárként vagy Kutatótanárként kutatási-innovációs, valamint tudásmegosztó tevékenységükkel hozzájárulhassanak a tudományos szakmai közösség, tágabban a köznevelési rendszer innovációjához, fejlesztéséhez és eredményességéhez.

   Azok a hallgatók, akiknek hosszútávú karrierterveiben szerepel a tudományos fokozat megszerzése, az alapvető kutatásmódszertani ismeretek mellett bepillantást nyernek a tanárszakhoz köthető tudományterületek, elsősorban a tanítás- és tanuláskutatás témaköreibe, kutatási módszereibe és hazai és nemzetközi folyamataiba. A hallgatókat ösztönözzük saját kutatás megkezdésére vagy a tanszéken ill. karon folyó kutatásokba történő bekapcsolódásra. Ezen kurzus keretében születhetnek meg például a TDK-s dolgozatok koncepciói.

A félév során meghívunk magyar középiskolákban oktató tanár kiválóságokat is, akik beszámolnak saját tapasztalataikról, gyakorlatukról, ezzel is motiválva a hallgatókat.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

One of the goals of the course is to familiarize students with the prospective context of the teaching profession, the teacher advancement system, and the local institutional evaluation systems. The seminar offers opportunities and encouragement for students to contribute to the scientific professional community, and more broadly to the innovation, development, and effectiveness of the public education system, either alongside their future teaching activities as Master Teachers or Research Teachers through research-innovation and knowledge-sharing activities.

Students who have long-term career plans that include obtaining a scientific degree will gain insight into the research areas related to the teaching profession, primarily in the fields of teaching and learning research, along with fundamental research methodology knowledge, as well as the research methods and domestic and international processes. We encourage students to start their own research or to get involved in ongoing research at the department or faculty. For example, concepts for student research papers (TDK) may emerge within this course.

During the semester, we will also invite excellent teachers from Hungarian high schools, who will share their own experiences and practices, thereby motivating the students.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanuláselméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, azok szaktárgyi tartalmait, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan.

Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.

Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata), a mindenkor hatályos tartalomszabályozókkal összhangban.

Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának

reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.

Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

Képes tevékenységére szakszerűen reflektálni, képes az önreflexió folyamatelemeinek követésére.

-

Attitűdje:

Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

Familiar with the national and international achievements, literature, and current issues of subject methodology. Understands the role of the subject area in society, and the objectives and tasks of teaching the subject in supporting students' personality development and cognitive development.

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, including their subject-specific contents, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods.

Knows the role of individual differences in language learning (language aptitude, motivation, age, language anxiety, learning styles, strategies, interlanguage).

Knows the specific aspects and possibilities of applying the methods and procedures learned in general pedagogical-psychological training.

Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students.

Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences.

Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development.

Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students.

Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections.

Knows the characteristics of classroom communication.

Knows the concept of teacher autonomy.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context.

Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy.

Capable of determining, structuring, and logically organizing the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content.

Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject.

Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance.

Capable of participating in, planning, and conducting research and development related to school work, and interpreting and applying research findings in his/her pedagogical work. Open to experimenting with development and innovation (testing and evaluating alternative programmes and textbooks) in accordance with current content regulations.

Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them.

Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities.

Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

Capable of interpreting and utilising social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school.

Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings.

Capable of reflecting on the language learning process based on his/her knowledge of learning methodology, evaluating the effectiveness of learning methods in acquiring the four language skills, and introducing appropriate learning techniques and work organisation procedures.

Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

Capable of professionally reflecting on his/her activities and following the elements of the self-reflection process.

-

Attitude:

Seeks regular feedback on his/her pedagogical work and is open to receiving it.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Hivatáskép. A pedagógus szerepe a köznevelési rendszeren belül. Hatása saját intézményére és környezetére. (Professional image. The role of the teacher within the public education system. Its impact on their own institution and environment.)

12.2. Az intézményi értékelések fajtái. A pedagógus teljesítményértékelési rendszer felépítése. (Types of institutional evaluations. The structure of the teacher

performance evaluation system.)

12.3. A pedagógusok továbbképzési rendszere. (The continuing education system for teacher.)

12.4. A pedagógus-előmeneteli rendszer felépítése. (The structure of the teacher advancement system.)

12.5. A pedagógus életpálya mesterpedagógus fokozata. A mesterpedagógus kompetenciái, a négydimenziós tevékenységmodell. (The master's degree of the teacher career path. The competencies of the master teacher and the four-dimensional activity model.)

12.6. A pedagógus életpálya kutatótanár fokozata. A kutatótanár feladatai, tevékenységei, kompetenciái, a háromdimenziós tevékenységmodell. (The research teacher degree of the teacher career path. The responsibilities, activities, and competencies of the research teacher, and the three-dimensional activity model.)

12.7. A kutatás fogalmának értelmezése a kutatótanár fokozathoz kötődően. (Interpretation of the concept of research in relation to the research teacher degree.)

12.8. A pályázati és megújítási eljárások és minősítések általános folyamata. A mester- és kutatótanári portfólió dokumentumai. (The general process of application and renewal procedures and qualifications. The documents of the master teacher and research teacher portfolio.)

12.9. Projekt. Referátumok. (Project. Student presentations.)

12.10. Projekt. Tapasztalatok bemutatása. Szakmai konzultáció meghívott vendéggel/vendégekkel. (Project. Presentation of experiences. Professional consultation with invited guests.)

12.11. Tudományos kutatás tervezése. Témaválasztás, kutatási design. Szakmai konzultáció meghívott vendéggel/vendégekkel, TDK-zó hallgatókkal. (Planning scientific research. Topic selection, research design. Professional consultation with invited guests and students participating in Student Research (TDK) Work.)

12.12. A tudományok diákköri (TDK) munka lehetőségei 1. (Opportunities for Student Research (TDK) Work 1.)

12.13. A tudományok diákköri (TDK) munka lehetőségei 2. (Opportunities for Student Research (TDK) Work 2.)

12.14. Projekt: záróprezentáció. Egyéni kutatási kérdések megfogalmazása, hozzá szakirodalom összeállítása. (Project: final presentation. Formulating individual research questions and compiling relevant literature.)

13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 8. félév/tavasz;

14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább a szemináriumok 75 %-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek

elsajátításáról. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy záró prezentációt kell tartania egy lehetséges önálló kutatási téma kiválasztásáról, és hozzá szakirodalmi listát összeállítania. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a referátumok és a záró prezentáció (a hozzá tartozó szakirodalmi listával) együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% a záró prezentáció a hozzá tartozó szakirodalmi listával. A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40% a referátum, 20% az órai munka és 40% záró prezentáció (a hozzá tartozó szakirodalmi listával).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Feld-Knapp, Ilona (szerk): Beruf und Berufung Fremdsprachenlehrer in Ungarn. Online: https://eotvos.elte.hu/kiadvanyok/cathedra-magistrorum?m=8944, Typotex Kiadó – Eötvös-József-Collegium, Budapest 2012. ISBN: 978-963-89596-4-5;

2. Kontra József: A pedagógiai kutatások módszertana, Kaposvári Egyetem, Kaposvár 2011. ISBN: 978963981460;

3. Neumann, Marko/Trautwein, Ulrich : Erkenntnisse der neueren Unterrichtsforschung zum Fremdsprachenunterricht. Beiträge zur Lehrerbildung 25 (2007) 2, S. 192-204. https://bop.unibe.ch/BzL/article/view/9919, Schweizerische Gesellschaft für Lehrerinnen- und Lehrerbildung, Bern 2007. ISBN: 2775321-9;

4. Settinieri, Julia/Demirkaya, Sevilen/Feldmeier, Alexis/Gültekin-Karakoç,Nazan/Riemer, Claudia (szerk.): Empirische Forschungsmethoden für Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, Schöningh, Paderborn 2014. ISBN: 9783825285418;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. https://www.oktatas.hu/kozneveles/pedagogus_teljesitmenyertekeles/ped_ter_dokumentumok,.

2. Szakmai, módszertani ajánlás a pedagógusok, vezetők teljesítményértékeléséhez. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/ped_TER/Pedagogus_TER_Gimnaziumok_szakgimnaziumok.pdf,.

3. Útmutató a Kutatótanár fokozatot megcélzó pályázati és megújítási eljáráshoz. Ötödik, módosított változat. Hatályos a 2025. évi pedagógusminősítési eljárásoktól. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/kutatotanar_utmutato.pdf,.

4. Útmutató a Mesterpedagógus fokozatot megcélzó pályázati és megújítási eljáráshoz Ötödik, módosított változat. Hatályos a 2025. évi pedagógusminősítési eljárásoktól. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/kutatotanar_utmutato.pdf,.

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT173**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Innovációk a német nyelv tanításában
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Innovations in teaching German as a foreign language
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 2 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**
   - **8.1.** össz óraszám/félév:
   - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
   - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
   - **8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
   - **8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A szeminárium célja, hogy a hallgatók megismerhessenek olyan innovatív tanári módszertani technikákat, melyek etikus és kreatív használatával óráikat, tanítási gyakorlatukat változatosabbá, érdekesebbé, hatékonyabbá tehetik. A hallgatók megismerkednek a tanulói kooperációt fejlesztő módszertani repertoárral, a projektek és a tanórai tanulási állomások tervezésével. Elengedhetetlen, hogy kipróbálhassák mikrotanítási helyzetgyakorlatokban a legújabb technika és a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket, és értékelhessék használatukkal összefüggő tapasztalataikat.

   A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák felismerése és tudatos alkalmazásának elősegítése, valamint a nyelvi és nem nyelvi készségek integrált fejlesztési módszerei állnak. A kurzus kifejezett célja a változatos munkaformák, a kooperatív tanulási technikák és a hagyományos és alternatív tanári

és önértékelési formák megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The seminar aims to introduce students to innovative teaching methodological techniques that can be ethically and creatively used to make their lessons and teaching practice more varied, interesting, and effective. Students will be introduced to a repertoire of methodologies that develop student collaboration, projects, and the design of learning stations in the classroom. It is essential to try out the possibilities offered by the latest technology and artificial intelligence in micro-teaching situations and evaluate their experience using them.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and the Framework Curricula. Instruction focuses on fostering the identification and conscious application of language-learning and language-use-related strategies, as well as on methods of developing linguistic and non-linguistic skills in an integrated manner. The course expressly aims to familiarize students with a variety of working modes, techniques of cooperative learning, as well as with traditional and alternative forms of teacher-initiated assessment and self-assessment.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről. Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket. Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről. Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására. Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

-

Képességei:

Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások,

tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására. Képes a különböző nyelvtanulási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására. Képes a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására a nyelvoktatás során. A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra az idegennyelv-elsajátítás terén.

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

-

Attitűdje:

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Fejleszti önismeretét, saját személyiségét, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the opportunities offered by the internet, computers, and new tools. Informed about the European context of teaching the language he/she teaches, didactic research, curricular requirements, subject programmes, teaching methods, teaching aids, educational tools, and alternative methodological approaches. Knows the motivational tools that can be used in German language teaching. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and settings for teaching and learning the German language subject. Knows the significance of preparing for lifelong learning. Knows the possibilities of conveying knowledge related to media literacy and the use of digital technologies within the framework of the German language subject.

Informed about the European context of teaching the language he/she teaches, didactic research, curricular requirements, subject programmes, teaching methods, teaching aids, educational tools, and alternative methodological approaches. Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Knows the specific competences to be developed during the teaching and learning of his/her subject, and the methods for exploring and developing these competences. Knows the impact of pedagogical processes and the evaluation and analysis of students on their personality development. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students. Knows and can apply the latest results and tools of testing knowledge and measuring skills. Informed about various task banks and collections, and capable of compiling and applying such collections. Knows the characteristics of classroom communication.

-

Capabilities:

Capable of determining, structuring, and logically organising the content to be taught, selecting the necessary teaching materials, teaching aids, information sources, knowledge carriers, and alternative teaching methods and forms of assessment appropriate to the content.Capable of selecting and implementing strategies appropriate for different language learning goals, methods that ensure motivation, differentiation, and student activity, and methods that help develop students' thinking, problem-solving, and cooperation skills. Capable of effectively and professionally applying tools based on traditional and information-communication technologies, and digital teaching materials in language teaching. Capable of using subject knowledge as a tool for students' personality development, and providing assistance in preparing students for lifelong learning in foreign language acquisition.

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying his/her knowledge to find and answer questions in language pedagogy. Capable of handling individual comprehension difficulties related to the specific contexts and concepts of the German language subject. Capable of selecting, planning, and applying methods appropriate for the learning and development of students with different aptitudes, abilities, and prior knowledge, and of assisting in career guidance. Capable of recognizing, effectively developing, and differentially educating and teaching talented students, students with difficulties, students with special educational needs, disadvantaged and multiply disadvantaged students, students with learning and behavioral difficulties, and students requiring individual

treatment in the subject, and providing differentiated treatment for them. Capable of applying cooperation-facilitating and motivating methods both within subject-specific education and during leisure activities. Capable of actively contributing to the development of group members' commitment to the community and their responsible, active participation. Capable of interpreting and utilizing social and cultural phenomena that affect students' opportunities and their life in and out of school. Capable of creating a tolerant, opportunity-creating atmosphere in school and classroom settings. Capable of determining and applying evaluation forms and methods appropriate to different assessment goals and levels, and documenting the evaluation (e.g., in the form of a portfolio). Monitors and shapes the development of students' self-evaluation abilities.

-

Attitude:

Adheres to the legal and ethical standards of the teaching profession. Develops self-awareness and his/her own personality, and is open to using feedback from the environment for this purpose. Monitors the impact of his/her activities on others, strives to modify activities reflectively, and continuously develops his/her professional competence. Capable of deliberation, cooperation, reciprocity, assertiveness (self-assertion), supportive, emotional, and empathetic communication in pedagogical situations

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az innováció fogalma és jelentősége (The concept and meaning of innovation)

12.2. A tanár szerepe az innovációk bevezetésében. Innovatív tanári attitűdök (The role of the teacher in introducing innovation. Innovative teacher attitudes.)

12.3. Kooperatív tanulási módszerek (Cooperative learning methods)

12.4. A közösségi tanulás. Tanulói közösségek és együttműködés (Community learning. Learning communities and cooperation)

12.5. Egyéni tanulási utak. Nyelvtanuló alkalmazások és szoftverek (Individual learning pathways. Language learning applications and software)

12.6. Nyelvórai projektek tervezése, kivitelezése és értékelése (Planning, implementing and evaluating language classroom projects)

12.7. "Stationenlernen": tanórai tanulási állomások tervezése, kivitelezése és értékelése ("Stationenlernen": planning, implementation and evaluation of learning stations in the classroom)

12.8. Referátumok (Student presentations)

12.9. Multimédia, audiovizuális és digitális eszközök használata a tanórán (Using

multimedia, audiovisual and digital tools in the classroom)

12.10. "Blended Learning" modellek (Blended learning models)

12.11. Játékosítási technikák és módszerek (Gamification techniques and methods)

12.12. A mesterséges intellingencia által nyújtott lehetőségek a nyelvoktatás hatékonyabbá tételében (The potential of artificial intelligence to make language teaching more effective)

12.13. Projekt: mikrotanítás, konkrét helyzetmegfigyelés és elemzés (Project: micro-teaching, concrete situation observation and analysis)

12.14. Zárthelyi dolgozat. A szeminárium értékelő lezárása (Written examination. Seminar closing evaluation)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. Az egyéni tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a félév során egy referátumot kell tartania egy félév elején vállalt témából, amely a tantárgyi tematikában szerepel. A szorgalmi időszak végén pedig egy zárthelyit kell megírnia. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a projektek, referátumok és a zárthelyik együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 30% a referátum, 30% az órai munka és projektek, 40% a zárthelyi eredménye. A zárthelyik esetén 60%-tól elégséges, 70% -tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A referátumok esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

A mulasztott félévközi feladat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi

feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a referátum, 20% az órai munka és 40% a zárthelyi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hans-Jürgen Krumm, Christian Fandrych, Britta Hufeisen and Claudia Riemer: Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch (HSK 35/2) Band 2., De Gruyter Verlag , Oldenburg 2010. ISBN: 978-3-11-020508-4;

2. Burwitz-Melzer, Eva - Riemer, Claudia - Schmelter, Lars: Das Lehren und Lernen von Fremd- und Zweitsprachen im digitalen Wandel, Narr Francke Attempto Verlag , Tübingen 2019. ISBN: 978-3-8233-8325-3;

3. Krumm, Hans-Jürgen - Fandrych, Christian - Hufeisen, Britta - Riemer, Claudia: Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch. (=HSK. 35/1) Band 1., De Gruyter Verlag, Oldenburg 2010. ISBN: 978-3110205077;

4. Szénich, Alexandra - Asztalos, Réka : A nyelvtanulók tanulási folyamatának támogatása – néhány példa a coaching jellegű megközelítés alkalmazására a CORALL projekt kontextusában. In: In: PORTA LINGUA 2023/2. , Szaknyelvoktatók és –Kutatók Országos Egyesülete, Budapest 2023. ISBN: ISSN: 2064-3381 (online) ;

5. Wiecke, Rainer E.: Aktiv und kreativ lernen: Projektorientierte Spracharbeit im Unterricht Deutsch als Fremdsprache, Huber Verlag, Ismaning 2004. ISBN: 3-19-001751-4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szurawitzki, Michael - Wolf-Farré, Patrick: Handbuch Deutsch als Fach - und Fremdsprache: Ein aktuelles Handbuch zeitgenössischer Forschung, De Gruyter, Oldenburg 2024. ISBN: 978-3110690255;

2. Wiechmann, J. : Zwölf Unterrichtsmethoden : Vielfalt für die Praxis, Beltz Verlag, Weinheim Basel 2010. ISBN: 978-3-407-25741-3;

Budapest, 2025.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: TAGTT174**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar-német nyelvi kapcsolatok (kontrasztivitás és nyelvi hatások)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian-German language relations (contrastivity and language interactions)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
   - **4.1.** 3 kredit
   - **4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

   5.1. német nyelv és kultúra tanára;

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató tanszékének megnevezése:** Anglisztika és Germanisztika Tanszék
8. **A tanórák száma és típusa**

   8.1. össz óraszám/félév:

   8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

   8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

   8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

   8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

   A tárgy egyik célja, hogy bevezesse a hallgatókat az általános nyelvtipológia és a kontrasztív nyelvszemlélet elméleti alapjaiba, összefüggésbe hozva azokat a hallgatók rendszernyelvészeti, pragmatikai és szövegnyelvészeti ismereteivel. Az elsajátítandó ismeretanyag magvát a különböző nyelvi szintekhez (fonetika-fonológia, grammatika, lexika stb.) rendelhető nyelvi eszközök alkotják német-magyar összehasonlításban. A hallgatók megismerkednek a német és a magyar nyelv közti főbb strukturális különbségekkel és egyezésekkel, ill. azokon keresztül a német nyelv specifikus jelenségeivel. Ezzel párhuzamosan megismerik a magyar nyelvnek L1-ként kifejtett hatását a németre mint L2 vagy L3-ra az interferenciajelenségek tükrében. A tárgy másik célja pedig a két nyelv közötti nyelvi kölcsönhatások folyamatainak és eredményeinek megismerése a német és a magyar szókészlet területén. A hallgatók az elsajátított fogalmakat és módszereket autentikus nyelvi példák, szövegek és diskurzusok elemzésén keresztül alkalmazzák.

A tantárgy a hatályos NAT és KET irányelvekben és kimeneti kritériumokban meghatározott tanulási célok és eredmények megvalósulását segíti elő. Az oktatási tevékenység fókuszában a nyelvi cselekvőképességet biztosító nyelvi funkciók, elemek és struktúrák rendszerezett átadása áll.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

One of the aims of the course is to introduce students to the theoretical foundations of general linguistic typology and contrastive linguistics, linking them to students' knowledge of system linguistics, pragmatics and text linguistics. At the core of the knowledge to be acquired are the linguistic tools that can be assigned to the different levels of language (phonetics-phonology, grammar, lexis, etc.) in a German-Hungarian comparison. Students will learn about the main structural differences and similarities between German and Hungarian and, through these, about the specific phenomena of the German language. In parallel, they will learn about the impact of Hungarian as L1 on German as L2 or L3 in the light of interference phenomena. The second aim of the course is to learn about the processes and results of interactions between the two languages in the field of German and Hungarian vocabulary. Students will apply the concepts and methods acquired through the analysis of authentic linguistic examples, texts and discourse.

The subject promotes the attainment of the learning goals and outcomes defined in the recommendations and output criteria of the prevailing National Core Curriculum and Framework Curricula. Instruction focuses on a systematic transfer of the linguistic functions, elements and structures essential for learners to function in the foreign language.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

-

Képességei:

Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni. Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Képes a magyar és német kultúra, társadalmi folyamatok történelmi és a jelenkor tükrében való egymásra hatásának helyes értelmezésére, átadására, különösen a magyar

társadalom és nemzet szemszögéből történő interpretálására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására. Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

-

Attitűdje:

Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. A német nyelvvel és kultúrával történő gyakorlati találkozás során a magyar nyelv és kultúra képviselőjeként tekint magára, s átérzi e szerep a felelősségét. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the basics of contrastive linguistics, text linguistics, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history. Possesses the qualities and interdisciplinary abilities to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture, correctly interpreting the goals of this interaction. Knows the latest research findings and methodologies in linguistics, literary studies and cultural history. Knows the foundations of Hungarian national and European culture. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information.

-

Capabilities:

Must have at least C1 level, usable language skills and intercultural communication competences. Capable of using German fluently, correctly, confidently, and in context. Capable of applying his/her knowledge of the basics of contrastive linguistics, linguistics of texts, sociolinguistics, linguistic pragmatics, and language history to language teaching. Capable of mediating between cultures and developing intercultural competence. Capable of correctly interpreting and conveying the interplay of Hungarian and German culture and social processes in the light of history and the present, particularly from the perspective of Hungarian society and nation. Capable of finding, receiving, and using sources and authentic texts. Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds.

-

Attitude:

Consciously exploits the possibilities of transfer effects. Considers the analysis of the interactions between Hungarian and German language, culture, history, and social processes of paramount importance, providing students with correct interpretations while keeping the primacy of Hungarian culture and national interests in mind. Regards himself/herself as a representative of Hungarian language and culture during practical encounters with German language and culture, and understands the responsibility of this role. Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nyelvtipológia, nyelvtípusok: a prototipikusan inkorporáló-poliszintetikus, flektáló, agglutináló, analitikus-izoláló nyelvtípusok jellemzői (Language typology, language types:characteristics of prototypically incorporating-polysynthetic, inflecting, agglutinating, analytic-insulating language types)

12.2. A német nyelv és a magyar nyelv tipológiai besorolása, jellemzői (Typological classification and characteristics of German and Hungarian)

12.3. Kontrasztív nyelvészet alapfogalmai: tercium comparationis és interferencia (Basic concepts of contrastive linguistics: tercium comparationis and interference)

12.4. A magyar és német fonémák rendszerének és a két nyelv főbb szupraszegmentális-prozódiai jellemzőinek összehasonlítása (Comparison of the Hungarian and German phoneme systems and the main suprasegmental-prosodic features of the two languages)

12.5. Szóalkotási modellek összehasonlítása a németben és a magyarban (Comparison of word formation models in German and Hungarian)

12.6. A magyar és a német nyelv nyelvtani kategóriáinak száma és funkciói (Number and functions of grammatical categories in Hungarian and German)

12.7. A mondatfunkciók és azok kifejezőeszközei a németben és a magyarban (Sentence functions and their means of expression in German and Hungarian)

12.8. A valenciális struktúrák reprezentációja a két nyelvben (Representation of valence structures in the two languages)

12.9. Magyar és német szórend (Hungarian and German word order)

12.10. A német és a magyar szókészlet egymásnak megfelelő, illetve megfeleltethető, kiválasztott szemantikai mezőinek kontrasztív vizsgálata, hamis barátok/álbarátok német-magyar vonatkozásban (Contrastive analysis of selected semantic fields of German and Hungarian vocabularies, false friends/cognates in German-Hungarian context)

12.11. Kontrasztív frazeológia (Contrastive phraseology)

12.12. Német és magyar frazémák összehasonlító elemzése (Comparative analysis of German and Hungarian phrases)

12.13. Német – magyar nyelvi és kulturális érintkezések, a német nyelv hatása a magyarra (German-Hungarian linguistic and cultural contacts, influence of German on Hungarian)

12.14. A magyar nyelv hatása a németre (The influence of the Hungarian language on German)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

15. A tantárgy teljesítéséhez a szemináriumok 75%-án jelen kell lennie a hallgatóknak. Aki akár igazolatlanul, akár igazoltan ennél többet hiányzik a szemináriumi órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végén szóbeli beszámoló formájában is számot kell adnia a tantárgy követelményeinek elsajátításáról. Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre teljesíti. A kedvezményes tanrenden lévő hallgatók a szemináriumi munka teljesítésére az oktatóval egyeztett témában és terjedelemben házi dolgozatot készítenek, amelyet legkésőbb a szemeszter utolsó hetében benyújtanak és szóban is bemutatják.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Minden hallgatónak a szorgalmi időszak nagyjából közepén (a pontos időpont az első szemináriumon kerül kihirdetésre) egy zárthelyit kell megírnia a kontrasztív nyelvészet és a nyelvtipológia elméleti alapjaiból. Továbbá a hallgatóknak a félév során csoport munkában egy prezentációt és hozzá kapcsolódó csoportos gyakorlati feladatot kell elvégezniük, amelynek témája valamely nyelvi jelenség feldolgozása magyar-német összehasonlításban. A szemináriumi munka értékelése az órai aktivitás, a prezentáció+csoportos feladat és a zárthelyi együttes értékeléséből áll össze. A fentiek teljesítése az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele. A félév során végzett szemináriumi munka értékelésének 40%-a a prezentáció+csoportos feladat, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi. A zárthely esetén 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó és 90%-tól jeles. A prezentáció+csoportos feladat esetén 20% a nyelvhelyesség és 80% a szakmai anyag és a prezentáció.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. A félév során végzett szemináriumi munka

értékelésének 40%-a a prezentáció+csoportos feladat, 20%-a az órai munka és 40%-a a zárthelyi dolgozat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Askedal, John Ole: Zur typologischen Charakterisierung des Deutschen. In: Deutsch als Fremdsprache 2010/4, 204-210.p, 2010. ISBN: 2198-2430;

2. Brdar Szabó, Rita: Kontrastive Analyse Deutsch – Ungarisch. In: Krumm, Hans-Jürgen / Fandrych, Christian / Hufeisen, Britta / Riemer, Claudia (Hgg.): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch, 732-737.p, De Gruyter, Berlin / New York 2010. ISBN: 9783110205084;

3. Mollay, Karl / Bassola, Peter: Ungarisch/Deutsch. In: Sprachgeschichte. Ein Handbuch zur Geschichte der Deutschen Sprache und ihrer Erforschung. 4 Teilband. 2. vollst. neu bearb. u. erw. Edition. S. 3218-3229. Edited by Werner Besch, Anne Betten, Oskar Reichmann and Stefan Sonderegger, De Gruyter Mouton, Berlin / New York 2004. ISBN: 3110180413;

4. Riehl, Claudia Maria: Sprachkontaktforschung: Eine Einführung. 3. überarbeitete Edition. , Narr Francke Attempto, Tübingen 2013. ISBN: 9783823368267;

5. Tekin, Öslem: Grundlagen der Kontrastiven Linguistik in Theorie und Praxis, Stauffenburg, Tübingen 2020. ISBN: 978-3-86057-109-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Forgács, Erzsébet: Kontrastive Sprachbetrachtung, Klebelsberg Kuno Egyetemi Kiadó, Szeged 2007. ISBN: 9638699647;

2. Hessky, Regina: "Ungarisch—Deutsch". In: Kontaktlinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. 2. Band. S. 1723-1731. Edited by Hans Goebl, Peter H. Nelde, Zdeněk Starý and Wolfgang Wölck, De Gruyter Mouton, Berlin / New York 1997. ISBN: 3110132648;

3. Juhász, János: Richtiges Deutsch, Corvina, Budapest 1997. ISBN: 9789631343243;

Budapest, 2025.

1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv

Német nyelv és kultúra tanára

érvényes 2025/2026-os tanévtől felmenő rendszerben.

nappali munkarend szerint tanuló hallgatók részére

| tantárgy kódja | tantárgy jellege | tanulmányi terület/tantárgy | félév/szemeszter 1. elm. hetI tanóra | 1. elm. hétKI tanóra | 1. gyak. hetI tanóra | 1. gyak. hétKI tanóra | 1. kredit | 1. számonkérés | 2. elm. hetI tanóra | 2. elm. hétKI tanóra | 2. gyak. hetI tanóra | 2. gyak. hétKI tanóra | 2. kredit | 2. számonkérés | 3. elm. hetI tanóra | 3. elm. hétKI tanóra | 3. gyak. hetI tanóra | 3. gyak. hétKI tanóra | 3. kredit | 3. számonkérés | 4. elm. hetI tanóra | 4. elm. hétKI tanóra | 4. gyak. hetI tanóra | 4. gyak. hétKI tanóra | 4. kredit | 4. számonkérés | 5. elm. hetI tanóra | 5. elm. hétKI tanóra | 5. gyak. hetI tanóra | 5. gyak. hétKI tanóra | 5. kredit | 5. számonkérés | 6. elm. hetI tanóra | 6. elm. hétKI tanóra | 6. gyak. hetI tanóra | 6. gyak. hétKI tanóra | 6. kredit | 6. számonkérés | 7. elm. hetI tanóra | 7. elm. hétKI tanóra | 7. gyak. hetI tanóra | 7. gyak. hétKI tanóra | 7. kredit | 7. számonkérés | 8. elm. hetI tanóra | 8. elm. hétKI tanóra | 8. gyak. hetI tanóra | 8. gyak. hétKI tanóra | 8. kredit | 8. számonkérés | 9. elm. hetI tanóra | 9. elm. hétKI tanóra | 9. gyak. hetI tanóra | 9. gyak. hétKI tanóra | 9. kredit | 9. számonkérés | 10. elm. hetI tanóra | 10. elm. hétKI tanóra | 10. gyak. hetI tanóra | 10. gyak. hétKI tanóra | 10. kredit | 10. számonkérés | összesen elm. hetI tanóra | összesen elm. hétKI tanóra | összesen gyak. hetI tanóra | összesen gyak. hétKI tanóra | összesen kredit | összesen vizsgák száma (min.6*) | TÁRGYFELELŐS SZERVEZETI EGYSÉG | TÁRGYFELELŐS SZEMÉLY |
|---|---|---

2. ***számú melléklet: Előtanulmányi rend***

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
Törzsanyag				
TAGTT115	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1.	TAGTT107	Szóbeli kommunikációs gyakorlatok	IGEN
TAGTT115	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1.	TAGTT108	Szófajok a német nyelvben	IGEN
TAGTT115	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1.	TAGTT119	Írásbeli kommunikációs gyakorlatok	IGEN
TAGTT115	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1.	TAGTT123	Nyelvi struktúrák a gyakorlatban	IGEN
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT115	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 1.	NEM
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT129	Német nyelvi helyzetgyakorlatok	IGEN
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT131	Fordítási gyakorlatok	IGEN
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT141	Szövegtípusok és szövegalkotás	IGEN
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT149	Nyelvi közvetítés a gyakorlatban	IGEN
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT139	Szemantika, pragmatika, kommunikáció	IGEN
TAGTT143	Német nyelvi kompetenciaszigorlat 2.	TAGTT165	Német tanári szaknyelv	IGEN
TAGTT157	Német irodalom szigorlat	TAGTT125	Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a középkortól a romantikáig	NEM
TAGTT157	Német irodalom szigorlat	TAGTT133	Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a romantikától a századfordulóig	NEM
TAGTT157	Német irodalom szigorlat	TAGTT137	Német nyelvű irodalmi élet és kultúra a XX. században	NEM
TAGTT157	Német irodalom szigorlat	TAGTT145	Jelenkori német nyelvű irodalom és kultúra	IGEN

TAGTT169	Német nyelvészet szigorlat	TAGTT106	Német hangtan	NEM
TAGTT169	Német nyelvészet szigorlat	TAGTT121	Német alaktan	NEM
TAGTT169	Német nyelvészet szigorlat	TAGTT127	Német mondattan	NEM
TAGTT169	Német nyelvészet szigorlat	TAGTT135	Lexikológia	IGEN